

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:
Fysiske størrelse | Physical extent:

Uddragne af de bedste Udenlandske Skrivter,
og oversat af Morten Hallager.

Fernisse-Bog : indeholdende practiske
Anviisninger til at tilberede alle Slags
Fernisser til Malerier, Forgylldning, Lakering
og Bronzering, saavel som: til Ætsninger for
Kobberstikkere; og til andre Kunstnere paa
Træe, Guld, Sølv, Kobber, Messing, Metal,...

Kjøbenhavn : Liunges Forlag, 1799
XX, 200 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

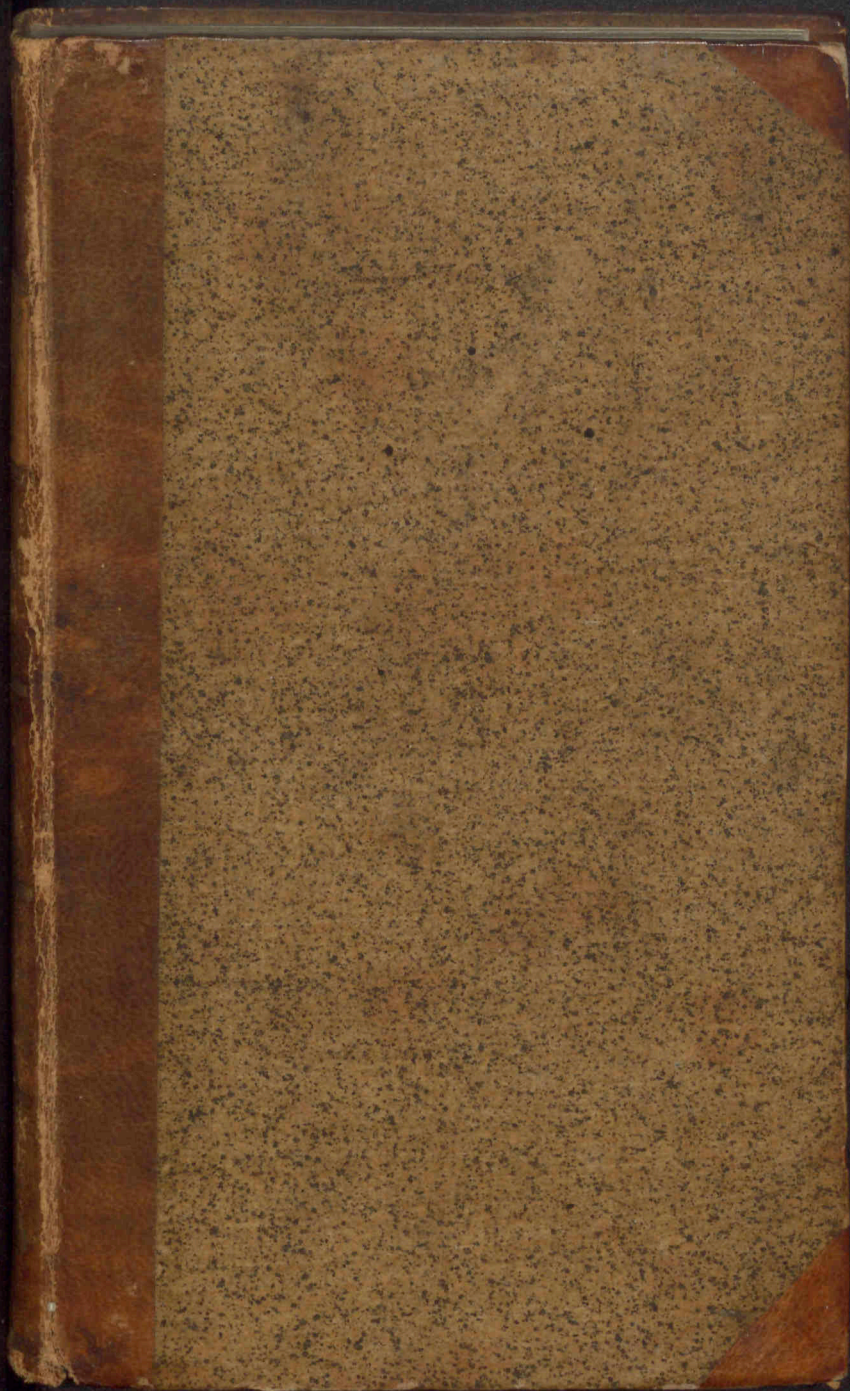
Digitaliseret af | Digitised by

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden

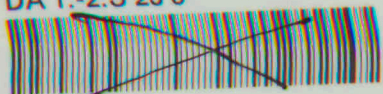
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

23.- 256

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 23 8°

1 1 23 0 8 04157 2

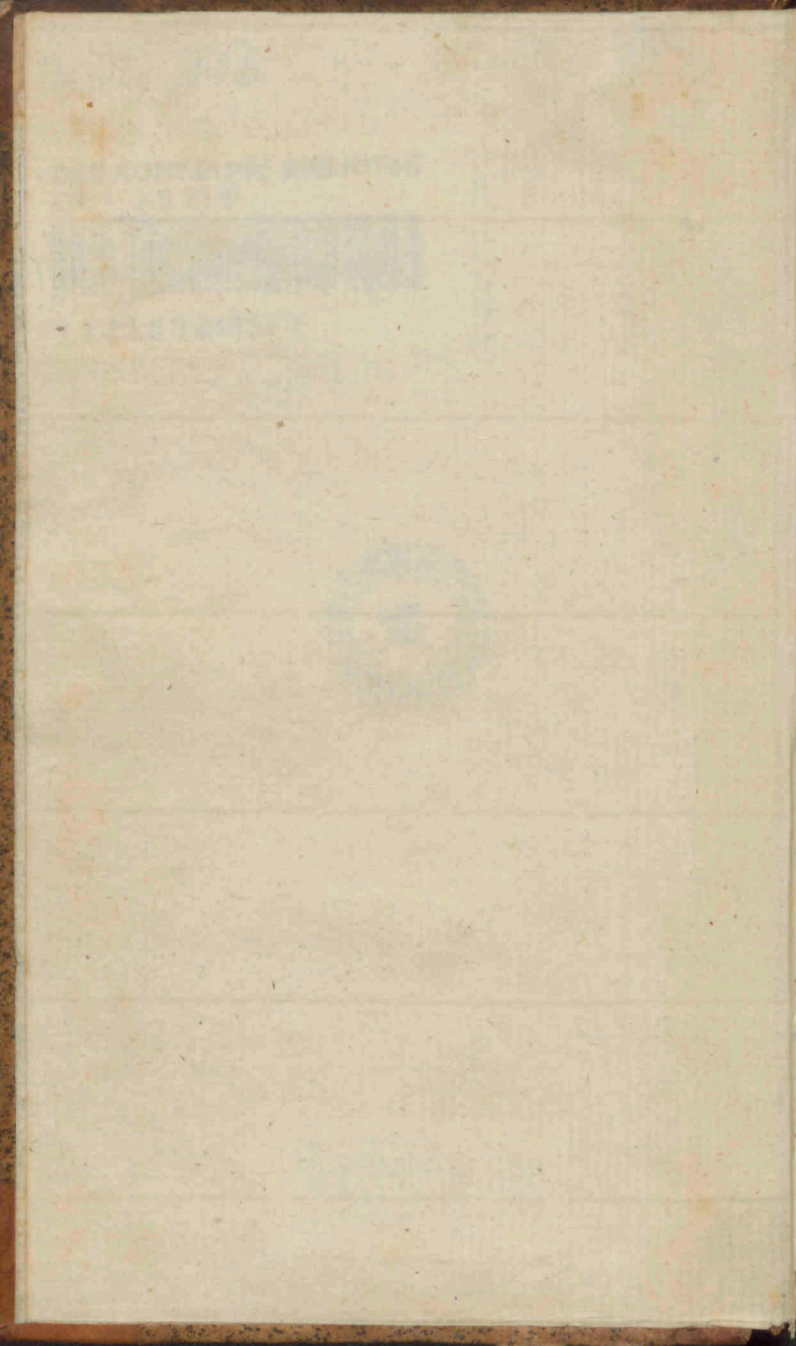

L

Det Kgl. Bibliotek

130025473230

Fernisse = Bog.

Indeholdende:

practiske Anviisninger

til

at tilberede alle Slags Fernisser

til Malerier, Forgyltning, Lakering
og Bronzering,

saavel som:

til Vetsninger for Kobberstikkere;

og til andre Kunstnere

paa Træ, Guld, Sølv, Kobber, Messing, Mes-
sal, Jern, Blik, Tin og Blye, Papiir,
Læder, Pergament,

tilligemed

fine Lak-Fernisser til Migniaturs-Arbejder, Kobberstøkker
og Blandfarve-Malerier, tørrede og udstoppede
Fugle, Urter, Insecter, ic.

Uddragne af

de bedste udenlandske Skrivter,

og

oversat af

Morten Hallager,

Skolelærer.

Kjøbenhavn, 1799.

Trykt paa Boghandler P. M. Liunges Forlag,
hos Sebastian Popp, og sælges
paa Børsen No. 3.

Verzeichnis

der

Practische Anatomie

von

Dr. med. et phil. Carl Friedrich

von Roon, Professor der

Chirurgie

in

der medicinischen Fakultät

der Universität zu Bonn

von Carl Friedrich von Roon, Professor der

Chirurgie, und Dr. med. et phil.

Carl Friedrich von Roon

Verlag

der Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

Druck von J. Neumann, Neudamm

1871

Verlag

der Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

Druck

von J. Neumann

Neudamm

1871

Forerindring.

Paa en Tid, da vore Kunstnere og Haandværkere fremvise overalt umistjendelige Prøver paa, at deres Arbeider kunne sættes i Ligning med de udenlandske, og da mange af disse Fortrin paa mangt et Arbeide blot bestaae i dets udvortes Glans og Politur, saa troede jeg, at en Bog, som den nærværende, skulde ikke allene være nyttig for vedkommende Kunstnere og Haandværkere, men dem endog velkommen; da man her kan blive veiledet til et eller andet Kunst- og Haandgreb, som meget tjener til Arbeidets Siir og udvortes Glans; ligesom og de, der just ikke gjøre Profession af Sligt, kunde heri ved mangt et Foretagende finde en behagelig Sysselsættelse.

Jeg lod derfor efter Kjenderes Raad oversætte disse Anviisninger af den i Leipzig 1795 udkomne Encyclopedie für Künstler, som er samlet af de bedste Engelse, Franse og Italienske Forfattere, og tilføie dem nogle Stykker af Hochheimers Haus- und Kunstbuch.

Det Bisald, hvormed man har optaget den tilføi paa mit Forlag udkomne Maler- Forgylder- og Lakeerbog, hvis andet Oplag er forøget med Anviisninger til Pastelmaleriet og Stenums Metals forgyldning, giver mig det Haab at denne Fernis- sebog ogsaa skal vinde Andest hos Elstere af disse Slags Arbeider, saa meget desto mere, da man nu i vort Sprog kan lære at kjende det, som hører til disse skønne Kunsters Forbedring, uden med stor Bekostning at søge det op i Fremmeds Skrifter.

Forlæggeren.

Inde

Indhold.

	Side.
U mindelige Mægler ved Færnissernes Tilberedelse	1
Hvorledes man skal tillave Viingeistfærnis	4
Den fede eller Oliefærnisens Tilberedning	6
Hvid Færnis til Væreller	12
— Glands Færnis til Toiletsager o. s. v.	12
Halv hvid Færnis paa mørkere Farver, som Jon- quillé og Træfarve	12
Færnis til udskaarne Billeder, Etuier, Viftebeen og deslige	13
— til Paneelværk, Stole, Egetræe, Fær- gitterværk og Rækværk indvendig i Huse	13
— til Fløliner og andre musicalske Instrumen- ter	14
— til rødt Anstrøg paa Undervogne	14
	Guld-

	Side:
Guldfernis	15
Hvid Kopalfernis, efter Martin	15
Bernsteens Fernis	15
Feed Gulb Olie-Fernis	17
Fernis til Reparation	17
Feed Oliefernis til Undervogne	17
Sort Fernis til Jernværk, Kareter o. detsl.	18
Appreturfernis til Papper	18
Blingeistfernis til at indrøre Farver med	18
Hvid Terpentinelie-Fernis til samme Brug	18
Hollandsk Fernis til at indrøre Spanfgrønt med	19
Fernis, efter Jamarts Forskrift	19
Tyrkisk Fernis	20
Japansk Fernis	20
Alexis Fernis fra Piemont	21
Fernis, efter Fioraventi	21
— efter Dominico Andä	21
Hvorledes den chinesiske Fernis kan efterlignes	22
Chinesisk Fernis til Træværk	22
Anden Forskrift. Kold Fernis uden Politur	24
Tredie Forskrift	24
Fjerde Forskrift	24
Femte Forskrift	25
Siette Forskrift	25
Syvende Forskrift	26
Ottende Forskrift	26
Niende Forskrift	27
Tiende Forskrift	28

Åttende Forskrift	29
Løste Forskrift; paa Sølv, Tin og Træ	31
Pater Bonanis's Fernis, som meget ligner den Chinesiske i Vedvarehed og Glans	32
Første Forskrift	36
Anden Forskrift	36
Tredie Forskrift	36
Fjerde Forskrift	36
Femte Forskrift	36
Ægte hvid Chinesisk Farve	38
Fernis paa Træ og andre Arbejder	39
Ægte brun Chinesisk Fernis til Bronzering, For- gyldning eller Forsølving paa rød, sort og brun Grund, o. s. v.	39
Fernis til Miniatur Malning	41
En smuk Fernis til forskjellige Slags Farver	42
Anden Forskrift	43
Chinesisk Træfarve	44
Til Sort	45
Til Blaat	45
Ægø Træfernise	46
En engelsk Fernis til at overstryge Arbejder af Kob- ber, Sølv eller Tin	47
Hyvledees man kan bruge den ovenfor anførte Fer- nis paa Kobber, Sølv o. s. v.	49
Blyd Fernis til Kobberstik	51
Hærd Fernis til Kobberstik	53

Anden Forskrift til en haard Graveur: Fernis ef-	
ter Gallots Maade	54
Blod Graveurfernis med Skedevand	56
Anden Forskrift. Blod Fernis, efter Heris-	
set	56
Tredie Forskrift. Blod Graveur = Fernis til	
at bruge om Sommeren, efter He-	
risset	56
Fjerde Forskrift. Samme Fernis at bruge om	
Vinteren	57
Femte Forskrift. Den samme Fernis, efter	
Lardien	57
Djævels = Fernis paa Kar af Kobber, Blik og	
andet Metal, som skal komme paa Pl-	
den, som ogsaa paa Træ, Papper,	
smaa Kasser, Daaser og deslige Mo-	
bilier	57
Hvorledes man skal bruge denne ovenfor omtalte	
Fernis	60
Hvorledes man kan forgylde og male de overfer-	
nisserede Kar	61
Fernis til at indrøre de ovenfor omtalte Fernis-	
ser med	62
Sort Fernis at bringe til Daaser af Blik, Sor-	
gespænder og Sligt	63
Guldfernis til at forgylde Metaller med	64
Anden Forskrift	64
Tredie Forskrift	64

	Side.
Fjerde Forskrift	65
En Guldfernis at bruge paa Sølv og Kobber	65
Fernis til at forgylde og bronzere	66
Guldfernis, som kan bruges paa Sølv, Kobber, Tin og andre Metaller	66
Fernis paa Glas for at beskytte et Bærelse for Solen	67
En Fernis til at lakere Stofke med, saa de see ud som Spanstrø	67
En Fernis, som modstaaer heedt Vand	68
Anden Forskrift	69
Blingeistfernis paa Træværk	69
Hvoledes man skal tillave den stærke japanse Fernis	70
Fernis paa forgylde Zirater, af Papiirmachee, Pap o. d. l.	70
— paa Forsøvninger	71
— med Mastix	72
Bernsteensfernis	72
Fernis til Gummilak	73
— til at overtrække Malerier med. Første Forskrift	73
Anden Forskrift	74
Tredie Forskrift	74
Fjerde Forskrift	74
Femte Forskrift	75
Sjette Forskrift	75
Syvende Forskrift	75

Ottende Forskrift	76
Niende Forskrift	77
Tiende Forskrift	78
Elleste Forskrift	78
Tolvte Forskrift	79
Stærk Fjernis til Kobberstik, malet Træværk og Sligt, som modstaaer Vandet	79
Anden Forskrift	80
Gummilakfjernis til Miniatur og andre Malerier	80
Fjernis til Miniaturmalerie	80
Anden Forskrift	81
Fjernis til at overtrække Kobberstik med. Første Forskrift	81
Anden Forskrift	82
Tredie Forskrift	82
Gummilakfjernis til overfernisserede Malerier	83
Mastixfjernis til overfernisserede Malerier	83
Howledes man kan blande Mastixfjernis med en- hver anden Fjernis	83
Fjernis til Malerie	84
Anden Forskrift	84
En lettere Maade at opløse Kopal i Vingeist	85
Fjernis til Kobberstykker som skulde males — til Indfatninger og Rammer	86
Forskjellige Maader at tillave lys Fjernis paa. Første Maade	86
Anden Maade	86
Tredie Maade	87

Fjerde Maade	87
Femte Maade	88
Sjette Maade	88
Syvende Maade. Til at gemme og vedligeholde Insecter	88
Ottende Maade	89
Niende Maade. Fjernis til polerede Grunde	89
Tiende Maade	90
Ellevte Maade	90
Tolvte Maade	90
Lys Fjernis til alle Slags Farver. Første Forskrift	91
Anden Forskrift	92
Tredie Forskrift	92
Fjerde Forskrift	92
Femte Forskrift	93
Sjette Forskrift	94
Syvende Forskrift	95
Ottende Forskrift	95
Oliefjernis, efter Zahns Maade	96
Anden Forskrift, efter den samme	97
Tredie Forskrift, efter Fioraventi	97
Fjerde Forskrift til simplere Arbeider	97
Italiensk Oliefjernis	98
Arabisk og Persisk Oliefjernis	98
Anden Forskrift	98
Andre Oliefjernisser	99
Anden Forskrift	105

	Side.
Hvorledes man kan tillave Linolie paa forskjellige	
Maader til Oliefernis	102
Anden Forskrift	102
Tredie Forskrift	103
Fjerde Forskrift	103
Femte Forskrift	104
Hvorledes Sanderat tilbejænderes	104
Kobberstikfernis	104
En Fernis, som man kan bruge til Kobber, Skluderier, Træ-Arbejder o. s. v., der modstaaer Vand, og er meget glindsende	105
En Fernis til de Kobberstykker, som skalde ma- les bag paa	105
En Fernis til Tollerfrine, Daaser, m. m.	105
Anden Forskrift	106
Hvorledes man skal tillave Terpentiniolie	106
Ægte Guldfernis	107
Anden Forskrift	108
Tredie Forskrift	108
Hvorledes man skal tillave Linolie med Aloe	109
Hvorledes man skal tilberede en Orleantinctur med Terpentiniolie	109
Flere Forskrifter til Guldfernis paa Solv	109
Anden Forskrift	110
Tredie Forskrift	110
Fjerde Forskrift paa Solv og Kobber	110
Femte Forskrift	110

Sjette Forskrift	111
En Færnis til at overtrække Parquetgulve med i Bæreller	111
Graveurfærnis, efter Callots Forskrift	112
Anden Forskrift	113
Blod Graveurfærnis, efter Bosse	113
Blod Graveurfærnis, efter Membrand	114
Anden Forskrift	115
Tredie Forskrift	115
Haard Graveurfærnis	115
Ægte Kopalfærnis	116
Engelsk Kopalfærnis	116
En Færnis til at overstryge Væser med i Ha- verne	117
En Færnis paa Lærred, som imodstaar Reg- nen	117
Færnis paa poleret Søl	118
Ægte Bernsteensfærnis	119
Anden Forskrift	119
Tredie Forskrift	119
Hvorledes man kan opløse Bernstein med Kam- pher	120
Bernsteens Opløsning per se	121
Liquor til Bernsteinens Opløsning	122
En anden Maade til at tilberede denne Flintli- quor med figeret Salpeter	123
Hvorledes denne Liquor bruges til Bernsteinens og Kopalens Opløsning	124
En	

	Side.
En urins Blingeist til Harpixer, Gummihar-	
pixer og Olier	125
Anden Forskrift	125
Hvorledes man kan opløse Kopal med Blingeist	125
Gummilaffernis	126
Anden Forskrift	126
Gummilaffens Menselse til ovenstaaende Fernis	126
Tredie Forskrift	127
Gaal Bernsteensfernis	127
Fernis til at overtrække Læst med	127
Anden Forskrift til hvidt Læst	128
Fernis til at overtrække Lærred med	129
Anden Forskrift	129
Pibefernis	129
Bernsteensfernis til Papirmachee, Daaser,	
o. d. l.	130
Tørrende Glandriff Fernis	131
Ulmindelig Fernis	131
Anden Forskrift	131
Tredie Forskrift	131
Fjerde Forskrift	132
Femte Forskrift	132
Sjette Forskrift	132
Syvende Forskrift	133
Ottende Forskrift. En Fernis til Glasering	133
Niende Forskrift	134
Hvid Blingeist og Serpentinfernis	134
Anden Forskrift	134
Tredie	

	Side.
Første Forskrift	135
Tierde Forskrift	135
Semte Forskrift	135
Sjette Forskrift	136
Syvende Forskrift	136
Ottende Forskrift. Til Kobber og Migniaturs-	
malerier	136
Niende Forskrift	137
Hvorledes man skal vrense Kolaphonium	137
Tiende Forskrift	137
Ellevte Forskrift, uden Ild	138
Tolvte Forskrift	138
Trettende Forskrift, paa Sølv	139
Hvorledes man skal tillave Terpentinens til den	
ovenfor omtalte Færnis	139
Færnis til at overstryge Kaminer med	139
En Færnis paa Kobber, efter Abbed Roziers	
Forskrift, der er ligesaa skjon og ved-	
varende som den engelske	140
Bronzefærnis	140
En tørrende Færnis at bruge til fort poleret	
Borgrund	141
Guldfærnis paa Olie-Forselvning	141
En Færnis til at glasere de Farver med, som	
man kommer paa poleret Guld eller Sølv	142
Færnis til Bladforselvninger	143
— til Kareter	143
En Færnis uden Wiingeist	143

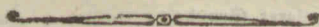
Fernis til Vaser	143
— paa Olie-malning	144
— til Glasering paa Malerier, Lærred,	
Træ, Papiir, Fioliner o. d. l.	145
Anden Forskrift	145
Fernis til Bronze	145
Fiolharpisfernis	146
Wellugtende Fernis	146
Fernis til en Deig, med hvilken man	
østenlig: —	
ner det venetianske Stikkeri	146
Deigens Tilberedelse	147
Fernis med arabisk Summi.	147
Glandsfernis til mat Forgyldning	147
Anden Forskrift	148
Stærk Fernis	148
Fin Fernis	149
Fernis til Glasering	149
Rød Fernis	149
Sort Fernis	150
Fernis, efter Abbed Musot	151
— som ikke tillader Solstraaerne at trænge	
ge igjennem Glas.	151
Fransk Fernis	152
Arabiske Fernis	152
En Guldfernis paa Bly, Blik og andre Metal-	
ler, efterat de først ere blevene belagte	
med Linblade	152
Sort Fernis til Østenligning af den kinesiske	153

	Side.
Endnu en Forskrift dertil, som er bedre	153
Diefernis = = =	154
Fernis til Lambris = =	154
En Fernis til Brug for Guldarbejdere og Malere = =	155
Fernis at opdrage paa Huesblæs =	155
— til Vaser og Statuer af Gips =	155
En Fernis, som giver Gipsen Hvidhed og en Alabasters Glans =	156
Fernis til Gipsfigurer, som ere bronzerede, forgyldede eller forselvede med Vandblye	157
Almindelig Gipsfernis = =	157
En Fernis til gjennemtørrede Fugle =	157
Fernis paa Jaspis Marmor =	158
— paa Papiir = =	158
— paa gjennemfigtig Papiir =	158
Anden Forskrift til stærk Papiir, Raart og deslige = =	159
Fernis paa farvet Papiir =	160
Anden Forskrift = =	160
Tredie Forskrift = =	160
Gummifernis = =	161
En Fernis til at opfriske Oleemalerie, Matsfor- gyldning og andet mere =	161
Fernis til at bronzer Gipsfigurer med =	162
— paa Uhrsutteraler, som giver Sølv og Messinget en høj Farve =	164
En Fernis, som modstaaer Fugtighed	164

Fernis til Gulve og Vægge	=	=	165
— til Arbejde, der er overstrøget med			
Farver	=	=	165
— paa Forgylninger med Musselguld eller			
Solv	=	=	166
Dobbelt tørrende og haard Fernis	=		166
Fernis paa Solv, Kobber og Tin	=		167
— til forgylgte Solvlar	=		167
— paa Guld og Avanturingrund	=		168
— paa Rødt, Blaåt og Sort	=		169
Gul Fernis	=	=	169
Glandsfernise	=	=	170
Anden Forskrift	=	=	170
Fernis til Skrivertavler, som man kan skrive			
paa med en Messingpen	=		170
Sort Træfernise	=	=	171
Rød Træfernise	=	=	172
Blingeistfernise paa Træ	=		172
Hvid Træfernise	=	=	173
Anden Forskrift	=	=	173
Træfernise paa Rødt, Sort og Avanturin			173
Anden Forskrift	=	=	175
Fernis til Træ og Læder uden Grund	=		175
— paa hvid Grund	=	=	176
Anden Forskrift	=	=	176
Lakfernise	=	=	177
Hvorledes man skal dephlogmere Blingeist	=		177

Fernis til Anstrøg paa Pallisader og andre grove	172
Arbejder	178
— til at forgylde Kobber med	178
Anden lettere Forfærd	179
Fernis paa Tin	179
— paa Jernlaase, Søm o. s. v.	180
Hvorledes man skal bruge denne Fernis	180
Almindelige Regler til at paastryge Fernisser	181
Sort Fernis til en Skilbadeifarvet Grund i J.	182
den	182
Almindelig sort Fernis at bruge paa Jern og	
Kobber ved Jlden	183
Guldfernis paa Læder, som er belagt med Sølv	
eller Linsolie, og udjæret med Løvvar	
af forskjellige Farver	183
Fernis til poleret Grunde	185
— paa Træ uden Farve	185
En anden Træfern	186
Anden Forfærd	187
Smuk Fernis paa indlagte Træ-Arbejder	187
Guldfernis paa Kobber	188
Grøn Fernis	188
Porcellainagtig Fernis	189
Hvorledes de skal tilberedes, som skulle	
overstryges med den ovenstaaende Fernis	189
Blyfern	190
Hvid Lakerfer	190
En anden god hvid Lakerfer	191

	Side.
Alt opløse Kopal i Viingeis	191
Samme Slags paa en anden Maade	192
Feed Kopalfernis	192
— Bernsteensfernis	193
Sort Bernsteensfernis	193
Guldfernis til at overtrække Messing med	194
Fernis eller Lak til Migniaturmalerier	195
Bernsteens Lakfernis	195
Alt rens Linolie og gjøre den hvid til de fine	
Fernissers Brug	198
Hvid Fernis til Urter og Billeder	199
— — til Sommerfugle og Insecter	200

Almindelige Regler ved Fernisernes Tilberedelse.

Alle Fernisser maa bestaae 1) af faste glindsende smaa Dele, og tørre gode; i Folge heraf maa altsaa de flydende Dele, som man bruger til deres Tilberedelse, være fuldkommen dephlegmerende og tørrende.

2) Alle Harpixer og Resner, hvormed Fernisserne tilberedes, brændes, blive grumsede og som til Pulver, naar de blive alt for hede, og tabe derved deres Egenstaber, naar de skulle vorde polerede.

3) Alle de Ingredientier, som skulle bruges til Fernis, maae derfor udsøges, renses fra al Ureenlighed, og knuses i smaa Stykker; men ikke sønderrives til Pulver, naar man vil fuge dem, efter som de ellers lettelig sætte sig fast paa Eiderne af Karret, hvori de koges, og desto snarere brændes, og, fordi de ere deelte i smaa Stykker, lettere opløses.

4) Fernissen maa koges ved lys Dag. Vilde man fuge den paa et mørkt Sted, og derpaa nærme sig med et brændende Lys til den, saa vilde Dunsterne af Harpixen, Biingeisten og

Olien let antændes, og saa kunde der let opkomme Ildbrand. For at forebygge dette Tilfælde, maa man stedse have nogle vaade Kalve eller Lammeskind, eller og vaade Klæder ved Haanden, for i Nødsfald at kunne kaste dem over Karret og dæmpe Ilden.

5) Man betjener sig af Ildens Virkning til at sammenblande de Substansters Eghed, hvoraf Firniffen skal bestaae. Men den Tid, som udfordres til Rogningen, kan ikke bestemmes. Thi dette beroer allene paa Ildens Grad, som man altid maa vedligeholde eens, uden enten at svække eller forstærke den.

6) Naar man under dette Arbeid brænder sig, saa forhindrer man bedst, at der ikke kommer Blærer, naar man strax afvasker det brændte Sted med Viingeist, eller legger en Klud, som er dyppet i Viingeist, derpaa. I Mangel af Viingeist kan man legge et Plaster derpaa, som bestaaer af Olivenolie og Gulderts, hvilket maa røres sammen til en Belling.

7) En Hovedregel, som aldrig maa forsvømmes, er, at alle de Kar, hvori Materien til Ferniffen skal glemmes, saavelsom og de, hvori Ferniffen selv skal glemmes, maa være meget rene og holdes vel tilstoppede; enhver Fernis uddunster let, bliver derefter tyk, brunn og fordunkler Farverne.

8) Naar Ferniffen er kogt, maa man saa meget som muelig rense den fra al Smuds og Støv, hvilket skeer ved at filtrere den igjennem

nem en Silfse eller et flint Stykke Ierred. Saasnart den er filtreret, tilbækker man omhyggeligen det Kar, hvori den er, paa det at ikke noget andet skal komme dertil.

9) Der gives egentlig kun tre Slags Fernelis, som alle have Navn af den flydende Materie, som udgjør Grunden dertil; nemlig den lyse eller Wiingeistfernis; den fede eller Oliefernis og Terpentinfernis.

Alle Slags Fernelisser høre under een af disse tre Klasser, eftersom der ikke gives nogen anden flydende Materie, hvis Phlegma man kan tage, og fuldkommen forbinde med de Substanser, hvorum vi snart skal tale. Jo renere og fuldkomnere disse Materier ere, desto bedre tjene de til dette Diemed.

10) Til de Ting, som skal overstryges med Fernelis, bestemmer man den af de tre ovenfor anførte Fernelisser, som er den smukkeste, og hvilken af dem man maa bruge. Skal den f. E. udsættes i Luft og Veir, saa kommer man en fed Fernelis derpaa; bliver den derimod godt forbaaret inde i Husene, vælger man en Wiingeistfernis, hvilken har samme Blands, lugter ikke, tørres hastigere, og varer lige saa længe, naar den ellers ikke udsættes længe for Luftens og Solens Indtryk.

Hvad den Terpentinfernes angaaer, som man bruger til Stilderier, saa bestaaer den af en Blandning af gandske bekjendte Materier,

som man lader opløse tilsammen og hvoraf
Terpentin er Grunden.

11) Færnisfen koges i nye glaserede Leers
potter, og hvergang man koger, tager man et
nyt Kar.

Hvorledes man skal tillave Viin- geistsfærnis.

1) Al Viingeistsfærnis bliver lavet i et
saa kaldet Marienbad, d. e. man sætter Karret
i et med flydende Vand, hvilket meddeeler Kar-
ret sin Hede, hvori Materierne ere, og smel-
ter dem. Det Fornemmeste man har at iagts-
tage ved Viingeistsfærnisens Tillavning er, at
man bestandigen vedligeholder Heden i een og
samme Grad, som maa være stærk nok, til at
opløse Materierne.

2) Det Kar, hvori Viingiesten og Gums-
men kommer, maa ikke fyldes mere end til
tre Fjerdedele; den sidste Fjerdedeel maa være
tom, paa det at Flydenheden kan beholde Rum
til at opløse sig og Terpentinens ogsaa kan
komme dertil; uden denne Forsigtighed vilde
Terpentinens ved Opkogningen bortdunste.

3) Kommer man den hele Quantitet af
flydende og faste Materier, som udfordres til
Færnis, paa engang i Karret. Sandrakken giver
Viingeistsfærnisfen Vedvarende, og Terpentinen
Glands.

4) Røret bliver saa længe staaende i Barmen, indtil man seer, at Sandrøken er opløst; dette mærker man, naar man rører om med Spatelen og ingen Modstand mere finder, og naar det ved Omrøringen viser sig som en fuldkommen flydende Materie.

5) Derpaa kommer man den behørigte Zerpentin i, som man ligeledes tilforn maa have opløst med Wiingeist i Mariebadet.

6) Paa det at den blandede Materie kan blive godt kogt, lader man den endnu otte til ti gange koge op i hinanden. Materierne ere fuldkommen forbundne med hinanden, naar man under Omrøringen overalt føler en lige Modstand; dette er et Beviis paa at Materierne ere bragte til en fuldkommen Flydenhed.

7) Den særdige Fernis bliver nu filtreret igjennem et fint Stykke Lærred, eller igjennem en Sie, for fuldkommen at borttage alle de fremmede Materier, som maatte have blandet sig deriblant, saavel som de smaa Stykker, som ikke gandske have opløst sig. Men disse sidste maa man dog derfor ikke sette paa Ilden igjen med det Flydende; thi deraf ville Fernis-
sen kun blive dunkel og brunn.

8) Førend denne Fernis bruges, lader man den i det mindste staae fire og tyve Timer rolig, paa det den kan sætte sig og blive klar af sig selv.

9) Jo friskere Wiingeistfernissen er, desto bedre er den; men er den gammel, saa bliver
den

den feebagtig og gnil, issebet for at Oliefernissen bliver god, naar den bliver gjenit.

10) Men havde man havt saadan Wiingeistfernis skaende, uden Dæffel, saa behøver man kun at helde frisk Wiingeist over den og lade den komme i Gjæring. Den friske Wiingeist forbedrer den igjen, opløser den, og gjør den igjen brugbar; men aldrig bliver den igjen saa god som den friske. Man behøver ikke heller at helde saa meget Wiingeist paa den, men kun lidt efter lidt, og det igjentager man nogle gange, indtil det er nok.

Hvorledes man skal tillave den fede eller Oliefernissen.

1) De to fornemste Substanfer, som bruges til Oliefernis, ere Kopal og Bernsteen; og begge forene i sig fornemmeligen de Egenskaber, som udfordres til en god Fernis, nemlig Fasthed og Gjennemsigtighed.

2) Aldrig bruger man dem begge paa engang. Kopalen bliver, eftersom den er hvidere, stedse bragt til de lyse Grundes Poleren. Bernstenen derimod, som er haardere, bruges til de fede Guldfernisser, eller til saadanne, som bruges til dunkle Farver.

3) Bernsteen og Kopal lade sig opløse i Olie, men det er bedre at opløse dem tørre for sig allene og ved frisk Ild; thi derved ere de mindre udsatte for at forbrændes, og blive
stedse

fedse lysere og klarere. Men opløser man dem i Olie, blive de gule eller brune, efterdi de ikke saa let lade sig opløse deri, og udfordre en heftigere Jld.

4) Den Olie hvormed Harpiset bliver opløst eller inddrøbt, maa være gandske frie fra al Vandagtighed, Fedt, o. d. og saa hvid som mulig. Vernissen taaler ingen Olie i sin Blandning, som ikke er fuldkommen tørrende, da den ellers aldrig vilde blive tør.

5) For at opløse Kopal, maa man smelte den tør for sig allene, uden nogen Tilfætning, og naar den flyder godt, kommer man saa meget prepareret tørrende Olie dertil som der behøves.

6) Man opløse ikke flere Substanfer med hinanden, thi de blødeste uddunste først, og skulde forbrænde, førend de haardere havde opnaaet samme Grad af Flydenhed.

Til Materiernes Smeltning udfordres blot en glaseret Leerpotte, som bliver tildækket med sit eget Laag. Men man maa ikke fylde den heelt, fordi der endnu skal kommes Olie og Terpentinoile dertil, og altsaa maa lades Rum til det, at det kan blæse sig lidt op, uden at løbe over.

8) Potten med Materierne i sætter man lige ind i den frie Jld paa gloende Kul, som ingen Lue giver fra sig, ellers kunde Materierne antændes.

9) Ved Smeltningen maa man ngle give Aat paa, at Substanferne ikke blive alt for hede, de vilde deraf blive fortagtige, og tabe deres fornemste Egenſkab; thi ſaaſnart de blive alt for meget hede, kunne de ikke bruges til noget.

10) Den Grad af Flydenhed, ſom udfor-
dres til Oliens Indkogning, kjendes derpaa,
naar Maſſen villig giver eſter for Jernſogerens
og falder Draabevis i ned.

11) Vil man komme Olien ind i de ſmeltede
Harpiexer, ſaa maa de være meget hede og
næſten kogende, men tillige frie fra al Phlegma
og klare. Forſt naar man begynder at arbejde
derpaa, maa man hede dem; brugte man dem
kolde, ſaa vilde de ikke ret tage Materierne
til ſig, og naar de bleve kolde, vilde de blive
haarde; men ere begge Dele lige varme, gaar
de lettere ind i hverandre.

12) Den tilberedte Olie bliver forſt helbet
dertil, naar Materierne ere ret flydende og i
Stand til at modtage den, hvilket forſt ſkeer
eſter noget Opkog. Men paa det at Olien
ogsaa ret kan blandes dermed, ſaa helder man
den kun Draabevis i og ved beſtandig Omrø-
ren med Spatelen og lader Blandningen ſiden
eſter endnu ſaae nogle Opkog over Ilden.

13) Men ſaaſnart Olien ſynes at have
taget nok med den øvrige Materie, ſaa tager
man Potten af Ilden, og naar alt endnu er
varmt, men ikke hedt, helder man under be-
ſtan-

bestandig Omrøren Terpentiniolie dertil, og der mere end af den anden Olie. Men skulde den anden Olie endnu være for heed, naar man helder Terpentinene dertil, saa vilde Terpentiniolien antændes og Færniffen forbrændes.

14) Erfarne og duelige Kunstnere, som ville tillave en sauk Kopal, eller Bernsteensfærnis, bie undertiden ikke til alle Materier ere smeltede; men saa snart den største Deel opkoges, og snart stiger, snart falder, komme de Olien dertil, som forener sig med de nyligen smeltede Materier, og lader de andre, som ikke ere smeltede, ligge. Da Kopalen og Beenstenen paa denne Maade ikke faaer for stærk Hede, falde de meget smukkere og klarere. Vilde man derimod, efter at Olien er kommen i, endnu gjøre de usmeltede Materier flydende, saa vilde Færniffen, som nyligen er sagt, faae en mørk Farve.

15) Naar Færniffen er færdig, ster man den igjennem Lerred, paa det at alle uønskede Materier, som endnu kunne være deri, maa adskilles. Findes der endnu usmeltede Stykker deri, maa man ikke komme dem igjen med de Smeltede paa Ilden, eftersom Færniffen deraf vilde blive fordunklet.

16) Derimod kommer man de uopløste Stykker Bernsteen og Kopal igjen i Potten, sætter dem paa Ilden og smelter dem, hvorpaa man kan komme Terpentiniolie. Men denne Færnis bliver vist aldrig saa lys som den første.

efterføm Waterierne allerede vare blodte med Olie, og nu ved Kogningen blebne brune.

Men bruger man ikke strax disse smaa Stykker Bernsteen og Kopal, og lægger dem i Solen, saaledes at de kunde tørres og miste deres Olie, kan man med Tiden igjen bruge dem som nye.

17) Bernissen maa i det mindste staae to gange fire og tyve Timer rolig, paa det den ret kan blive klar; jo længere den staaer, jo lysere bliver den, dog klarer den sig ikke saa snart som Blingeistfbernissen.

18) Naar Oliefernis bliver godt gjemt, bliver den stedse skønnere, men fortykkes, og naar man siden vil betjene sig af den, maa man helde noget Terpentinoxie dertil, og lade den nogle gange koge op i Mariebadet, saa bliver den tyndere.

19) Vil man tilberede smul hvid Oliefernis, maa man til hver Kogning tage nye Kar, thi ved Ilden springe de hist og her, og Olien og Terpentinoxien trænger sig derpaa ind i disse Ridsler. Smelter man frisk Harpix i saadant et Kar, saa begynder disse to Glydenheder, med hvilke Karret er indtrukket, at blæse sig op, brænde, blande sig med Harpixen og gjøre Bernissen fort.

20) Om hede Sommerdage maa Oliefernis tørres inden fire og tyve Timer. Om Vinteren derimod setter man de Ting, som ere overstrøgne med Fernis i meget hede Værelser,

og saa tørres de hurtigere eller langsommere, ligesom der er varmt til.

21) Olien bliver blot derfor heldet til andre Substanfer, for at vedligeholde dem flydende og forhindre at de ikke skal hærde sig. Men da nu Olien selv er tyk, saa bliver den ved Terpentinolien gjort mere flydende, tyndere og lettere.

22) Derfor er det overmaade nødvendigt at komme Terpentinolie dertil, eftersom Fernissen ellers aldrig vilde blive godt tør. Den sædvanlige Dosis er, at man tager dobbelt saa meget som af Olien; om Sommeren derimod tager man dog noget mindre deraf, eftersom Olien ved Solens Hede tørres hastigere, mister sin Fedtighed og udtørres lige til Grunden. Om Vinteren derimod kan man ikke have saadan stærk Hede, og da man maa tage sin Tilflugt til kunstige, Midler saa tager man mindre Olie, paa det at Fernissen kan blive tørrere, men man holder tillige mere Terpentinolie dertil, hvilket lettere bortdunstes.

23) Jo mindre Olie der kommer til en Fernis, desto haardere og tørrere er og bliver den; holder man mere dertil, saa mister den vel mere af sin Konsistens, men bliver desto lettere at gemme.

24) For megen Olie i Fernissen forhindrer den fra at tørres; for lidet kommer den til at stilles ad. Den egentlige Quantitet kan ikke nøie bestemmes; den sædvanlige Dosis er, at

man

man til et Pund Ropal eller Berasteen tager et Hjerding, indtil et halvt Pund Olie.

Hvid Fernis til Bærelser.

Til en Pot Wiingeist tager man et halvt Pund Sandraf og opløser det deri, hvortil man endnu kommer sex Unzer venetiansk Terpentin. Skulde den lugte alt for stærk, saa besjerner man sig af den neden for bestreøgne Fernis til udskaarne Billeder, Stuier o. d. l.

Hvid Glandsfernis til Træindsatning, Toiletsager o. s. v.

Man opløser to Unzer Mastixkorn et halvt Pund Sandraf og een Unze Gummi Elemi i en Pot Wiingeist, og naar alt dette er opløst, hældes der man endnu fire Unzer venetiansk Terpentin dertil. Denne Gummi Elemi giver Fernissen Konsistens, saa den ikke kan blive meelet.

Halvhvid Fernis paa mørkere Farver, som Jonquille og Træfarve.

Man opløser et halvt Pund Sandraf i en Pot Wiingeist, og kommer dervaa sex Unzer Pisanst, eller, Schweiserst = Terpentin dertil.

Fer.

Fernis til udskaarne Billede, Etuier Bisteeben o. d. l.

Man opløser to Unzer Mastixkorn og et halvt Pund Sandraf i en Pot Bliingeist, og naar alt er godt opløst, kommer man man fire Unzer venetiansk Terpentint dertil. Denne Fernis, som skal anvendes paa bløde Grunde, maa være hvid og ikke have alt for meget Gummi.

Fernis til Paneelverk, Stole, Tægetræ, Jern - Gitterværk og Rækværk ind- vendig i Huse.

Man opløser et halv Pund Sandraf, to Unzer Gummilak og fire Unzer Violinharpix i en Pot Bliingeist, og naar Gummien er ret opløst, kommer man endnu sex Unzer venetiansk Terpentint dertil.

Skulde Meublerne have en rød Fernis, saa tager man mere Gummilak, mindre Sandraf, og kommer endnu mere Drageblod dertil. Naar man overstryger to gange med denne Fernis, er det saa godt som om man overstrøg fire til fem gange med en anden.

Da saadanne Meubler ofte gribes paa med Hænderne, maa man komme meget Gummi dertil, som giver Fernissen mere Konsistens. Violsharpixen, som her er i Stedet for Mastix og er ikke saa dyr, giver Fernissen Glans og Værdighed; men Gummilakken gjør den fast og haard.

Det

Den sidste behøver man heller ikke at blande med hvidt Færnis, efter som den deraf faaer en rød Farve.

Færnis til Violiner og andre musikaliske Instrumenter.

Man kommer fire Unzer Sandraf, to Unzer Gummitak i Korn, to Unzer Mastixkorn og en Unze Gummi Elemi i een Pot Wiingeist, lader det alt oploses ved en jevn Ild, og efter at det nogle gange har kogt op, kommer man endnu to Unzer Serpentin dertil.

Musikaliske Instrumenter, som ofte tages i Hænderne, maa have en haard Færnis, dersom for kommer man lidt Gummi i Korn dertil; alt for meget vilde gjøre Færnissen melet; man behøver og kun at komme lidt Serpentin dertil eftersom den opvarmes under Hænderne. Gummi Elemi giver den Haardhed og er i stedet for den ringe Quantitet Serpentin.

Færnis til rødt Anstrøg paa Underbogne.

Man oploser sex Unzer Sandraf, tre Unzer Gummitak og fire Unzer Violharpix i en Pot Wiingeist, og derpaa kommer man sex Unzer almindelig eller saa kaldet pisanst Serpentin dertil. Naar man skal bruge det, indrører man det med mere eller mindre fin Zinober.

Da denne Færnis maa være lettere end alle andre, saa tager man mindre Sandraaf, hvilken gjerne bliver hvid i Lufsten, og mere Gummilak. Den almindelige Serpentin er lettere end den venetianske, og ved Siolharpixen og Gummilakken faaer Færnisfen mere Konsistens og Glasur.

Guldfærnis.

Man skober fire Unzer Gummilak i Stænger, tager lige saa meget Drageblod, lige saa meget Gummigut, ligesaa meget Orleans og en Unze Safran, hver for sig. Hver Deel kommer man igjen i en Pot Viingeist, og sætter det fjorten Dage i Solen eller i en varm Badstue, og rører det ofte om, for desto hastigere at faae det opløst. Tinkturene falde smukkere ud, naar de tilberedes uden Kunstild, kan man altsaa ikke faae den tør i Solen, sætter man Karrone i nogen Grassand fra Jlden, paa det de kan faae en lige Varme. Naar enhver Substantis er tilbørligen opløst, hælbes de alle sammen. Mere eller mindre af disse blandt hinanden blandede Tinkurer give forskjellige Guldtinkurer, alt efter Blandningen. Vil man sætte en Guldfarve paa Guld med denne Færnis, saa forstærker man Tinkturenes Anstrog.

Hvid Kopalfærnis efter Martin.

Først lader man et Pund udsøgt Kopal smeltes over Jlden, og kommer derpaa sex til
otte

ette Unzer kogt og fra al Fedtighed renset Linolie deriblant. Naar begge Dele ere godt sammenblandede, tager man Potten fra Ilden og rører bestandig om i den, naar Heden har taget noget af, kommer man et Pund Terpentinololie deriblant. Skal denne Færnis blive ret smuk, saa sier man den igjennem et Klæde; jo længere den staaer, jo klarere bliver den. Denne er den Maade, hvoraf Martin berjer sig, til at tillade sine skønne hvide fede Færnisser, som har forskaffet ham en, saa stor Berømmelse.

Bernsteens Færnis.

Omgangsmaaden og Materiernes Mængdet er fuldkommen lignende med den oven for anførte Forfærdigelse, undtagen at istedet for Kopal tages Bernsteen. Tilforn brugte man mere denne Færnis hyppigere paa mørke Grunde, men da de lyse Grunde nu ere mere brugelige, foretrækker man Kopalfærnis, fordi den er hvidere, thi Bernstenen beholder steds noget af sin dunkle Farve, og kan derfor kun ogsaa bruges til mørke eller sorte Grunde.

Kopal og Bernsteenfærnis tages til at efterligne den kinesiske Lak, som vi med Tiden skal vise, men begge Dele maa meget godt forfærdiges.

Feed Guld Oliefernis.

Man opløser otte Unzer Bernsteen og to Unzer Gummilak, hver for sig, holder det tilfammen, og naar det er blandet, kommer man et halvt Pund kogt og præpareret Linolie dertil, og derefter omtrent et Pund Terpentinelie. Men det sidste giver man først en Tinte, i det man, ligesom ved Guldfernissen med Vilingeisten er bleven sagt, opløser Gummigut, Safran, Drageblod og noget Orlean dertil, hver for sig, enten i Solen eller ved Varmen. Ved disse fire Materiers forskjellige Sammenblanding frembringer man den forlangte Ton af Guldfarve.

Fernis til Reparation.

Naar man igjen vil overstryge en Vogn eller igjen vil forhøje dens Farve ved en Fernis, saa betjener man sig dertil af en Fernis, som tillaves ligesom den ovenfor anførte Kopalfernis, undtagen at man kun tager Udskuddet af Kopal dertil, efterat man først har udsøgt de fineste Stykker deraf, for at bruge dem til den bedste Fernis.

Feed Oliefernis til Undervogne.

Til et Pund opløst Sandrak holder man et halvt Pund kogt Linolie, og fortynder det derpaa med Terpentinelie. Naar Undervognene have faaet deres Oliefarve, saa holder denne Fernis sig saaledes, at man uden al Skade kan afvaske dem.

Sort Fjernis til Jernværk, Kareter o. dsl.

Man smelter Jødebeeg, Fiolharpix og Bernsteen, og naar det er smeltet, blander man det sammen. Derester holder man feed Olie dertil, og lmedens Blandingen endnu er varm, kommer man Terpentinoxie dertil.

Appreturfjernis til Papper.

Denne bliver lavet af Udskuddet af Kopal eller Bernsteen; mere Konsistens giver man den ved Tilfærning af Fiolharpix og en større Mængde Olie, folgeligen mindre Terpentinoxie. Man overfærner dermed alle slags Papparbejder, for at give dem mere Fasthed.

Viingeistfjernis til at indrøre Farver med.

Man kommer to Unzer Mastix i Korn i en Pot Viingeist og ligesaa meget Sandral; naar denne Harpix er smeltet, kommer man endnu et Fjerdingpund venetiansk Terpentinoxie dertil, lader det alt tilsammen koge op nogle gange, og filtrerer det igjennem et fint Klæde. Men til denne Fjernis maae Farverne først rives meget fine, saa lade de sig godt indrøre dermed og tørres snart. Man indrører dem ikke dermed, førend man vil bruge dem.

Hvid Terpentinoxiefjernis til samme Brug.

Til halvanden Pot Terpentinoxie tager man fire Unzer Mastixkorn og et halvt Pund Terpentinoxie, lader

lader 'alt' opløse sig tilsammen og filtrerer det. Denne fede Fernis tørres langsommere end den forrige, lugter noget, men er lettere og bedre at bruge.

Farverne maae rives med Olie, eller bedre med Terpentinoxie, naar de skulle indrøres med denne Fernis, hvilket maa ske lidt efter lidt. Ved denne Terpentinoxie bliver de vandgrønne Farver indrørt, som da falde langt bedre ud end med Oliefernis.

Hollandsk Fernis til at indrøre Spanskgrønt med.

Dette bestaaer i halvanden Pot Terpentinoxie, hvori man opløser et halvt Pund almindelig eller spansk Terpentin og ligesaa meget Kyreharpiz, og derpaa filtrerer man det. Med denne Fernis bliver Spanskgrønt indrørt. Den har sit Navn deraf, at man tilforn for det meste fik den fra Holland.

Fernis efter Samarts Forfærd.

Man kommer reent Gummilak i et Glas Kar og helder saa meget Wiingeist derpaa, at den kan staae fire Fingre derover, derpaa sætter man denne Blanding i tre til fire Dage i Solen eller ved en jevn Ild, og omryster Karret Lidt efter anden. Saasnart Gummilakken er opløst, filtrerer man det igjennem Lærred, sætter det igjen i

Varmen, og saa er Færniſſen inden halvdagen Dag, færdig.

Naar man vil bruge det, tager man kun det klare af, ſom ſvømmer oven paa, og ſtrøger det med en Pensel paa Træet, ſom forhen har ſaaet Farve; ethvert Anſtrøg maae være fuldkommen tørt, førend man begynder med et andet.

Tyrkiſk Færniſ.

Man tager en Portion Terpentin, ſom man tilforn maae have afvaſket adſkillige Gange med varmt Vand, og to Portioner Sandrak. Naar det ſidſte begynder at ryge, kommer man Terpentinen deri, og kommer lidet Lavendelolie dertil. Herpaa tager man Karret af Ilden og holder en Deel Brændeviin og tre Dele Terpentinolien dertil. Denne Færniſ bliver meget ſmuk, og tørres inden ſex Timer.

Japanſk Færniſ.

Man tager en Unze pulveriſeret Gummiſak og tre Unzer Viingeiſt, kommer begge Dele i et Glaskar og omrøſter det, paa det at det kan blive ret oploſt. Naar Lakken er oploſt, ſaa beſtrøger man hvad Ting man vil dermed adſkillige Gange, indtil der bliver en tyk Skorpe, ſom man nogle Dage derefter aftager og poſerer ganſke glat med pulveriſeret Bimſteen og ſimpel Olie; endelig giver man det, ved at gnide det med pulveriſeret Kridt, fuldkommen Glans.

Alexis Fernis fra Piemont.

Man tager fin ^{stødt} Benzoeharpix og hældes saa meget kogende Vand derpaa, at det kan staae tre til fire Fingre derover. Denne Fernis giver en smuk Glands og tørres hastig; ved Tilfætning af noget Safran giver man den en Guldfarve.

Fernis efter Fioraventi.

Man pulveriserer Benzoe, Mastix og Sandrak fin og opløser det i Solen eller ved en jevn Ild i Wiingeist, saa faaer man en smuk Glands fernis, som snart tørres.

Fernis efter Dominico Uda.

Man tager fire Unzer Gummitak og to Unzer Sandrak, pulveriserer det ganske fint og opløser og filtrerer det i et Pund rektificeret Wiingeist. Men førend man betjener sig af denne Fernis, maae man først overstryge Tingene med følgende.

Man tager otte Unzer varm Lavendelolie og kommer fem Unzer pulveriseret Sandrak deri. Med denne Blandning overstryger man først Tingene, og naar Anstroget er tørt, kommer man den første Fernis derpaa.

Hvor

Hvorledes den Chinesiske Fernis kan efterlignes.

Hertil tager man Gummilak, hvid Kopal, simpel Gummi, af hver en Unze. Gummilakken maa først mange Gange afvaskes i en stærkt varm Lüd, indtil Lüden bliver klar, hvorefter man endnu to til tre Gange afvasker den med reent Vand, lader den tørres i Solen og pulveriserer den. Derpaa kommer man den med de to andre i god Bingeist og lader dem omtrent toge fem Timer ved en jevn Ild.

Chinesisk Fernis til Træværk.

Man kommer to Unzer reent pulveriseret Gummilak, to Quintin Mastixhorn og ni Unzer rectificeret Bingeist i en Flaske, der omtrent kan rumme endnu engang saa meget. Flasken bliver tilproppet med en Prop, som man omvinder først med Papiir, siden med Lærred, som bliver gjort fast paa Halsen af den. Derpaa sætter man den i et Kar, som er fyldt en Tomme høit med Sand, lader Sanden gaae saa høit op over Flasken, som Ingredienterne naaer, og sætter saa den hele Tilsløvning over en Kulild, som man lidt efter lidt antænder, paa det at Massen kun gradewis og langsom varmes.

Dette Arbeide foretages paa en Kamin eller og et andet Sted, hvor der intet er at frygte for, hvis Flasken skulde springe. Efterat Substanserne har togt jevnt en halv Time, tager man

Karret af Ilden, og lader det kjoles en Tidlang, hvorpaa man helder Fjernissen i et andet Kar, og forvarer den godt.

Man betjener sig af denne Fjernis til Træs bahre, som først maae være bleven glattet med Bimsteen og Skabgræs. Først giver man nogle Anstrøg for at bløde Træet, eller man giver det en Limgrund, som dog alligevel ikke maa være stærk, og derpaa kan Farven anstryges.

Vælger man f. Ex. en sort Farve, saa tager man sin Beensort eller det smukkeste Rjonnæg, som maa kalcineres og ribes med Brændevin. Under Rivningen kommer man noget Gummilak dertil, for at betage den sin rødagtige Farve, og rører det Gorte ind med to Gange saa meget Fjernis, hvorpaa man anstryger det tyndt med en Pensel.

Arbejdet selv og Fjernissen maae være melselunken; efterat man har givet det fire til fem, og hvis det er nødvendigt flere Anstrøg, sætter man Arbejdet hen paa et varmt Sted, f. Ex. paa Ovnen, og naar det tørres, bliver det afrevet med sin pulveriseret Bimsteen, Skabgræs og Olivenolie, og alle Ureenligheder poleres af. Efterat man har reent afstørret det med et Klæde, kommer man endnu nogle Anstrøg af Sort derpaa, saa at det faaer Glans, og afriber det derpaa i Luften med opløst Kalk og Olivenolie med en Lap, og tilsidst blot med tør Kalk, for at forhøje Glansen.

Anden

Anden Forskrift. Kold Vernis uden Politur.

Man kommer en Unze Mastixhorn, fire Unzer Terpentiolie og et halvt Quintin Gummi Elemi i en Flaske, og helder otte Unzer Wiingeist derpaa. Flasken bliver sat over en jevn Ild, men ikke længe, efterdi disse Substanser snart smelte. Denne Vernis paastryges kold og afspiles ikke.

Tredie Forskrift.

Man kommer atten Unzer Wiingeist, sex Unzer Sandrak, to Unzer fin Terpentin og to Unzer Terpentiniolie i en Glasflaske og sætter den i Solen. Lid efter anden ryster man Flasken, og naar alt er opløst, filtrerer man det Glydende igjennem Lærred.

Fjerde Forskrift.

Man tager en nye glasseret Potte, sætter den over en jevn Ild, og kommer fem Unzer græs eller burgundisk Beeg og ligesaa meget Riols harpix deri. Naar begge Dele ere opløst, kommer man fire Unzer Linolie deri, eller i Mangel deraf Røddeolie, lader det alt tilsammen koge sagte i en halv Time, indtil det, naar det er blevet koldt, bliver hengende ved Fingrene som Siirup. Derpaa filtrerer man det igjennem et Klæde, og gemmer det i et tæt Kar, indtil man vil bruge det.

Femte Forfkrift.

Man tager en Unze hvid Bernsteen eller og ligesaa meget hvid Kopal, efterfom den sidste af denne Farve er lettere at faae, fire Quintin god Sandrak og to Quintin Massixkorn. Kernissens Skjonhed beroer paa Materiernes Godhed, hvilke pulveriseres sammen og kommes i en Glasflaske. Derpaa helder man en Unze venetiansk Terpentintil dertil, propper Flasken til, og ombinder den med en Blære. Blandningen lader man digesvære i tolv Timer i et Sandbad, og naar den er bleven kold, aabner man Karret, og helder endnu sex Unzer god Wiingeist i det, dog alligevel ganske sagte og draabevis, paa det at det flydende ikke skal blive plumpet. Karret bliver atter omhyggeligen tilstoppet og sat tolv Timer i Mariebadet, saa bliver Gummien fuldkommen opløst i Wiingeisten. Opløsningen bliver igjen filtreret varmt og gæmt i en Glasflaske.

Sjette Forfkrift.

Man pulveriserer een Unze Mastix, halvanden Unze Sandrak og ligesaa meget Gummilak med hinanden, kommer det i en Glasflaske og helder fire Unzer Wiingeist dertil, sætter saa den tilproppede Flaske fire Dage i Solen eller ved en jevn Ild.

Syden

Syvende Forfkrift.

Man tager fire Unzer Gummilakkorn og to Unzer stradet god Sæbe, blander det godt sammen og kommer det i en Pung af fint Lærred. Denne Pung hænger man i en Pot Brændvand i to Dage og omryster den deri hver tolvte Time, uden at komme frisk Vand derpaa. Derpaa tager man Summen ud, renser den, lader den godt tørres og kommer den tilligemed en Pot Wiingeist i en Flaske med en lang Hals, sætter den godt tilproppet i Sandbadet, lader Blandningen godt digere i 24 Timer. Derefter forstærker man Ilden saaledes, at det Glydende koger jævnt i to til tre Timer og Summen bliver opløst. Derpaa tager man Karret fra Ilden, aabner Glasfen, men den endnu er lunken, og filtrerer Fernissen.

Ottende Forfkrift.

Man tager en Potte fuld god Wiingeist, deler den i to lige Halvdele, og kommer hver for sig i en Flaske. I den ene Flaske kommer man 3 Unzer Gummilakkorn, i den anden fire Unzer Sandrak, omryster det Glydende i tre Timer ofte og godt iblandt hverandre, og næste Dag helder man begge sammen i en Flaske. Naar det har staaet roligt i tre Dage, helder man det klare af i en anden reen Flaske; med det Tilbageblevne omrører man den sorte eller røde Farve, som man vil sætte paa Træet.

Træet

Træet faaer først tre Anstrog med Viinrankefort, og derpaa tre andre med Elfenbeensfort, og endelig ni Anstrog af den ovenfor beskrevne Kernis, hver Dag tre Gange. Naar dette er skeet, lader man Arbeidet tørres, og polerer det derpaa med fin Trippelse og Vand, vasker det smukt af og polerer det tilsidst med lidt Olivensolie og et Stykke Læder, hvorefter man afsliber det med Meel.

Skal Arbeidet forgyldes eller bronseres, saa oploser man en Fjerdedeel Unze pulveriseret Mastixkorn i en halv Unze Terpentinsolie, og sætter Glasfen med det Oplosse i varm Aske. En Draabe af denne Oplosning blander man med lidt Sinnenobert i en Muslingskal, og stryger det paa med en Pensel; naar Anstrygningen næsten er tør, forgylder man den eller farer let hvid og her over den med Bronseringen. Den følgende Dag overstryger man det igjen tre til fire Gange med den ovenstaaende Kernis paa Guldets eller Bronseringen, saa er Arbeidet færdigt.

Niende Forskrift.

Man tager en stærk Glasflaske, helder en halv Pot god rectificeret Viingeist, fem Unzer Sansdrak, ligesaa meget Summilak og en fjerdedeel Unze Kampfer og omryster Blandningen i sex Timer, hver Time en gang. Glasfen bliver derpaa om Sommeren sat 24 Timer i Solen, men om Vinteren ved en jevn Varme, og siden efter filtreres. Det filtrerte lader man staae stille ved en maadelig

lig Varme, og naar det er bleven klart, hældes man det Klare sagte af i en anden Flaske, i hvilken man tilforn har kommet en Unze simpel Terpentinelie.

Vil man have en sort Grund, saa tager man den tykke Færnis, som er bleven tilbage i Flasken, og inddrører det med godt Røsnøg, indtil det bliver som en Belling, og opdrager det med en Pensel. Derpaa giver man det tre Anstrog og lader hør for sig tørres; to Dage derefter polerer man det med Skavgræs, som allerede er brugt, og ikke mere er skarpt, giver det derpaa tre Anstrog med den afklarede Færnis og lader det blive tørt og haardt. Derpaa polerer man det igjen med Skavgræs, derpaa med fin Bimsteen, saa med Olivenolie, og gnider det tilfodst af med fint Høvedemeel.

Tiende Forsskrift.

Man tager halvanden Pøt god rektificeret Wiingeist, to Unzer Spikolie, to Unzer Sandrak og en halv Unze Summikopal.

Kopalen smelter man først i en Jernstee over Ilden, med fire til fem Draaber Spikolie, og rører begge Dele godt sammen. For det andet, naar den er godt smeltet, hældes man den paa en glat reen Steen, og pulveriserer den saasnart den er bleven kold. Eredie, vælger man en stærk Glasboutellie, som kan rumme endnu engang saa megen Flydenhed, som man vil komme i den, paa det den kan udbrede sig deri, uden

lat

at Glasfen skal springe, naar den kommer til Jlden. For det fjerde kommer man først Sandrak i denne Glasfe, dernæst den pulveriserede Kopal, saa Epifolien og Viingeiften, lukker Glasfen til og omryster den stærk i et Noarteer, sætter den derpaa paa gløende Kul, og holder en jevn Jld, dog stedse stærkere, under den, indtil Materierne begynde at koge, saa opløser alt sig og smelter, hvorpaa man tager Glasfen fra Jlden og lader den blive kold.

Denne Færnis bliver, ligesom alle andre, paastrøget med Penselen, og naar den er tør, ligeledes poleret. Det skader ikke, om den ogsaa er tyk, thi man kan fortonde den efter Behag med Viingeist. Den tager sig meget godt ud, bliver haard og gjennemfigtig, og vil man endnu have den haardere, behøver man kun at komme mere Kopal dert. Man kan overtrække Paptir, Skilderier og Kobberstykker dermed.

I Mangel af en Færnske, tager man til Kopalsmelting en nye god glat glaseret Leerpotte. Man kan ogsaa bruge denne Færnis til at rive de Farver med, som man vil komme paa Træ.

Ellevte Forskrift.

Man holder i en nye glaseret Potte et Pund af den bedste Linolie, maaler med en Stok, hvor høit det staaer i Potten, og holder derpaa ligesaa meget Vand dertil. Derpaa kommer man Umbraford, grøn Vitriol, hvid Vitriol, Guloglætte og Maunie, af hvert Slags en halv

Unze

Unge i en linned Pung, og hænger den i Potten, saaledes at den ikke berører Bunden, lader alt Koge jevnt saalænge indtil Vandet er bordsunftet, og kan Olien bliver ren tilbage, som man ved Hjælp af Stokken igjen kan afmaale. Man kan ogsaa komme en eller to Hvidløgsknopper og tre til fire smaa Støkker Brødkrummer i Olien, og tage begge Dele ud igjen, naar Kogningen er forbi.

Er nu Olien præpareret paa denne Maade, saa tager man et Kobberbæger, eller i Mangel deraf en nye glasseret Potte, hvis Dæksel har en Abning i Midten, hvorigjennem man stikker en lille Stok, saavel for at omrøre Kernissen, som for at see om den er kogt nok. Er Karret af Kobber, saa heder man det næsten indtil det bliver gloende, et Keerfar heder man ogsaa stærkt, og derpaa kommer man et halvt Pund grovt stødt Kopal og ligesaa meget venetiansk Terpentin deri. Dækker Karret godt til og rører denne Masse bestandigen om med Stokken, indtil Materien bliver glindsende og haard hængende paa Stokken. Derpaa tager man Karret af Ilden og holder efter den ovenfor beskrevne Maade præpareret Linolie derpaa, hvilken omtrent maae være ligesaa varm som Ingredienserne, og omrører denne Blandning ved en jevn Ild, indtil den begynder at trække Traad. Derpaa lader man den blive Kold, og fortynder den saa meget med Terpentinsolie, som man selv vil.

Vil man endnu have denne Kernis haars-
dere, saa tager man det halve af gul Bernsteen
og det halve Kopal, hvilket man smelter godt
sammen. Af denne Kernis giver man to eller
tre Anstrøg med en stærk Pensel, og naar det er
tørt, polerer man det med brugt Skabgræs og
Bånd, derpaa med Bimsteen og Bånd, og til-
sidst med fin Trippelse og Olie. Til sidst visker
man al Fedtighed reent af Arbejdet og giver det
Glands igjen, ved at gnide det af med Meel eller
Pudder, og lader det staae i den friske Luft i So-
len at tørres, hvor ingen Støv eller Smuds
kan komme til det.

Man kan give denne Kernis hvad Farve man
selv vil, naar den ellers er rene ret fin. Især
tager Frankfurtersort sig godt ud dermed; man
kan ogsaa beitse Træet med sort Farve og Eddike
og trække det over med denne Kernis, den holder
sig længe, og jo længere den staaer, jo smukkere
og bedre bliver den.

Løste Forskrift; paa Sølv, Tin og Træ.

Man tager fire Unzer gul Bernsteen eller
Mastixhorn og to Drakmer Gummitak, kommer
alt i en glaseret Potte, som kan rumme en Masse,
der er fire gange saa stor, eftersom Materierne
blæse stærk op. Naar de ere smeltede, tager
man Potten fra Ilden og helder lidt efter lidt
Terpentiolie derover, som bliver filtreret igjen
nem et stærkt lintet Klæde, og gemmer Kernis-
sen til man vil bruge den.

Denne

Denne Fernis kan man bruge paa Sels, Lin og Træ. Vil man bruge den paa Træ, saa river man den valgte Farve med Vand, heler Limband derpaa, for at give den mere Barighed, og paa det den bedre skal trække ind i Træet, hvorefter man da river med den ovenfor staaende Fernis noget af denne Farve, og stryger det paa med Penselen. Til rød Farve tager man fin Cinober.

Vater Bonanis's Fernis, som meget ligner den Chinesiske i Bedvarenhed og Glans.

Man tager hertil to Dele pulveriseret Kopal og een Deel af det klareste, græske eller Jodebeg, kommer begge Dele i en Digel over en jevn Ild og lader det smelte, indtil det falder draabevist ned ad den Stok, man omrører det med; derpaa holder man, ved bestandig Omrøren, noget kogt og heet Olie dertil, og dækker Digelen til.

Dersom man ikke vil betjene sig af Jodebeg, saa tager man istedet for det Bernsteensferniss, og kommer lidt efter lidt det pulveriserede Kopal deri. I en anden Digel opløser man Jodebeget i heet Olie, og holder derpaa ved bestandig Omrøren begge Dele sammen, indtil de ret ere gaaet ind i hinanden og næsten ere blevne kolde. Derpaa holder man lidt efter lidt noget Summiwand dertil, omrøret det, dækker Karret til, fordi intet skal fordunste, og naar denne Blanding er ble-

ven

den saa stiv som Hønning, lader man den blive fold.

Naar alt er blevet foldt, trykker man Blandingen af i et stærkt Klæde, eller og udpresfer den imellem to Bræder, for at erholde Kopal og Jodebegets Substantz, hvoraf der altid bliver nyttige Feces tilbage. Men man kan ogsaa lade Blandingen staae i et tilslutt Kar, hvor da Ureentlighederne falde til Bunds, dog er det altid bedre at trykke den af i et Klæde, eftersom da Fjernissen deraf bliver langt renere, som man gjenner i et lukk Kar. Skulde den synes at være for tyk, saa fortynder man den efter Behag med foldt eller varmt Summisand, og bruger den derpaa efter følgende Anvisning.

Jodebeget prepareres paa følgende Maade: Man lader det staae med heed Olie ved en jevn Ild, og koge i to Timer, indtil det trækker en tynd Tråd. Heraf faaer det en mere tørrende Egenskab, og dette er saa meget mere nødvendigt, da dette Beeg i sig selv er fedt og vanskeligt at faae tørt. Nogle Kunstnere gjøre det endnu mere tørrende, ved at komme, medens det koger, kalcineret Vitriol og Sølberglød i det. Overhovedet er det en Generalregel; at, jo mindre Olie der kommer i Fjernissens Blandning, jo mere tørrende, haard og uforanderlig bliver den.

Maaden, hvorpaa denne Fjernis bruges, er følgende: Vil man f. E. bruge den til Træ, saa er vel ethvert Slags Træ dertil, dog udsøger man det, som har de mindste Aarer og

Porer, høvler det glat, og polerer det med Bimbssteen. Vil man nu, som paa det fineste Arbeide, gjøre en sort Grund, saa overstryger man Træet med Kjøræg og Limvand, man kan endnu bedre betjene sig af den Lintur, Ibenholt Arbeiderne bruge.

Derpaa stryger man Fernissen med en Pensel overalt lige paa Træet, og lader det om Sommeren tørre i Solen, undtagen det skulde være alt for hødt, og man maatte frygte for at Træet skulde faae Sprækker eller Rids. I dette Tilfælde lader man det blot tørres ved den varme Luft, og vogter det saa godt man kan for Støv, ved at sætte det inden for et Glasbindue. Om Vinteren sætter man Arbeidet i en varm Badstue, hvor det ikke er alt for hødt, eller ved en Ovn.

Naar Anstroget er tørt, giver man det endnu et og efter Behag flere, saa vil Arbeidet faae en fortreffelig Glans, og behøver blot at poleres.

Vil man nu have forskjellige Sirater Blomsterdærf og deslige paa Arbeidet, saa gjer man en Deig af fin Gips og armenisk Bolus eller af Blegghvidt og Mennie, som er bleven tilberedet med Gummi vand. Med denne Deig tegner man Figurerne i Basrelief paa Træet, overstryger det med den oven for beskrevne Fernis, og sætter derpaa en Beitsning derpaa, hvorefter man kan forgylde den med ægte eller falsk Bladguld eller med Malerguld.

Men bedre er det, naar man tegner Figurerne paa den tørre Færnis, laaber Deigen dertil med Blegghvidt og Monnie, og sammenkæster den med en tilbørlig Mængde af den oven for beskrevne Færnis eller en anden Veitse. Naar denne Deig paastryges med Penselen paa Færnissen, og næsten er tør, kan man komme Guldet derpaa og overstrygge dette med en Færnis, som er tillavet af Gummilak og Viingeist. Eller ogsaa betjener man sig af en klar Oliefærnis, som foruden den Glands, den meddeeler Arbeidet, endog bevarer Arbeidet fra Fugtighed og Støv.

Vil man siden tegne Figurer af forskjellige Farver derpaa, saa blander man Farverne med kogt Olie, eller med den første Færnis uden Jordebeeg. Foruden Basrelief kan man ogsaa sætte andre Figurer derpaa, s. E. Cirater, Træer, Planter, Blomster, Fugle o. s. v., hvortil man betjener sig af Guldpulveret. Men da man med Gummiband, ikke ret kan udvide det paa den fede Færnis med Penselen, saa tegner man Figurerne med en Veitsning, som har lige Egenskab med Færnissen, paa det de desto bedre kan komme ind i hinanden. Naar Veitsningen derpaa er bleven tør, kommer man Guldpulveret med Bomuld derpaa, saa vil det overalt synes glindsende, hvor der ligger Veitsning under.

Da denne Veitsning kan tillaves paa forskjellige Maader, saa vil vi fremsætte nogle af de meest bekjendte og brugeligste Forskrifter dertil, og

fornemmeligen dem, som bedst kan bruges til sligt Arbeide.

Første Forsskrift. Man river armenisk Bolus med Rodolie, og naar det næsten er tørt, kommes Guldet derpaa.

Anden Forsskrift. Til Basrelief tillæber man Beitsningen med Blegghvidt, Spanstegront og Bolus, kommer det i en Kjedel paa heed Afke, og tilbereder med simpel Fernis en Belling deraf, som man kan forarbeide med Fernissen. Denne Beitsning kan man ogsaa komme paa Marmor og Jern.

Tredie Forsskrift. Blicher tillavet med et Pund flydende Fernis, en Unze Serpentin og Linolie, som maa godt sammenblandes.

Fjerde Forsskrift. Blegghvidt og Monni, sammenæltet med kogt Olie, giver en meget brugbar Beitsning.

Femte Forsskrift. En Unze Gummi-Elemi, ligesaa meget Jodebeg, og sex Unzer kogt Olie, sammensmeltes ved en jevn Ild, og trykkes igjennem et Klæde. Derpaa kommer man fint pulveriseret Monnie og Umbrajord dertil, og indrører denne Blandning med Gummiband.

Denne Beitsning er fortreffelig, som og en anden, der tillaves af den oven for omtalte Fernis, ved det at man kommer noget fint Zinober deri, paa det man desto bedre kan kjende paa den forte Grund de Steder, hvor paa man skal komme Guldet. Paa det man desto lettere kan for-

arbejde den med Penselen, fortynder man den med Gummiband.

Maaden hvorpaa man polerer den oven for beskrevne FERNIS er følgende:

Naar Arbejdet er ret tørt, saa tager man fint stødt Bimsteen, indrører den med Vand, og river FERNISSEN glat med et Stykke Giskehud, indtil dens Overflade er fuldkommen lige. Dog maa man ikke rive for stærk, eftersom FERNISSEN ellers kunde gaar af, og Grunden komme tilsyne.

Paa denne sidste Grund maa man gjøre flere Anstrøg, og endog give den tyve Anstrøg med FERNIS, naar den bestaar af Harpixer, som er opløst i Viingeist; men er det en OliefERNIS, som allerede har mere Konsistens i sig, behøver man ikke saa mange Anstrøg.

Man kan ogsaa til Polering betjene sig af et fint Glaspulver med Vand. Naar Overfladen er bleven glat, kan man komme Tegninger med Guld derpaa, saafremt man ikke har betjent sig af nogen OliefERNIS, fordi man siden efter kan overtrække Arbejdet med den samme FERNIS, uden at forderve noget. Men har man brugt en OliefERNIS dertil, saa maa man, hvis det ingen BernstensfERNIS er, vie, indtil FERNISSEN igjen har faaet sin Glans, førend man kommer Tegningen derpaa.

Efterat Overfladen er bleven afreven med Bimsteen; mister den oven for omtalte FERNIS sin Glans, og bliver saa glat som Ibenholt

holt og saa kan man anbringe Tegninger i Guld eller Guld derpaa. Men vil man give den Glands igjen, saa gnider man den med Linned, som er fugtet med stødt Trippelse og Olivenolie, giver den fuldkommen Glands med fint Meel, og afviser Arbeidet meget reent med et Stykke fint Lærred. Istedet for Trippelse kan man ogsaa bruge Smærgel, som er afreven med Olie.

Ligeledes omgaaes man med Fernissers Politur, som bestaae af Harpaxer og Blingeist, og ved Oliefernisser, som skal sættes paa Træ eller Metaller.

Ægte hvid kinesisk Fernis.

Man tager tre Potter rektificeret Blingeist, som maa være saa stærk, at den kan tænde Krudt, otte Unzer meget hvid Sandrak, sex Unzer Mastix, Korn, en Unze Kamfer og to Quintin Summi Anime. Alle disse tørre Substanter blive stødt til Pulver i en Morter, og derpaa kommer man dem i en Glaske med Blingeist, som i det ringeste holder halvfemte Pot. I en Tid af fire og tyve Timer skulper og ryster man denne Blanding ofte om imellem hinanden, og lader den derefter staa rolig i fjorten Dage, hvorpaa man filtrerer den, og helder endnu en Unse Terpentininolie dertil, førend man igjen deler den i forskellige smaa Buteiller.

Denne Fernis tørres saa hastig; at man hvert halve Kvarteer kan give et nyt Anstrøg;

om Sommeren bruger man kun at bie nogle Minuter, førend den er tør.

**Egte brun Chinesisk Fernis til Bronzering,
Forgyldning eller Forsølving paa rød,
sort og brun Grund, o. s. v.**

I tre Potter af den bedste Wiingeist kommer man otte Unser Summilak, sex Unser Sandarak, og en Unse brun Harpix. De sidste tre Substantier blive først stødt fine, og siden kommes med Wiingeist i Flaske, som i det mindste holder 9 Potter. Derpaa ryster og skulper man alt godt om imellem hinanden i fire og tyve Timer og lader Blandningen staae i fjorten Dage, filtrerer den, og sætter en Unse Terpentinoxolie deraf til og helder den i mindre Flasker til at glemmes.

Fernis paa Træ og andre Arbejder.

Hertil tager man en Flaske af gjennemsigtigt hvidt Glas, og helder et Pund af den bedste Wiingeist deri, saa at den omtrent paa en Tredie Deel nær bliver fuld deraf, og kommer to Unser Summilak, og ligesaa meget fint Sandarak, som begge Dele ret fint pulveriseres, deri. Derpaa proppes Flasken godt til, og sættes i Solen. Dette sidste er aldeles nødvendigt, saavelsom og at Blandningen kun stedse maa holdes lunken, da Flasken ellers ved en stærkere Hede vilde springe i Stykker.

Tid efter anden omrøster man det, indtil Harpixerne ere fuldkommen opløste, derpaa tager man Glassen af Solen, sætter den flere Dage paa et tørt Sted i Skygge, indtil man bliver vaer, at Blandningen stiller sig i to Dele, hvoraf den øverste er fuldkommen klar, men den underste uigjennemsigtig. Derpaa tager man en anden reen og gandske tør Glaske af stærkt Glas, og hældes den klarere Deel af Blandningen sagte deri, saaledes at der slet ikke kommer noget af det Tøkke med, thi dette er den egentlige Fjernis; Glassen bliver derpaa godt tilproppet.

Paa det Tilbageblevne i den første Glaske, helder man strax igjen to Unzer Wiingeist, tilpropper den, og sætter den igjen i Solen, saa faaer man igjen en Fjernis, der er ligesaa god. Trede Gang fornyer man den blot med en Unze Wiingeist, filtrerer Blandningen, saa faaer man en simpel Fjernis, som man gjemmer for sig selv. Paa denne Maade kan man paa engang tillave flere Glasser, alt eftersom man har det nodig. Men Glasserne maa stedse holdes godt tilproppede, fordi at saasnart noget bortedunster, bliver Fjernissen tyk og bruun, og mister sin Glans. Naar man vil bruge den, helder man kun lidt paa engang i en Kop, og stryger det strax paa.

Bed dens Brug, maa man vælge et reent Sted, som er udsat for Solen og som holder Fjernissen lunken. Træet, eller hvad man vil komme den paa, maa ligeledes have denne Grad af Varme, og i det Kammer, hvor man arbej-

der, maa der ingen Kold Luft eller Stød komme, ellers bliver Kernissen mat og metet. Man tager kun lidet paa engang paa Penselen, paa det den ikke skal faae Tid til at blive kold, og Arbeidet kan blive renere, og Penselens Styrke maa være i Forhold til Arbeidets Størrelse.

Man kan ogsaa, naar man mangler Solens Varme, sætte Flasken i en Badstue eller paa en Ovn, hvor Kernissen og Arbeidet kan faae den tilstrækkelige Grad af Varme. Kommer man den ikke umiddelbar paa glatte Bladheder, men paa Malerier, Forgyldninger o. s. v. saa maa man bie, indtil alt er fuldkomment tørt, ellers vilde man fordærve alt. Penselen maa hver Gang afvaskes, paa det at Kernissen ikke skal blive tør deri, men er dette engang skeet, saa udbløder man den lidt i Viingeist, førend man udvasker den.

Kernis til Miniaturmalning.

Man kommer en Unze hvid Bernsteen og en Drachme Kampfer i en Phiole, støder det fint tilsammen, derpaa tager man fem Unzer Viingeist, sætter Flasken i Julii og August Maaned i fjorten Dage i Solen, og omrører Materierne daglig to til tre gange. Efter denne Tids Forløb sætter man Flasken en Time hen i varm Aske, filtrerer Kernissen igjennem et fint Klæde, og gemmer den i en tilproppet Flaske.

En

En smuk Færnis til forskjellige Slags Farver.

Man tager en Unze Sandraf, ligesaa meget Mastixhorn, to Unzer reeu Gumanital, og halbandet Pund Wiingeist, kommer det alt i en Phiols, dog saaledes at en tredie Deel af Phiolen bliver tom, sætter den derpaa i et Sand- eller Askebad. Men Sandet eller Asken maa i det mindste staa fire Ringer høit imellem Klassen og Karret, som man siden maa hensesætte paa gloende Kul. Saa snart Wiingeisten begynder at koge, tager man en god Deel af Kullene bort, og lader kun saa meget blive derunder, som udfordres til at vedligeholde den samme Grad af Varme. Naar Wiingeisten paa denne Maade har kogt jævnt i fire til fem Timer, saa afstrykker man den igjennem en Silkefie, og holder den derpaa i en gjennemvarmet Bouteille, paa det den ikke skal springe.

Vil man bruge den til Farver saa kommer man noget fint Sinober i et Faiance- eller Leer- Far og holder saa meget Færnis derpaa, som der behøves til at gjøre Farven lys nok, og ikke alt for tyk. Denne Farve bliver siden lidt opvarmet men saasnart den begynder at ryge, tager man den fra Ilden og stryger den paa Træt, som dog først maa varmes.

Denne første Anstrygning lader man tørre i Skyggen een til to Dage, og giver det derpaa et Andet, uden at varme Træet. Ogsaa dette lader man tørre to til tre Dage, og vedbliver
saa

saaledes indtil Træet har"faaet den"tilbørlige Besdækning. Naar det sidste Anstrøg er tørt, polerer man det med Skavgræs, stødt Bimsteen og Olivenolie. Har man nu godt afsnedet Træet med Lærred eller Læder, saa opvarmer man noget Blasen-Fernis, tager den, naar den vil ryge, fra Ilden og stryger den med Penselen paa Arbeidet, som man først maa have gjort varmt. Naar den er bleven tør og haard, saa giver man den en Glands med Olivenolie, og naar den er bleven haard, saa giver man den den sidste Glands med Olivenolie og Trippelse, ved at gnide den med et Stykke fint Læder.

Istedet for Sinober kan man ogsaa komme Sort, Blaaf og enhver anden Farve i den.

Anden Forskrift.

Man støder en Unze af det hvideste Bimsteen, en Fjerdedeel Unze Kopal, og ligesaa meget Sandrak, blander det alt tilsammen, og kommer en Unze af dette Pulver i en ret tør Phiolen, og helder tre Unzer Wiingeist dertil. Phiolen bliver godt tilkviket med Meelpap, og sat i heed Afte, indtil Pulveret er reent opløst.

Naar Arbeidet tilforn er bleven godt poleret, kan man komme hvad Farve man vil derpaa, efter at den først er bleven indrørt i Brensdeviin, hvori man har opløst Huusblas. Naar Farvens Anstrøg er bleven tør, overstrygger man den med den ovenfor omtalte Fernis, og naar
denne

Denne er tør, igjentager man det anden, tredje og fjerde Gang, hvis det behøves. Efterat alt igjen er ret tørt, polerer man det med Olie og fin Trippelspulver.

Vil man have denne Fernis til Miniaturmalerie, tager man ligesaa meget Kopal som Bernsteen, og mere Wiingeist.

Kinesisk Træfernis.

Man støder tre Unzer Gummitak, sex Quintin Sandrak og fire Quintin Mastix meget fint, komuler en Pot Wiingeist i en Phirole, og sætter den vel tilproppet i 24 Timer i Sandbadet. Efter denne Tids Forløb forstærker man Ilden, og lader Blandningen koge en halv Time, hvorpaa man trykker den igjennem et linned Klæde, og gemmer den, indtil man vil bruge den.

Vil man bruge denne Fernis, saa tager man dobbelt saa meget som Farven udgjør, og river det i en Morter, indtil Farven ret har taget imod Fernissen. Derpaa giver man det første Anstrøg med en fin blød Pensel, naar dette er tørt, et andet, og saaledes indtil fire Gange. Om Vinteren maa man varme Fernissen, eftersom den ellers ingen Glands vilde faae. Efter at det sidste Anstrøg, er ret tørt, afsnider man Arbeid det med tørt eller fugtigt Skabgræs, hvorefter man endnu gjør fire andre Anstrøg, eller saa mange, som der behøves, og polerer det igjen med

med Skavgræs, Ilden med Trippelse og tilsidst
med Læder.

Det Træ, som skal overstryges med denne
Fernis, maa være glat, lige, uden Huller eller
Sprækker, og hvis der findes nogle deri, saa
udfylder man dem med en Deig, som sammenkøl-
tes med stødt Dragantgummi og Farve.

Er Træet støkt og ulige, kan man, for
at spare Fernissen, forfærdige en Handske eller
Pergamentlim, som man filtrerer, efterat den
er kogt. Naar den er bleven kold, og mid-
delmaadig tyk, saa opløser man saa meget af den,
som man behøver, og blander Farven deriblant,
med hvilken man da giver saa mange Anstrøg,
som der behøves. Dervaa glætter man det med
Skavgræs eller en fugtig Lap, og kommer et
eneste Anstrøg af Fernis dervaa, som man, efter-
at det er bleven tørt, ligeledes polerer med Skav-
græs, dervaa med Trippelse, og tilsidst med et
Stykke Læder.

Den røde Farve tilbereder man af fint
Sinober, som man blander med et Hjerdingpund
venetiansk Lak.

Til Sort tager man spansk Kjønrøg, som
bliver calcineret i to oven paa hinanden styrte-
de og luterede eller tilklinede Digeler. Naar det er
bleven koldt, river man det med Bitriol og lader
det alt blive koldt.

Til Blaåt tager man Ultramarin, og dob-
belte saa meget Fernis. For at spare Omkostnin-
ger

gerne, giver man det første Anstrog med Hvidt, og kun det sidste med Ultramarin.

Alle øvrige Farver blive behandlede og opdragne ligesom den røde, kun den grønne allene undtagen, som ikke lader sig forbinde med densne Fernis.

Rød Træfernis.

Man støder en halv Unze Gummitak, to Drakmer Sandrak, og en Drakme Mastixhorn fint, og helder fem gode Unzer godt rektificeret og dephlegmeret Viingeist derover. Med denne Blandning fylder man den tredie Deel af en Phiole, som man godt tilpropper, sætter den i fire Dage i den stærkeste Soelhed, eller i et maadeligt hedet Sandbad. Derpaa tager man Glasfen, aabner den, og helder Viingeisten igjennem et fint Filtrum, og gemmer den, indtil man vil bruge den.

Derpaa tilbereder man følgende Liim. Man klier to Unzer Hundsblæs i smaa Stykker, opbløder dem i tolv til sexten Timer i reent Vand, gjør en Deig deraf, og hælder det overflødige Vand bort. Denne Deig lader man staa i et glaseret Kar, lader den koge i et maadeligt varmt Sandbad til en Belling, hælder derpaa en Pot Brendestein derover og rører alt sammen imellem hinanden, hvorefter man sætter Potten i en jevnere Varme, indtil alt har godt blandet sig. Derpaa helder man denne Blandning i et andet godt til.

tilstoppet Kar, som man gemmer paa et tørt, fjølgt Sted.

Naar alt dette er skeet, saa støder man Einober med Brændeviin ret længe og fint og kommer tilsidst den fjerde eller femte Deel Skiefer, hvidt dertil, uden at rive det; derpaa blander man alt med den omtalte Liim, og hælder det i et Kar af Fayance. Med dette giver man det med Skavgræs glattede Træ fem til sex Anstrog, og det sidste noget tykkere end de første; hvorefter man, naar det er tørt, glatter det let med Skavgræs. Skulde Skavgræsset angribe Farven, saa overfarer man den gandske let med en Svamp og Brændeviin, for igjen at opfriske Farven, og overstryger derpaa Arbeidet med Farnis i Solen, eller ved Ilden, saa ofte det behøves, og lader hver gang et Anstrog blive tørt, førend man giver det et andet. Tilsidst sætter man Arbeidet med et Kulbecken i et Skab eller andet Gjemmested paa det Farnissen desto bedre kan trænge ind.

En Engelsk Farnis til at overstryge Arbeide af Kobber, Sølv eller Tin, med.

Man tager en halv Unze gul Bernsteen, ligesaa meget Summilakkorn, og ni Gran fin Safran, støder hver for sig til Pulver, og sigter dem igjennem en Silkesigte; derpaa tager man ti Unzer stopt Drageblod, og ligesaa meget dephlegmeret Viingeist, som holder Krudiprove.

Man

Man kommer Vüingeisten tilligemed Bernstenen i en Glasbouteille, omrøster den stærk, og lukker Nabinaen til med fugtet Pergament og Seglgarn. Derpaa gjennemstikker man Pergamentet med en Naal, som man lader sidde deri. Derpaa sætter man Bouteillen i en Kjedel, i hvilken man har lagt noget Høe, fordi den ikke skal berøre Bunden, og holder Kjedelen fuld af Vand, saa at den ikke løber over. Flasken holder man med en Tang lige opreist i Vandet, sætter Kjedelen paa en Trefod paa Ilden, og heder Vandet, dog ikke saaledes at det koger.

Ligesom Vandets Hede stiger, tager man Tid efter anden Naalen ud, paa det at Vüingeisten ved Fortyndning ikke skal sprengte Flasken i tu og denne tager man hver halve Time ud af Kjedelen, og omryster den stærk i Nærheden af Ilden, hvergang tager man Naalen ud, og siden stikker man den ind igjen. Vilde man nu sætte den for langt fra Ilden, saa kunde den kolde Luft komme Flasken til at springe. Paa denne Maade vedbliver man fire til fem Timer i eet, og efter denne Tid lader man Ilden gaae ud og Flasken blive kold.

Nu aabner man Flasken, kommer de øvrige Substanter deri, og lukker den igjen med det samme Pergament, eller med et nyt, hvis det første ikke duer. Flasken bliver atter igjen sat i Kjeddelen, Tid efter anden omrøstet, og i alt behandler som forhen. Efter fire eller fem Timers Forløb er Vernissen færdig, man lader Flasken
blive

blibe kold, uden igjen at omryste den, og staae rolig i fire til fem Dage. Derpaa helder man den klare Fernis sagte af i en anden renere Glaske, som man godt tilpropper. Det Tilbageblevne trykker man igjennem en Linned Lap.

Vil man tilberede en større Quantitet af denne Fernis, saa formerer man Ingredientsernes Dosis efter det angivne Forhold; men i dette Tilfælde maa Glasken være fire Gange større, thi ellers kunde den let springe. Det er bedst at vælge dertil en stærk Glas Glaske, som kan rumme fire Gange saa meget, som Fernissen tager Rum op.

Hvorledes man kan bruge den oven for anførte Fernis paa Kobber, Sølv, o. s. v.

Kobberet maa være meget godt og endog stærkere poleret end sædvanlig. Derpaa heder man det paa et Stykke Jernblik over et Kulbekken, indtil man knap kan taale at holde Haanden derpaa og Heden er overalt lige fordeelt. Derpaa helder man lidt af den omtalte Fernis i en Kop af Fayance, og dypper en bred blød Pensel af Graavert deri, prøver den først med nogle Strøg paa Randen af Koppen, og overstryger derpaa Kobberet dermed, uden at trykke stærk derpaa.

Dette Arbejde maa skee med Færdighed, saa man ikke seer Penselstrøgene, og at der hverken kommer Blærer eller Pletter; Fernissen maa

D

lige

lige paastryges overalt. De Kobberkar, som blive afdreiede hede, falde bedst ud, men ved Hjelp af Dvælse, kan man ogsaa meget godt overfermiffere de store glatte Glader. Skulde der, i det man stryger Ferniffen paa, komme nogle Blærer, saa kan man i det mindste tildeels afhjælpe dem, naar man holder Arbeidet nær til det hede Jernblik, uden dog at berøre det.

Vil man forhøie Stykkets Farve indtil Guldguldt, saa kommer man tre til fire Anstreg af Ferniffen derpaa, men saa maa Arbeidet hedes noget stærkere, især naar det er stærkt eller tykt, for Exempel en Lysekrones Bod, et Kar og deslige.

Hvis man ikke ret kan faae Stykket hedt, des være sig enten formedelft dets uregelmæssige Figur, dets Deles kunstige Sammensættelse, eller dets Stilling, saa stryger man i dette Fald Ferniffen paa det kolde Kar og kommer det strax derpaa til lige til Jlden, for at give det den tilbørlige Varme, hvorved Ferniffen uddeler sig mere lige, og det hele Arbeide faaer mere Glans.

Er det Arbeide, som man vil overstryge med Fernis, afdeelt, som f. E. et mathematisk Instrument, saa varmer man det for Jlden, saaledes, at man go dt kan holde Haanden paa det, stryger Ferniffen omhyggeligen og med Færdighed derpaa, og holder det strax igjen til Jlden, paa det at Ferniffen bedre kan fordele sig, og igjen faae sin Glans.

Vil man bruge denne Fernis paa Sols eller Tin, f. E. til en Ramme, eller andet med Solb. eller Tinplader belagte Girater, eller og paa blot Tin, f. E. Orgelpiber, saa maa man tage den Dosis af Safran og Drageblod dobbelt, ja vel endog tredobbelt.

Bliver denne Fernis smudsig, saa afvasker man den i lunkent Vand, og afstører den med et fint linned Klæde, men aldrig maa det afgnides med noget Poleerpulver, saasom Spanisk hvidt, Trippelse, Bimsteen eller sligt.

Blod Fernis til Kobberstik.

Man tager to Unzer Jomfruvor, ligesaa meget fint stødt Jodebeeg, en halv Unze sort og ligesaa meget burgundisk Beeg. Voret lader man først smelte allene over en jevn Ild i en glaseret Potte, kommer derpaa de øvrige Substanfer dert og omrører det, indtil alt er ret opløst. Denne Masse bliver derpaa heldet i et Fad fuld varmt Vand, æltet dert, og derpaa gjør man Rugler deraf saa store som en Nød.

En af disse Rugler tager man og binder den i en Knude af stærk Tast. Derpaa gnider man Kobberpladen gandske reent af med Spansk hvidt, som er stødt og tørt, paa det at al Snavs og Fedtighed kan komme af, og hedar den saa længe, at naar man legger den oven for omtalte Tastknude derpaa, Fernissen da smelter, og træn-

gtr igjennem Taftet, saa kan man med libet Færnis overstryge den hele Plade.

Naar Pladen endnu er varm og Færniffen flydende, tager man en anden Taftknude, som er stoppet med Bomuld og ligeledes opoarmet, og med denne farer man sagte om paa Overfladen, for overalt lige at fordele Færniffen, - og tage det Overflødige bort, saa at den bliver sidende gandske tynd paa Pladen. Men Færniffen maa hverken ved Tilberedelsen, eller ved Opdragningen forbrændes, ellers bliver alt fordærvet.

Er nu Færniffen godt og lige paastrøgen, saa tager man et Lys af Harpiz, holder Pladen horizontal lige, den overfærniffede Side neden til, og farer med dette Harpiz-Lys over hele Pladens Overflade, saaledes at Luften ikke kommer alt for nær og forbrænder Færniffen. Paa denne Maade bliver den hele Overflade kjøn sort.

Naar Pladen er saaledes tilberedt, saa legger man paa den overfærniffede Plade det Papiir, hvorpaa Tegningen er givet med rød, og gaaer med en stump Spids over den hele Tegning paa den bageste Side af Papiret. Tager man derpaa Papiret op igjen, saa seer man paa Tabellen den hele Tegning afstrykt i rød Farve. Denne overfarer man siden med en skjev Spids, og drager med den Færniffen ud af Træffene paa Tegningen.

Rundt om Pladen gjør man derpaa en Rand af blødt Vox, omtrent tre Linier høit, legger den fladt hen for sig paa Bordet, og holder
saa

saar meget som to eller tre Linier Skedeband over den, som først er bleven svækket med en Trediedel almindelig Brøndvand. Efter at dette Skedeband har staaet en til to Timer derover, holder man det af i en Glaske og undersøger Arbeidet. Seer man, at det ikke er trængt dybt nok ind, saar holder man Skedebandet endnu en gang derpaa, indtil man seer, at det har gjort den forønskede Virkning. Derpaa holder man det af, vasker Pladen reent af med Brøndvand, opvarmer den lidt, og gnider Færnisfen reent af med en fin Læp og Olivenolie.

Haard Færnis til Kobberstik.

Man tager fem Unzer burgundisk Beeg, ligesaa meget Fiolharpix, fire Unzer raa Linolie, en Unze sort Beeg, og saar meget Lysetælle som en Rod er stor, lader alt dette smeltes ved en jevn Ild, indtil Blandningen bliver saa tyk som Honning, hvorpaa man trykker den igjennem Lærred, og bevarer den fra al Støv.

Naar man vil bruge den, saar varmer man Kobberpladen, holder nogle Draaber af denne Færnis derpaa, og deler den overalt lige ud, paa det den ikke skal komme til at legge tykkere, end det behøves, til fuldkommen at bedække Pladen med. For ret at fordele den, kan man stryge med Ballen af sin Haand derpaa, naar Pladen nemlig ikke er alt for heed.

Er nu Fjernissen godt udbeelt, saa gjør man den sort ved Luen af et Lys, og ligger derpaa Pladen paa en Jernrist, under hvilken man har lagt gloende Kul i en Sirkel, saaledes, at der er liden eller og slet ingen Ild i Midten, eftersom Heden af de udbortes Dele af Pladen ere tilstrækkelige til at koge Fjernissen med i Midten. Medens den koger, giver man Agt paa Rogen, og naar denne er i Begreb med at ophøre, tager man Pladen af Ilden. Endnu bedre prøberer man Kogningens Punkt med en lille Stok; som man holder derpaa, thi, naar Kobberpladen ikke derved bliver bar, har Fjernissen faaet den tilhørlige Kog.

Paa denne Fjernis arbejder man med en Naal eller Spidse, og hæver Kobberet frem paa de Stæder, hvor Tegningens Træk skal komme, som da ved det Skedevand, som man holder derpaa, maa blive indætsede i Pladen.

Anden Forsskrift til en haard Graveur: Fjernis efter Callots Maade.

Man tager et Hjerdingpund lys tørrende Olie, som er bleven blandet med en god Linolie, heder den i en nye glaseret Potte, og kommer derpaa fire Unzer stødte Mastixkorn deri, og omrører det saa længe, indtil det alt er opløst. Derpaa filtrerer man det igjennem et fint Klæde, og gemmer det i en tet tilslutt Bouteille, indtil man vil bruge det.

Naar

Naar man varmer Kobberpladen var det beqvemmere, naar man kunde holde den svævende, end at legge den paa en Rist, eftersom Tværstængerne i det sidste Tilfælde forhindre, at Heden ikke overalt kan udbrede sig lige, og man endda er nødt til, at tage den med en Tang fra Ilden, hvorved Fjernissen paa de Steder, hvor man rører ved, bliver afvisket.

For at forebygge alt dette, betjener man sig hellere af et Instrument af Jern, med hvilken man holder Pladen i en horizontal Stilling, og kan efter Behag nærme eller trække den tilbage fra Ilden. Dertil tager man tre Jernstave, som ere glorte faste til hinanden, og ved den øverste og underste Ende ere krummede ind ad, saaledes at man ved Hjælp af en Ring kan holde den øverste Ende af dem alle tre sammen, de underste Krumninger eller Hækker, blive lagte i tre Rander paa Pladen, og denne derved holdes svævende over Ilden. Paa det man ikke selv skal have nødig at holde dem, indtil Fjernissen er fegt, kan man hænge denne Maskine ved en anden Gjenstand, ved Hjælp af en Hage, og naar Pladen er stor og langagtig eller firkanet, saa tager man fire Stænger istedet for tre, og sammenfatter dem paa samme Maade med en Ring, paa det de med deres underste Hager kan omfatte Pladen og holde den svævende.

Blod

Blod Graveurfernis med Skedevand.

Man tager en halv Unze Jødebeeg og ligesaa meget stødt og ristede Maffixkorn, kommer begge Dele lidt efter lidt i smeltet Vox, og naar alt er godt blandet i hverandre, holder man Massen, førend den bliver kold, i et Kar med Vand, og gjør smaa Kugler deraf.

Naar man vil betjene sig af denne, kommer man en Kugle deraf i et Stykke Læst, og afsnider dermed den varme Plade; derpaa uddeler man Fernelsen med Skjegget af en Pennesier eller med den flade Haand overalt lige ud, og sværter den ved Flammen af et Lys, saa bliver den haard ligesom den haarde Fernelis.

Anden Forskrift. Blod Fernelis efter Heriffet.

Man tager halvanden Unze Jomfrubox, to Unzer burgundisk Beeg, en Drakme stødt Maffixkorn, een Unze Granharpix, lidt Spanskgrøn og en Drakme Fiolharpix, smelter det sammen og tilbereder det, som oven for er sagt.

Tredie Forskrift. Blod Graveurfernis til at bruge om Sommeren efter Heriffet.

Man tager halvtredie Unze Jødebeeg, ligesaa meget Jomfrubox, halvanden Unze burgundisk Beeg, en halv Unze sort Beeg, en Unze Terpentijn og en Drakme Fiolharpix.

Eller

Eller. To Unzer Jodebeeg, ligesaa meget Jomfruebox, en halv Unze sort Beeg, ligesaa meget burgundisk Beeg, og en Drakme Fiols harpix.

Fjerde Forskrift. Samme Fernis at bruge om Vinteren.

Man tager to Unzer Jomfruebox, halvdanden Unze Jodebeeg, en halv Unze sort Beeg, og ligesaa meget burgundisk Beeg.

Femte Forskrift. Den samme Fernis efter Cardieu.

Man tager halvtredie Unze Jomfruebox, to Unzer Jodebeeg, en halv Unze Grantræharpix, tre Unzer burgundisk Beeg og to Drakmer Serpentin.

Djævelsfernise paa Kar af Kobber, Bliks og andet Metal, som skal komme paa Jlden, som ogsaa paa Træ, Papper, smaa Kasser, Daaser og deslige Mobilier.

Først tager man en god Linoliefernise og tilbereder den paa følgende Maade. Man kommer i en nye glaseret Potte et Pund Linolie, en Drakme Jodebeeg, en Unze Sølvbergglod, en halv Unze Monnie, ligesaa meget hvidt, og ligesaa meget falcineret Vitriol, alt dette bliver fint stødt. Men Karret maa kunne rumme to-gange saa

saa meget, som disse Materier indtage Rum, paa det, naar de stige op, de da ikke skal løbe over. Arbeidet maa foretages i den frie Luft, for at undgaae flem Lugt og Ildsvaade.

Saa snart Linolien er bleven heet, kommer man lidt efter lidt de ovenstaaende Substanser i, og forstærker derpaa Ilden, indtil Fjernissen vil stige i Beiret, derpaa trækker man den tilbage, rører den vel om med en Stok, og sætter den igjen paa Ilden, indtil den anden gang koger op; man bærer sig ad, som ovenfor er sagt, og rører stærkt om, indtil meget Skum lader sig see paa Overfladen. Naar man har holdt op at røre om, tager man Skummet af, og saasnart Fjernissen har sat sig, filtrerer man den igjennem Linned, og gemmer den i en Flaske.

Naar dette første Arbeide er færdigt, kommer man et halvt Pund Bernsteen i en Jerndigel, hvis Dæksel, som derpaa lutures, har en Nabning i Midten, hvorigjennem man kan stikke en Stok, for at omrøre den smeltede Bernsteen. Denne Digel sættes paa gloende Kul, som dog ikke maa flamme op, paa det Materierne ikke skal antænde sig, derpaa begynder man at røre det om, indtil Bernstenen begynder at smelte. Nu bliver Digelen taget fra Ilden, man lader den staa stille i nogen Tid, indtil den største Hede er forbi, og derpaa helder man igjennem Nabningen paa Dækslet omtrent en Pot af den oven for omtalte Lin-Oliefjernis deri, sætter Digelen igjen paa Ilden, lader den staa der omtrent i fire Minu-

Minuter og rører bestandigen om, indtil alt har godt blandet sig.

Efter at Fjernissen og Bernstenen ere godt blandede med hinanden, tager man Digelen fra Ilden, lader Materierne sætte sig lidt, og hæld derpaa en Pot Terpentiniolie deri, og omrører det ved en jævn Ild, indtil Flydenheden begynder at blive tyk. Naar Digelen igjen tages af Ilden, tager man Dækslet gandske bort, og kommer to Unzer calcineret og fin stødt Umbrasjord, Levningen af Linoliefernis, og en Pot Terpentiniolie deri. Nu bliver Digelen atter igjen sat paa Ilden, omrørt med Stokken, indtil det bliver saa tyk som en Sirup.

Vil man probere denne Fjernisses Godhed, saa lader man en Draabe deraf falde paa poleret Jern eller Kobber, og naar den ikke flyder, men bliver siddende som Seglak, eller trækker Traad paa Fingeren, saa er den godt tilberedet. Derpaa kan man tage den fra Ilden og filtrere den igjennem et stærkt Klæde i et andet Kar, som man bevarer fra Støv. Naar der ved Filtringen bliver smaa Stykker Bernsteen tilbage i Klædet, som endnu ikke er smeltet, saa kommer man dem med en lige Qvantitet Linoliefernis og Terpentiniolie igjen i en Jerndigel, og heder den, indtil de ere fuldkommen opløste.

Da denne Fjernis er endnu alt for tyk til at bruge, saa tager man en Qvantitet af den med en Spatel, kommer den i en glaseret Potte, og helder saa meget Terpentingolie derover, ind-

til den bliver saa flydende, at man kan paa-
strygge den med Penselen. Til den Ende sætter
man Potten over en jevn Ild, paa det at Fjernis-
sen kan blive lettere flydende.

Hvorledes man skal bruge denne oven for
omtalte Fjernis.

Vil man nu overtrække et Kar af Kobber
eller Bleg dermed, saa polerer man det først med
Bimsteen, og gnider det siden med Skavgræs og
Trippelse. Imedens dette Arbejde maa man ikke
gribe fat paa det med Hænderne eller Ringrene.
Naar det første Anstrøg er gjort med Fjernis,
lader man det tørres, og hænger Karret over en
middelmaadig opvarmet Ovn, paa det det desto
bedre kan tørres. Derpaa kommer man det andet
Anstrøg derpaa, og stryger stedse med Penselen i
en og samme Stilling; efter det andet Anstrøg
giver man et tredje og fjerde, som man først lader
tørre i Luften, og derpaa hænger man Karret i
en middelmaadig Varme, for at lade Fjernissen
blive fuldkommen tør. Man kan prøve om den
er tør, naar man trykker derpaa med Neglen,
og der ingen Indtryk af Fjernissen bliver tilbage.
Nu kan man begynde at polere den, som seer
paa følgende Maade.

Man tager et Stykke fint Hattesilt, strøer
flodt Bimsteen derpaa, og gnider Karret af der-
med, og derpaa overfarer man det med Skav-
græs og Trippelse. Skulde Arbejdet derved end-

nu

nu ikke have faaet Glands nok, saa sammenrører man Tinkalk med Olivenolie, og gnider Karret af dermed ved Hjælp af et Støkke fint Læder, saaledes at Strøgene stedsse falde til en Side, lige som Fernisstrøgene. Derpaa tager man fint Pudder eller Støvelse i den flade Haand, og agnider Karret, for at borttage Smudset af Olien og det øvrige Pulver. Vil man give Karret en endnu højere Glands, saa overtrækker man Polituren endnu med et Anstrøg af Fernis, tørrer den over Ønnen, og polerer den paa nye med Bimsteen og Olie, og tilsidst med fint Pudder.

Hvorledes man kan forgylde og male de overfernisserede Kar.

Skulde saadanne fine Arbejder endnu forhøies med Malerie eller Forgylldning, saa blander man en Quantitet af den ovenfor omtalte Fernis med gult Okker, og maler Figurerne dermed derpaa. Naar denne Beitzning er bleven saa tør, at den endnu kan flæbe ved Fingeren, saa kan man komme Guldet eller Sølvbet derpaa, og afviske det Overflødige med Bomuld. Derpaa kommer man noget Fernis med Umbrasjord dertil, og skatterer Figurerne og Siraterne dermed. Men da denne Skattering udfordrer adskillige Farvetinter, naar den skal falde ret smukt ud, saa betjener man sig ikke blot af det Bæger, hvori man indrører Fernissen med Okker, men man tilbereder endog andre Farver med Aurumpigment, Rausch

Kauschælb, Umbrafjord o. f. o. blander disse Farver imellem hinanden, og forhoier derved den Tegning, som man vil efterligne.

Naar Farverne ere blandede til den forlangte Tinte, og Malningen er færdig og tør, dypper man Penselen igjen i Fernissen, og overfarer derpaa de Steder af Maleriet, hvor Guldet ligger, hvorpaa man lader det blive tørt. Alt hvad der hidindtil er sagt, har Hensyn til de Far, som komme paa Jlden.

Men hvad Borde, Fæde, Bakker og andre Ting angaae, som ikke komme til Jlden, og hvilke, efterat de ere blebne overtrukne med Djævelsfernissen, skulde males, saa behandler man dem paa følgende Maade.

Fernis til at indrøre de oven for omtalte Farver med.

Man kommer en Unze fin stødt Mastix i en Phirole, fire Unzer Sandraf, en Drakme Kamfer, tre Drakmer Gummikopal, en Unze Spil: eller Lavendelolir og en Pægel rektificeret Wiingeist. Derpaa lutrerer man et Rencontreglas paa Phiolen og lader alt foye i Sandbadet, hvorved man ryster det Lid efter anden om, paa det Materierne ret kan blandes og opløses. Naar dette sidste er skeet, tager man Fernissen ud, med hvilken man kan indrøre, hvad Farve man vil. Naar Arbeidet er tørt, overtrækker man det allene med denne Fernis, uden at blande det med nogen

nogen Slags Farve, og polerer det, naar det er bleven tørt.

Maaden at rektificere Wiingeist paa, er allerede viist, hvad Kopalen angaaer, som kommer til denne Blandning, saa er den bedre, naar man tilforn har opløst den og gjort den til Kernis paa en af de oven for anviste Maader.

Sort Fernis at bruge til Daaser af Blik, Sorgespender og sligt.

Sligt Arbeide maa først gøres temmelig hedt, og derpaa overtrækker man det med en tyk Blandning af Lampesort og en Guldsbeitsning, som bestaaer af tørrende Olie, Terpentint og Neapelgult. Dette Gule giver Blandningen en stærk Guldsfarve, og gjør den derved tillige brugelig til forskjelligt andet Brug.

I nærværende Tilfælde kan man udelade det Gule, og blot tilslave Fernissen med en tilhørlig Mængde Terpentint og tørrende Olie. Kunstnerne betjene sig derfor hertil af en Blandning af Lampesort og Levingerne af forskjellige Oliefarver. Denne Blandning kommer man paa med Penselen, hvorpaa man udgløder Arbeidet i en Don eller ved Hede, der er noget stærkere end den, som udfordres til Papiirmachees Forfærdigelse.

Det Neapelgule, som skulde være overflødigt ved den sorte Fernis, er Grunden til den mørkebrune Farve, som man seer paa mange Blikdaas

Daaser, eftersom denne Farve, naar den koges med Bernis, forandrer sig til brunt.

Guldfernis til at forgylde Metaller med.

Man støder fire Unzer Benzoe lige saa meget Mastix, og et halvt Pund Sandraf. Først sætter man Mastixen med Viingeist over Ilden, og naar den er opløst, kommer man Sandraf og Benzoe dertil. Naar alt er smeltet, kommer man endnu en ottendeel Terpentinoxie dertil og en Rod stor grovt stødt Aloe. Saasnart Blandningen begynder at faae Kuler, tager man den fra Ilden, og overstryger Selvet dermed, saaledes at altid et Ansæg er tørt, førend man kommer det andet derpaa.

Anden Forskrift.

Man tager to Unzer gul Bernsteen, tørsrer den først i et Kobberkar over Ilden, og lader den derpaa digerere to til tre Dage paa heed Aske med Terpentinoxie, hvorved man tillige Tid efter anden omryster Karret; saa faaer man en smuk Fernis paa Guld, som snart tørres.

Tredie Forskrift.

Man blander en Unze Gummitak, to Drakmer stødt Aloe Succotrina, otte Unzer Terpentinoxie, og et Pund fin stødt Sukker, godt imellem hverandre, og astrykker denne Fernis igjennem en Silkefie.

Gjer.

Fjerde Forfkrift.

Først opløser man Gummilak i Blingeist, og kommer derpaa noget Curcume, Safran og Drageblod alt pulveriseret dertil. Naar denne Blanding er bleven ret opløst over Kulild, saa lader man den staae rolig i nogen Tid, paa det det Grove kan falde til Bunds, og holder den derpaa ovenstaaende klarere Kernis af. Vil man have den endnu klarere, saa filtrerer man den igjennem Klappapir, kommer den derpaa paa Solvet, og lader Anstrøget tørres i Solen. Naar det er tørt, giver man det endnu eet, og saaledes vedbliver man, indtil det har faaet en skøn Guldfarve. Skulde Kernissen ikke falde smuk nok ud, saa kan man endnu komme noget Safran eller Drageblod dertil, indtil den bliver efter Ønske.

En Guldfernis at bruge paa Sølvs
og Kobber.

Man tager Gummilak, gul Bernsteen og Gummigut, af hver to Unzer, fyrratyve Gran Drageblod, en halv Drakme Safran, alt godt stødt, og fjorten Unzer Blingeist. Alt bliver opløst i en Glasphiol ved Ilden eller ved Solen, og derpaa omrører man det ofte, hvorpaa man holder Kernissen igjennem en Silkesigte.

Naar man vil bruge denne Kernis maa man først varme Kobberet eller Soltsiet, og siden kommer man Kernissen derpaa. I Almindelighed bruger man den til Hjulverk i Uhre, thi
 E den

den meddeler Kobberet og Sølv et en Guldfarve, som er kun lidet forskjellig fra Dværgsølvforgyldningen, og har den Fordeel, at naar den er sundsig, man igjen kan afvaske den med varmt Vand.

Fernis til at forgylde og bronzere.

Man holder en Unse Terpentinolie med en halv Unse stødt Sandraf i en lille Phiole, og sætter den lutreret over Kulild, indtil Harpikset er smeltet, derpaa kommer man en halv Unse Terpentin dertil, som man lader opløse i et Kvarters Tid med den forrige. Derpaa afstrykker man alt igjennem et fint Klæde i et Kar, i hvilket man først har kommet en Unse god fin Sinøber, og gemmer det, indtil man vil bruge det. Da denne Fernis i Almindelighed er tyk, og bliver det endnu mere, saa fortynder man den, naar man vil bruge den, med en tilstrækkelig Mængde Terpentinolie.

Guldfernis, som kan bruges paa Guld, Kobber, Tin og andre Metaller.

Man tager to godt glaserede Potter, som nøie passe paa hinanden, og holder i den ene sex Unser Linolie, en Unse Mastix og en Unse hepatisht Aløe, som først maa altsammen rives meget fint. Paa Bunden af den anden Potte gjør man en Åbning, hvor igjennem man kan stifte

en Stof. Denne Potte bliver sat ombendt paa den anden, Fugerne blive godt lutrede, og hele Overfladen beslagen med Leer, paa det at Ilden ikke skal virke alt for heftig paa den. Naar Lutumet er bleven tørt, saa sætter man begge Potterne paa gloende Kul, og naar Blandningen begynder at koge, saa rører man saa længe omkring med Stokken deri, indtil man troer at alt er bleven godt smeltet imellem hinanden. Derpaa tager man Karret fra Ilden, lader det blive koldt og brækker Lutumet fra, saa er Fjernissen færdig.

Naar man vil bruge den, saa maa Metallet først ret renses fra alt Smuds og Fedtighed; derpaa stryger man Fjernissen med en Pensel saa lige paa som muligt er, og lader saa Arbejdet tørre ved Solen eller ved en jevn Ild.

Fernis paa Glas for at beskytte et, Bærelse for Solen.

Man støder Gummi: Dragant, og opløser det i slaget Egggehvide i fire og tyve Timer. Denne Blandning stryges med en blød Pensel paa Binduesrunderne, og kan ogsaa bruges til optiske Instrumenter.

En Fernis til at lakere Stofke med saa de see ud som Spanstrør.

Man bestrygger glatte høvlede eller raspede Stofke med Meel, Klister og indrører derpaa lidt

Glanderst Liim med rød Anrispigment, hvis Dosis man kan forandre, og vælge hvad Farve, man vil give Stoffen. Et eller to Anstrøg vilde være nok. Derpaa overstryger man Stoffen engang med en Kernis, som er bleven tilberedt med Wiingeist og Terpentiniolie. Herpaa bløder man nogle Stykker Lakmus i lige Deel af Vand og Urin, oversprutter Stoffen med dette, og dreier den om i Haanden, medens man besprutter den, saa blive den let spraglet. Tilsidst giver man den endnu et Anstrøg med Kernis, og lader den tørres.

En Kernis som modstaaer hedt Vand.

Hertil tager man den reneeste Terpentiniolie, kommer det tillige med en fjerde Deel af smuk klart Harpix i en glaseret Potte, og sætter den paa en jevn Kulild, indtil Harpixen er smeltet, og Blandningen begynder at koge. Ilden behøver nu ikke mere at forstærkes; thi Materierne vilde opblæse sig, stige og løbe over. Røgningen vedligeholdes, indtil det Skum, som viser sig paa Overfladen, er fortært. Saasnart Overfladen igjen er klar, dyster man en Stok i Blandningen, og seer, om den trækker Træad, og har Konsistens nok. FINDER man den endnu for tynd, saa kommer man mere Harpix dertil, og lader alt endnu engang koge. Tilsidst faaer man en meget durable Kernis, som man kan bruge paa Trækar, og som kan taale hedt Vand. Men
man

man maa endeligen enten tørre den i Solen eller ved Ilden, eftersom den ikke let tørres i Skyggen.

Anden Forskrift.

Man tager to Unzer Mastix og ligesaa meget Sandrak, støder begge Dele kommer Linolie og Viinge st af hver tre Unzer deri, blander det altsammen, og lader det alt digerere med hinanden i Mariebadet i en Time i et tilluft Glasfar.

Viingeistfernis paa Træværk.

Man tager sex Unzer Summilak, tre Unzer Sandrak, halvanden Unze Bernsteen, to Drakmer Drageblod og ligesaa meget Kampfer. Alt bliver stødt, og digereret med halvanden Pot god Viingeist, der er saa stærk, at den kan tænde Krudt, og lader det derpaa staae i tre Dage i Solen eller i et Sandbad. Det Glas- eller Steenfar, hvori dette Arbeide foretages, maa kun være foldt til tre Fjerdedele, og Tid efter anden omrystes.

Denne Fernis har Glands og Vedvarenhed Ved dens Brug maa man undgaae al Trækluft af Døre eller aabne Vinduer, og holder kun lidet paa engang i Karret, hvor man dypper Penselen. Penselen bliver, naar den er tør, udbasket med Viingeist.

Hvor.

Hvorledes man skal tilslave den stærke Japanske Fernis.

Man opløser en Untze Riolharpix i en glaseret Potte over Ilden, kommer derpaa tre Untzer stødt Bernsteen lidt efter lidt deri, og kommer stedse Tid efter anden noget Terpentiniolie dertil, indtil alt er godt opløst. Derefter helder man denne Blandning i en Filtrepose af Haardug, som man lægger imellem tvende varme Bræder og trykker ud, indtil det Klare er gaaet over i et andet Kar.

Med denne Fernis blander man siden Elfenbeensfort, som udgjør Grunden deraf, og naar Karret, som skal overfermifferses, er bleven opvarmet, saa opdrager man Fernissen for ved Ilden derpaa, og deler den saa lige ud, som mueligt være kan, derpaa bringer man i Karret ind i en maadelig opvarmet Oven, og efter tre Dages Forløb i en, som er meget heet, og lader det staae deri, indtil Ovnen er bleven kold. Et saaledes tilbereddet Kar, udholder siden hede og kolde Glydenheder, uden, at man behøver at frygte for, at de skulde springe eller forandre sig.

Fernis paa forgyldte Zirather af Papiir machee, Pap o. d. l.

Man lader noget Riolharpix smelte over Ilden, helder to Untzer pulveriseret Bernsteen deri, og ligesom denne Blandning bliver tyk, lidt Terpentiniolie dertil, hvorved bestandig omrøres. Der
 efter

efter sætter man endnu en Untse Gummi Elemi dertil, med endnu noget Terpentiniolie, og rører alt godt om imellem hinanden, indtil det er bleven ret fuldkommen blandet. Man maa tage saa lidet som mueligt Terpentiniolie dertil, fordi denne Færnis bliver desto haardere, jo tykkere den bliver. Hele Arbeidet bliver foretaget over et Sandbad i et aabent Kar, og Færnissen maa siden efter trykkes igjennem Filtreposen.

Naar man vil bruge denne Færnis, saa maae Karrene, Ziratherne, o. d. l. som ere af Papiirmachee først varmes, hvorpaa man stedse holder dem for Ilden, medens man overtrækker dem med Færnissen. Siden bringer man dem først i en maadelig varm Døn, derefter i en varmere, og tilsidst i en ret heed Døn, for at tørres, disse Kar blive da saa glindsende; som om de vare af poleret Guld.

Har man Kar, som ere blevene tilberedede med Sangsbaaner og Gummi, saa betjener man sig af en ligesaadan Færnis som den oven anførte, kun at ingen Gummi Elemi da dertil tages, og Arbeidet ikke tørres i Dønen, men kun i Solet eller i en lind Varme.

Færnis paa Forselvninger.

Man lader noget Terpentin smelte i et glasferet Kar, og blander den lidt efter lidt med halvanden Untse pulveriseret hvid Bernsteen, hvorefter man saa længe rører om i det, indtil det
 fæste

sidste er ganske opløst. Herpaa kommer man en halv Untze pulveriseret Sarcocolla, og ligesaa meget pulveriseret Gummi Elemi deri, og drypper Tid efter anden noget Terpentinelie dertil, indtil det alt er bleven godt opløst. Dette Arbejde maa skee over en jevn Ild under bestandig Omrøren.

Denne Fernis bliver lige saa hvid og stærk som den forrige, og kommer paa, medens den er heed, siden efter tørrer man den ved en Ovn, som oven for er sagt, saa faaer Karret en Glans som poleret Sølv.

Fernis med Mastix.

Man kommer et Pund hvid Mastix i en Glasphiole, og helder saa meget Linolie derover, at den bliver bedækket dermed, hvorpaa man lader denne smelte ved en jevn Ild. Naar dette er skeet, saa rører man stærkt om, indtil begge Dele ere godt blandede med hinanden.

Bernsteensfernis.

Man kommer af den bedste hvide Bernsteen noget i et Kar af Fayance, og helder saa meget Lavendelolie derover at den bliver bedækket dermed. Karret sættes paa varm Aske, og under Omrøringen hælder man endnu noget Terpentinelie deri, for at fortynde Blandningen, hvorpaa

paa man filtrerer Kernissen, og gemmer den, indtil man vil bruge den.

Kernis til Gummisak.

Man støder en halv Unze Gummisak, en Drakme Mastix, og to Drakmer Sandraf i en Glasflaske, og helder fire Unzer Viingeist derover. Derpaa tilpropper man Flasken med en Korkprop, lukker den til med Bøx, binder et Stykke Læder derover og sætter Blandningen hen at opløses ved en jevn Ild, saa faaer man en smuk Kernis, eller den saa kaldte hvide Balsom. Men Flasken maa kun være halv fyldt af de ovenfor omtalte Materier.

Kernis til at overtrække Malerier med.

Første Forskrift.

Man tager et Pund afklaret Linolie, fire Unzer Jodebeeg, og en Unze Mastix, støder dette, og lader det koge over en jevn Ild i en glaseret Potte, saalænge, indtil tre Knopper Hvideløg, som man kommer deri, ere fortærede. Derpaa helder man denne Blandning i et andet Kar, og kommer endnu to Unzer Gummisak og tre Unzer gul Bernsteen deri, støder begge Dele fine og lader alt jevnt digere tilsammen, indtil det er fulde kommen opløst. Derpaa helder man endnu noget Terpentinline dertil og rører det alt godt om i hinanden.

Denne

Denne Fernis maa ikke være for tyk, men saaledes at man let kan stryge den over med Penselen. Den opdrages paa en Kjonrogs Grund og blander sig og med denne Farve.

Anden Forsskrift.

Man smelter to Unser Terpentinosse, en Unse Terpentin, og en halv Drakme Sandral over en jevn Ild.

Tredie Forsskrift.

Man tager Mastix og Terpentin, og lader begge Dele smelte i Terpentinosse over en jevn Ild, filtrerer det derpaa, og lader det blive klart. Denne Fernis giver Lærredet mere Styrke, vedligeholder Farverne, og lader sig afvaske uden nogen Skade for Maleriet.

Fjerde Forsskrift.

Man tager fire Unser reent arabisk Gummif i et Glaslar, og helder et Pund reent Brands vand derover, og Opløsningen sættes en Nat i varm Afte. Derpaa filtrerer man den, kammer saa meget som en Nød stor ligeledes filtrerer Honning deriblant, og saa meget som en halv Nød stor af Sukkerkandi. Denne Fernis paastryges uden Pensel.

Femte Forfkrift.

Man tager Brændeviin, Sukkerfandi og Eggehvide, slaar det ret godt om i hinanden, og betjener sig af det Vand, som bliver staaende under Skummet.

Eller. Man slaar Eggehvide med saa meget Terpentiniolie og Brændeviin, som man vil

Sjette Forfkrift.

Man tager fire Untser Mastix, og lige saa meget Sandrak, to Untser hvidt Harpix, Sarcocolla, Gummi Anime, Gummi Kopal, og Gummi Olibanum, af hvert en Unze, kommer alt dette gandske grovt slædt i en Glasflaske, og helder to Pund Terpentiniolie derover. Glasfen bliver nu kun let tilproppet og sat over en jevn Ild, indtil Harpixerne tildeels eller ganske ere opløste, og derpaa filtrerer man denne Blandning.

Syvende Forfkrift.

Man tager to Untser Sandrak, Mastix og Olibanum af hvert halvanden Unse; eller og tre Untser Mastix, og en halv Unse venetiansk Terpentini, slæder alt dette, og opløser det i et Pund Terpentiniolie, hvorefter man behandler det som oven for.

Naar man betjener sig af denne Færnis, saa maa Malernes Farve være meget tør, og man maa kun tage meget lidt Færnis, eftersom
Ter:

Terpentinolien gjerne opløser Oliefarven. Den lader sig ret godt udstryge, og bliver ikke saa let tyk, naar man endog ikke opvarmer den; men Farverne maa være fuldkommen tørre, ellers bider den ikke paa.

Det er en almindelig Regel, at man ikke maa paastrygge denne FERNIS, saa vel som og Wiingeistfærnisfen mere end een Gang paa eet og samme Sted, og at man tillige maa være forsigtig, efterdi der ellers vilde komme Ridsler og Ujevnheder, som reent vilde vanstabe Maleriet.

Ottende Forskrift.

Man tager sex Unzer Massix og lige saa meget grovstødt Sandrak, og en halv Unze venetiansk Terpentin, holder dertil halvanden Pot rektificeret Wiingeist, og filtrerer Oplosningen. Vil man give denne Færnis mere Konsistens, saa kommer man den samme Quantitet Gummi Anime eller Kopal dertil, og fordobler Wiingeistens Mængde.

Denne Færnis maa opdrages meget forsigtig, naar Maleriet ikke skal lide; thi ellers opløser Wiingeisten Olien, og fortykker Farverne. Man maa derfor tage saa lidt som mueligt deraf, og meget let paastrygge den.

Fornemmeligen maa Farverne være meget tørre, og man maa forbynde at Færnisfen ikke figerer sig, hvilket let kan skee, naar man ikke holder den varm og naar man ikke varmer Maleriet

riet til en vis Grad; eller og naar Blingeiffen ikke er tilbørligen rektificeret. I det sidste Tilfælde nemlig løser Gummen sig ikke ret op med hinanden, skiller sig fra den Phlegma, som Viingeiffen efter Uddunstningen lader blive tilbage, og bliver klævende som et hvidt Pulver paa Farverne. For igien paa nogen Maade at forbedre dette, giver man endnu et Ansøg derover, thi der udfordres i det mindste to til tre, for at vedligeholde Farverne, og give dem deres Virkning, fornemmeligen naar den Olie, hvormed den er indrørt, er trukken stærk ind i Karredet.

Niende Forsskrift.

Man tager en Unze reen venetiansk Terpentintin, to Unzer Terpentinolie, og en halv Unze af den forrige Fernis, blander alt tilsammen i en rummelig Phiole, og sætter den i Vand, som man lader koge i et Qvarteer. Flasken maa først sættes i lunkent Vand, paa det den lidt efter lidt kan blive opvarmet; thi ved en stærk og hurtig Varme vilde den springe, og Materierne antændes. Under Kogningen maa Karret ogsaa kun løselig tilstoppes. Vil man have Fermenten mere eller mindre tyk, saa kommer man mere eller mindre Terpentin dertil, men har den ikke Konsistens nok, saa maa man gjøre flere Ansøg med den, thi Terpentinolien bordsunfter let og Terpentin trænges ind i Farverne.

Denne Færnis paastrygger man med en nye
blød Pensel af Svineborster, og det kun letteli-
gen paastryges, eftersom ellers Terpentinolien,
især naar Maleriet endnu er nyt, opløser Far-
verne. Undertiden vil Færnisen ikke heste paa
Farverne, ligesom naar man holder Vand paa et
fedt Legeme, men i dette Tilfælde behøver man kun
at aande stærkt paa Stedet, saa hester den strax
paa. Naar Arbeidet er færdigt, lader man Pens-
selen blive tør, og naar man igjen vil bruge den,
indbløder man den i Terpentinolie eller Wiingeist,
hvorved Færnisen let lader sig opløse.

Tiende Forskrift.

Man kommer en Unze klar venetiansk Ter-
pentin, halvanden Unze Terpentin, og tre til
fire Draaber Malerfærnis i en Phiole, og sæt-
ter den i Sandbadet. Naar Alt igjen er blevet
foldt, stryger man Færnisen paa Maleriet med
en Pensel.

Ellevte Forskrift.

Man opløser Ropal i Rosmarinolie, og
lader det staae tre gange fire og tyve Timer med
hinanden, derpaa holder man tre Dele rektificer-
et Wiingeist dertil, og lader det derpaa atter
staae i fire og tyve Timer. Det Klare afholder
man derpaa i en anden Flaske fra Bundfaldet,
og holder frisk Wiingeist paa det sidste, og be-
hand-

handler det som forhen. Derpaa tager man en Svamp, dypper den i den klare Glydenhed, og overstryger Maleriet dermed, som man derpaa sætter i Nærheden af Ilden, paa det det kan langsomt tørres. Synes det ikke at have faaet Gerning nok, saa overstryger man det endnu een Gang, dog maa det ikke have for megen Giands, efter som Farverne ellers vilde lide derunder.

Løste Forfkrift.

Man opløser en Unse stødt Sandrak i to Unser Terpentinolie, støder fire Hvideløg, og lader dem koge med noget Linolie, helder begge Dele sammen lader dem endnu koge lidt, og derpaa lader maa Blandningen staae stille, saa er Gerningen ferdig til at bruges.

Stærk Fjernis til Kobberstik, malet Træværk og fligt, som modstaaer Vandet.

Man blander fire Unser Terpentin og en Hals Vægel af den bedste Wiingeist i en Potte, saaledes at Blandningen bliver som en Welf. Skulde den være for tyk, saa kan man endnu helde noget Wiingeist dertil, er den derimod alt for tynd, saa kommer man Terpentin deri. Den bliver paastrøget med en Pensel paa Kobberet eller det malede Træ, og naar det første Anstrøg er tørt, giver man det eet endnu.

Anden Forstift.

Man kommer et Pund hvid Massix i en Phiolen, helder saa meget Linolie derover, at den bedækkes dermed. Phiolen sættes i heed Afke, og naar Massixen er opløst, tager man Karret fra Ilden og omrøster det stærkt, paa det at alt kan blande sig.

Denne Fernis tjener til Skilderier, Kobberstykker, Stotter eller Pillarer, Træ og sligt.

Gummilakfernis til Miniatur og andre Malerier.

Man lader et Pund Wiingeist, fem Unzer Gummilak, halvtredie Unze Sandrak digerere sammen, kommer derpaa to Drakmer Massix og hvid Bernsteen dertil. Phiolen sættes i Sandbadet, og Blandningen koges ved en jevn Varme.

Fernis til Miniaturmalerie.

Man tager fire Unzer hvid Bernsteen og to Unzer Sandrak, støder begge Dele meget fint i en Morter, og udvasker det med Wiingeist i en Phiolen, som man derpaa kan bruge til en grovere Fernis. Naar Ingredienterne ere godt udvaskede, saa helder man halvanden Pot god Bungeist derpaa, og lukker Phiolen til med Lærred eller med et Stykke Blære. Derpaa sætter man den i en Kiedel med Afke, og sætter denne over en jevn Ild, at Blandningen kan godt digerere jevnt.

jevnt. Derpaa lader man den blive kold, filterer den, og helder den i Glasfer, saaledes at der altid bliver et Rum som fire Fingre høit tilbage.

Med denne Fernis overtrækker man Malesriet, naar det er ret tørt, fire til fem gange, og lader hver Anstrøg tørres. Naar det sidste Anstrøg er tørt, saa besugter man en Lap med Olivenolie dypper den i uledstet Kalk, og gnider Fernissen af dermed; derpaa igjentager man dette samme Arbeide med en tør Lap, og Kalk uden Olie, for reent at borttage denne Fedtighed, som kunne være bleven tilbage fra den første Gnidning. Tilslidst bliver det afgnedet med en reent Lap uden Kalk, dog forsigtig, paa det at Arbeidet ikke skal beskadiges, skulde der endnu være nogle smaa Klumper af Fernis tilsyne, saa blive de afflebne med Skavgræs.

Anden Forskrift.

Man lader Wiingeist digerere med god venetianst Terpentint og lidt af det hvideste Gummilak over en jevn Ild og sætter Phiolen i kogende Vand. Derpaa filterer man Blandningen, for at stille de grovere Dele af Gummilakket derfra, som ikke have opløst sig af sig selv.

Fernis til at overtrække Kobberstik med.

Første Forskrift.

Man tager fire Dele Oleum Balsami Copaibae og en Deel Gummi Kopal, stoder det
§
sidste

sidste stant, og kommer det lidt efter lidt hver Dag i Olie, hvorpaa man sætter Karret i Solen, eller ved en lige Varme. Naar Kopalen har blandet sig med Olien, at den er bleven saa tyk som en Honning, saa fortynder man denne Gernis med Terpentins fra Chio.

Førend man overstryger Kobberet dermed, giver man det et let Anstrøg med Huusblas, som prepareres paa følgende Maade.

Man opløser saa meget Allun, som man selv synes i Flodvand, og lader Huusblaset blødes i denne Oplosning i fire og tyve Timer, hvorpaa man filtrerer det. Denne Løsning maa være saa tyk som Olie, og blandes med noget Viingeist, for at den desto hastigere kan tørres.

Anden Forskrift.

Man opløser to Unser Sandrak og to Drakmer Mastixhorn i et halvt Pund Viingeist i en tilproppet Glasphiole og ryster den ofte om, hvorpaa man filtrerer denne Flydenhed.

Tredie Forskrift.

Man limer Kobberet paa Træ og overstryger det med Huusblas, naar dette er tørt, giver man det et andet Anstrøg, som man atter lader blive tør, og tilsidst overstryger man det med en Sandrakfernis ti til tolv Gange, lader et hvert Anstrøg blive tørt, og polerer det tilsidst
med

med sin Trippelse. Denne Færnis seer ret sauk ud, og forandrer sig ikke.

Gummitakfærnis til overfærnisserede Malerier.

Man støder fem Unser Gummitak kun grovagtigt, og kommer dem i en Phiøle, som omtrent kan holde tre til fem Potter, helder halvanden Pot rektificeret Wiingeist derover, og sætter alt to til tre Dage i Sandbadet, og omrøster det Tid efter anden. Naar Gummiten er fuldkommen opløst, filtrerer man det Opløste igjennem en Flønseløse, og gjemmer det godt i et reent Glas. Derpaa trykker man Pungen reent ud med Haanden; naar det Gjennemløbene endnu er klart nok, saa bruger man det til sædvanlige Arbeider, hvis ikke, lader man det staa, for at bruge det til en anden Færnis.

Mastixfærnis til overfærnisserede Malerier.

Man sætter fem Unser stødt Mastix med et Pund Wiingeist i en Phiøle i Sandbadet, indtil Mastixen er opløst. Derpaa filtrerer man det Opløste igjennem et Stykke Flønel.

Hvorledes man kan blande Mastixfærnis med enhver anden Færnis.

Man støder en Unse Gummi Anime til et fint Pulver, lader det ret tørres, og støder det paa nye med en halv Unse Terpentint, siden efter

med Farverne, hvorved man tillige saa længe holder Mastixfernis dertil, indtil Blandningen lader sig forarbejde med Penselen. Derraa indrører man den med Terpentinsolie, og gemmer den i Glas eller Tinkar.

Denne Fernis er i det Hele ikke saa god, som den ovenstaaende Gummilakfernis, derimod kan man bruge den paa de Steder, hvor Hvidt eller andre lyse Farver skal komme, eftersom den er gjennemsigtig og klar, istedet for at Gummilakfernissen formodentlig sin dunkle Farve betager dem deres liblige Udseende.

Man kan ogsaa betjene sig af denne Fernis til Miniaturmalning med fine Farver, for at forhøje de lyse Steder i Blomsterne og Draperierne; til de øvrige tager man Gummilak.

Fernis til Malerie.

Man holder fire Untser godt Brændevin i et Kar, som kan rumme dobbelt saa meget, og holder det indtil Kogning, under Kogningen kommer man en Unse Sandrak dertil, og naar det er oplost, holder man halvanden Unse Terpentinsolie dertil, og lader Blandningen endnu en gang koge.

Anden Forsskrift.

Man opløser fire Untser Gummilak i halvo-
 andet Pund Wiingeist i Solen eller ved en jevn
 Var.

Varme, og kommer derpaa to Unser Bernsteen, en Untse Kopal og ligesaa meget Terpentin dertil.

Kopalen lader sig vel ikke godt opløse i Wiingeist, men lader dog noget af dens Einkrur og Substans tilbage deri, naar man lader den digere en Tid lang i et tilsuft Kar i Sandbadet. Under Kogningen beforder man dens Opløsning ved Terpentin, hvis fede Dele ved Kogningen noget svække den, og paa denne Maade faaer man en god Fernis, som naar den er tørret og poleret, bliver skøn haard og glindsende.

En lettere Maade at opløse Kopal i Wiingeist.

Man helder en Kande Wiingeist i et Glas Kar, kommer to Unser Kopal, to Drakmer Sandarak, og fire Drakmer Cremor tartari dertil, lufte Karret til, omrøster det godt sammen, og lader det siden staae, indtil det bliver fuldkommen opløst ved Varmen.

Fernis til Kobberstykker som skulde males.

Man tager en glaseret Potte, kommer fire Unser Terpentin deri, og helder ligesaa meget Svifolie dertil, og omtrent en Finger høit Wiingeist derover. Denne Blandning bliver med en blød Pensel slaaet saa længe sammen i hverandre, indtil den er bleven saa tyk som en Eggehvide. Med denne Glydenhed bestryger man Kobberet bag

bag paa, og strax derefter ogsaa paa den forreste Side, breder Kobberspykket ud og lader det tørres. Vil man have det hastigere tørt, saa oversprutter man det med noget Wiingeist.

Skal der males noget paa Kobberet, saa klæber man det ved Randen med Klister paa en Ramme af lige Størrelse og lader det tørres. Man kan ogsaa fra Begyndelsen af lime det paa Rammen, og derpaa komme den ovenstaaende Fernis derpaa.

Fernis til Indfatninger og Rammer.

Man opløser Episkolie i en Potte over Ilden, og kommer derpaa ret reent klart Harpiz dertil. Skulde Fernissen ved det første Forsøg ikke blive glindsende nok, kommer man endnu noget mere Harpiz dertil.

Forskjellige Maader at tillave lys Fernis paa.

Første Maade.

Denne Fernis bestaaer af ti Untsen Wiingeist, to Untsen Sandrak, og to Untsen Terpentijn, eller endnu bedre Modolie.

Anden Maade.

Man tager to Drakmer Gummi Anime, ligesaa meget Gummi Elemi, hvid Bernstein og

og Virak, støder det alt, og helder distilleret Viineddike derover. Naar denne Gummi er opløst i Varmen, helder man Viineddiken fra, vasker Pulveret ud med varmt Vand, indtil det er ret hvidt, og lader det tørres. Naar det er fuldkommen tørt, rives det paa nye, og saa kommer man endnu to Drakmer Dragantgummi og fire Unster Sukkerkandis dertil, og helder et Pund Viingeist derover. Alt dette omrøres man godt i hinanden, og lader derpaa Blandningen digerere i to Timer i Sandbaddet, hvorpaa man tager det fra Ilden og lader det staa roligt, at det Grove kan falde til Bunden, og det Klare heldes fra.

Tredie Maade.

Man støder ret fint to Unster Gummikopal, en Unze Sandrak og ligesaa meget Mastix, og sætter det med een Pot Viingeist i en tilsluttet Phiole at digereres ved en jevn Varme.

Fjerde Maade

Man opløser arabisk Gummi i Vand, opløser Sandrak i varm Brændeviin, kommer noget Sukkerkandis og Eggehvide blandet med Gummi dertil. Alle disse Materier sammenholdes og blandes godt imellem hinanden.

Gem.

Femte Maade.

Man kommer fire Unſer Sandraf, en halv Unſe Maſtix, og en Unſe Kamfer i et Pund Wiingeiſt, og blander alt med hinanden ved en jevn Ild.

Sjette Maade.

Man tager det Hvide af et Eg, og tørrer det i Solen eller i Luften paa en Tallerken, indtil det bliver ſaa tykt ſom Gummi. Af denne præparerede Eggehvide tager man en Drakme, en Unſe hvid Sandraf, to Drakmer hvid Maſtix, og en halv Drakme Kamfer, ſtøder det altsammen, helder et halvt Pund Wiingeiſt derover, og lader denne Blandning opløſes ved Solen eller ved en jevn Ild, hvorpaa man filtrerer den.

Denne Kernis kan opdrages paa Farver, og giver dem en Glands, ſom lader ſig ſaa ſtærk polere, at den ſeer ud ſom et gjennemsigtigt Glas.

Syvende Maade.

Til at gjemme og vedligeholde Inſekter.

Man tager et Pund Wiingeiſt og noget lyſt Bernſteen, ſom man lader blødes i otte og fyrre tyve Timer i Sandbadet. Derpaa kommer man noget Maſtix dertil, ligesaa meget Sandraf, ligesaa meget Terpentin, og kommer det atter fire og tyve Timer i Sandbadet til Opløsning.

Her,

Derpaa tager man det Insekt, som man vil konservere, tager Indvoldene ud, og afvasker den nogle gange med Wiingeist, i hvilken Sukkerlandis er opløst. Naar det igjen er torret, saa overtrækker man det nogle gange med den ovenfor omtalte Fernis, indtil den bliver glindsende; paa denne Maade kan man i lang Tid holde dem fra Forraadnelse.

Ottende Maade.

Man støder halvtredie Unse Sandrak, to Unser hvid Mastix, og en Rod stor brændt Alun, og helder en Pot god dephlegmeret Wiingeist derpaa, Derpaa sætter man Phiolen ud i den stærkeste Soelhede, og omrører det Tid efter anden, indtil alt er opløst. Derpaa lader man det staae roelig fire til fem Dage paa et tørt Sted, og helder det Klare fra.

Niende Maade.

Fernis til polerede Grunde.

Man tager en Unse hvid Bernsteen, Sandrak, Mastix, Kopal og Gummilak af hvert fire Unser, støder det fint, og gjør en Essentis deraf som efter den følgende Maade, under Rubrikken om ægte Bernsteenfernis skal blive viist. Derpaa opløser man en halv Unse Serpentin i en halv Vogel Wiingeist for sig allene, og naar det er opløst, helder man de øvrige harpaxagtige Essent,

Essenser beriblant, sætter Karret paa en jevn Ild og omrører det, indtil alt er ret opløst med hinanden.

Tiende Maade.

Man tager fem Untser Sandrak, tre Untser Mastix og tredive Untser Terpentin: Mastixen og Sandraken bliver først stødt, derpaa blandet med Terpentin, og overholdet med Bingeist, indtil alt er godt fortyndet. Phioslen bliver derpaa tilbunden med en Blære, og oven til gennemstuckken med en Naal, og saaledes hængt i Solen eller paa varm Aske, og Ild efter anden omrystet. Naar Harpiren er opløst, saa er Færnisken ferdig.

Elleve Maade.

Man tager sex Untser Sandrak, fire Untser Gummi Elemi, og halvandet Pund Bingeist. Denne Færnis tillaves paa samme Maade som den forrige, undtagen at man ikke kan støde Gummi Elemi formedelsk dens Blødhed, hvorfor og denne Færnis er vanskeligere at faae tør; men derimod er den mindre haard og ikke saa sprød som den oven for omtalte, og desto mindre har man nodig at frygte for den skal springe.

Tolvte Maade.

Man holder i en Phiose, som omtrent kan rumme fire til fem Potter, halvanden Pot ret god

god Wiingeist, fem Unser hvid Sandrak, som ofte er bleven udvasket med Vand, en Unse stødte Bernsteen, og to Unser venetiansk klar flydende Serpentin. Phiolen sættes i en Kjedel med kogende Vand, som først paa Bunden er bleven belagt med Straae, fordi den ikke skal springe, propper den godt til og holder den en Time ved en jevn Ild. Derpaa lader man den blive kold, og holder Bernissen i rene Glaser.

Lys Fornis til alle Slags Farver.

Første Forstrift.

Man stoder en Unse hvid Bernsteen, to Unser Sandrak, og to Drakmer Summit Kopal, kommer alt i en Phiolen, og holder til hver Unse Materie, tre Unser Wiingeist, tillukker Phiolen med dobbelt Lærred, og lader Blandningen digere over varm Aske, indtil alt er opløst.

Naar det Kar, som man vil overstryge med Fornis, er godt poleret, kommer man Karven derpaa, som først maa indrøres med Huusblas, der er bleven opløst i Brendevin. Naar Farven er tør, saa giver man den to til tre Anstrøg med denne Fornis, og naar den sidste er tør, polerer man den med Olivenolie og Trippelse, og tilfaldst afsnider man Olien med et Klæde.

Vil man bruge denne Fornis til Miniaturmalerie, saa tager man ligesaa meget hvid Bernsteen som Kopal.

Anden Forskrift.

Man lader lys Terpentin koge en Tid lang med Røddeolie, kommer derpaa noget Brænde, blin dertil, og lader det atter igjen koge. Skulde Fernissen blive alt for tyk, saa helder man atter Røddeolie dertil, men skulde den være alt for tynd, saa tager man mere Terpentin; derpaa blander man hvad Farve man vil deriblant, og vælger den f. E. paa følgende Maade.

Til Blaåt tager man Ultramarin, Lak og Hvidt; til Grønt Skulphvidt og Bjerggrønt; til Hørrødt, Bjergblaat, Lak og Hvidt; og til Gult Reapelhvidt.

Tredie Forskrift.

Man tager en Untse hvidt Bernsteen, et halvt Pund Terpentinolie, fire Unser rektificeret Bungeist, Massix og Træharpix, af hver en Drakme, lader det digere otte Dage med hinanden, og lader det uddunste ved en jevn Varme, indtil den tredie Deel er bortdunstet, saa kan man bruge denue Fernis til alle Slags Farver.

Fjerde Forskrift.

Man tager to Pund rektificeret Biingeist, fire Unser Gummilakkorn, ligesaa meget Sandrak, og en Untse Gummikopal, lader alt dette opløses i en Flaske ved en jevn Ild, og derpaa
filtres.

filtrerer det. Paa den filtrerte Blandning hel-
der man endaa en Skeefuld Terpentinoile, og
sætter derpaa den tilproppede Flaske i Solen, paa
det at det Grovere kan falde til Bunds, og saa
det Klare afhelbes.

Vil man tage denne Fernis til sort Farve,
saa tager man fint Rønrog, og indrører det der
med. Naar denne Farve opdrages, saa giver
man tre Anstrog med denne Fernis derpaa, og
naar den sidste er tør, overtrækker man den med
en lys Fernis, for fuldkommen at give den sin
Glands, men dette maa skee i Nærheden af Ild,
for bestandigen at vedligeholbedet ved en jevn
Varme. Naar dette er skeet, saa lader man det
torres i Skoggen, og bevarer det fra Støv.

Til Rødt kommer man en Untse Tacama-
hae: Gummi i Blingeisten, og tager iftedet for
den omtalte Rønrog, sin Sinober. Naar denne
med Fernis indrørte Farve gjemmes, saa tager
man en lys Fernis, i hvilken man har opløst
Drageblod, for at give det sidste Anstrog dermed.

Til Hvidt indrører man Spankehvidt, til
Grønt spankegrønt, o. s. v. med Fernissen.

Men denne Fernis maa, naar den er tør,
hver gang poleres, som skeer med en Linned Klud
og Trippelse, indtil den har faaet den forlang-
te Glands.

Femte Forfkrift.

Man tager en Untse Gummi Kopal, fire
Untser Gummilak, og ligesaa meget Sandrak,
som:

kommer det alt i en Phiole med en Untse Wiingeist, og opløser det ved en jevn Ild, og naar det er opløst, filtrerer man det. Til denne filtrerte Blandning kommer man endnu en Stees fuld Terpentiniolie, og sætter Karret i Solen, fordi det Grove kan falde til Bunds. Det Klare bliver derpaa afhældet og behandlet med Farverne, ligesom ovenfor er sagt.

Sjette Forskrift.

Man kommer en halv Pæl Wiingeist og en Untse Gummitak i en Phiole, som holder en Pot, og sætter den paa heed Afte, uden at lade den fuge, saaledes at alt opløses, indtil det bliver som en Sirop. Blandningen bliver derpaa filtreret og gjemt i en Flaske.

Naar denne Fernis er færdig, tilbereder man en anden, med en halv Pægel Wiingeist, en halv Untse hvid Bernsteen, og lige saa meget Gummi: Kopal, hvilket man lader opløse, som oven for er sagt.

Til Rødt tager man femten Gran fint Vermillon, og indrører det med en blød Pensel i en Drakme af begge Fernisserne, som ere blevne blandede sammen; derpaa giver man flere Anstreg dermed paa det polerede Træ, lader hvert tilhørgen tørres, og afsnider det med Skabgræs, som har lagt to Timer i Blød i Vand. Derpaa bestrøer man Arbejdet med Kalk, som er lædsket i Luften og gnider om paa det med et Stykke Læder.

Til

Tilfaldt giver man det endnu to Anstrøg med gandske rene Færnis, og lader det tilbørligen tørres.

Ligeledes behandler man de øvrige Farver, undtagen at man tager til Hvidt, Blaåt, Hørgraat og Citronfarve blot den anden Færnis.

Syvende Forskrift.

Man kommer lige meget venetiansk Terpentintin og Terpentinolie i en Potte og lader det smelte tilsammen i en Potte ved en jevn Ild. Saa snart denne Færnis er færdig, afriber man Farverne dermed, og strygger over med dem. Naar Farverne ere afrevne med denne Færnis, saa kan man blande lidt hvid Færnis, eller af det Slags, som bevarer Jernet fra Rust, deriblant, og hvoraf den bliver fortreffelig og tørres hastigere. Med saadan en indrørt Farve kan man give fem til sex Anstrøg.

Ottende Forskrift.

Man kommer en Untse fin pulveriseret og gjennewigtet Gummilak i en Flaske med fire Untses Blingeist, og naar den er godt tilproppet, sætter man den tre til fire Dage i den stærkeste Søelheide, derpaa sætter man den omtrent en Dagstid to Fod bort fra en stærk Ild, ryster den Tid efter anden, og naar alt er opløst, filtres rer man denne Flydenhed og bruger den paa følgende Maade:

Man

Man indrører noget Elfenbeensfort med denne Fernis, og overstryger Træet dermed, som ikke maa være meget poreus, som f. E. Poretæ, Blommetæ eller Læstetæ og slgt. Til et Ansstrøg paa denne sorte Farve giver man fem paa hinanden følgende Ansstrøg med bare Fernis, og naar det sidste har staaet at tørres i fire og tyve Timer, saa polerer man det med Bimssteen og Vand, og afvisler det derpaa med en Linsneblap og Vand.

Naar alt er godt poleret, saa giver man endnu to Ansstrøg med denne Fernis, og polerer den derpaa med Vand og Tinkalk, hvorefter man afsnider det med en tør Klud. Det hele Arbejde maa skee i en varm Stue, eller ved Ilden, ellers vilde det blive hvidt. De øvrige Farver blive behandlede paa selsamme Maade.

Oliefernis efter Zahns Maade.

Man tager Gummi Elemi, Gummi Anime, Virak, og hvid Bernsteen, af hvert to Drakmer, støder alt dette, og lader det koge i et Glaskar med destilleret Viineddike. Derpaa kommer man endnu to Drakmer Dragant Gummi og fire Drakmer Sukkercandis dertil, lader alt tørres og støder det igjen. Derpaa koger man et Pund Lavendel- eller Terpentiniolie, og sex Unser cyprisk Terpentin i Sandbadet, og naar alt er opløst, kommer man det ovenfor omtalte Pul-

ver

der deri, og blander det med en Spatel. Denne Blandning lader man siden efter koge endnu tre til fire Timer, saa faaer man en fortreffelig Kernis.

Anden Forskrift, efter den samme.

Man tager to Unnter Lavendelolie, en Unntse stødte Mastix, en Unntse Sandrak og en halv Unntse Terpentin. Naar det sidste er opløst, kommer man det stødte Mastix og Sandrak deri, og lader denne Blandning opløses ved en gandske jevn Ild, ellers vilde den let antændes.

Tredie Forskrift, efter Fioraventi.

Man tager een Deel Linolie og tre Dele grødt Beeg, og lader begge Dele opløses tilfammen ved en jevn Ild.

Al denne Kernis betjene Eyrkerne sig, til at indrøre deres Farver med, for siden at komme dem, paa hvad de finde for gode, som paa smaa Mobilier, smaa Kasser og slikt, og naar man indrører en sort Farve dermed, saa kan man anstrygge Jernværker og andet Jernarbeide dermed, for at bevare det fra Rust.

Fjerde Forskrift til simplere Arbejder.

Man lader een Deel Linolie, to Dele grødt Beeg og en halv Deel Harpix koge og prøberer Kernissens Godhed, ved at tage en Dragbe paa

en Kniv eller en Spatel; er den ret sei, og trækker Traad, saa er den god, men er den seet og smører af, saa er den ikke kogt nok.

Italiensk Oliefernis.

Man lader otte Untser Terpentin koge saa længe, indtil der kun bliver en Untse tilbage deraf, som, naar den bliver kold, bliver til en haard smuldreret Masse. Denne støder man, og opløser den i heet Terpentinolie. Det Opførte lader man staa stille, og hælder det klare af, indtil man vil bruge det.

Arabisk og persisk Oliefernis.

Man tager Sandrak, og to Gange saa meget Linolie, lader det sidste koge ved en jevn Ild, og kommer, medens det koger, det stødte Sandrak deri, derpaa rører man saa længe om, indtil alt er ret afflummet. Naar dette er skeet, koger man en Untse Mastix i en halv Untse Linolie, indtil alt Skum er borte, blander begge Kompositioner over en jevn Ild med hinanden, filtrerer dem, og overtrækker siden Farverne dermed.

Anden Forskrift.

Man tager en Untse Linolie, og halvbanden Untse Mastix. Naar det sidste er opløst over Ilden, hælder man Olien dertil, og sammenblander alt, indtil der kommer en hvid Skum.

Denne

Denne Zernis blandes saa længe med de stødte Farver, indtil Blandningen bliver saa tyk som Honning. Den er meget standhaftig og kan bruges til al Slags Arbeide.

Andre Olieferniffer.

Hertil tager man et Pund reen Linolie, som maa prepareres paa følgende Maade:

Man kommer den i en nye glaseret Potté over en jevn Ild, saaledes at den ikke kan antændes. Derpaa kaster man tre til fire Sykker Brød deri, saa store som et halvt Æg, og lader det koge dermed, derpaa hænger man to Hvidesøg ved en Traad, og lader dem ligeledes afkoge deri, tager dem derpaa ud, og hænger en lille Lærredspose i Potten, hvori man kommer saa meget som en Rød stor pulveriseret hvid Vitriol. En kort Tid derefter tager man ogsaa dette ud af Posen, og kommer ligesaa meget Umbrajord deri, men som man ikke lader blive saa længe deri, paa det at Olien ikke skal faae den brune Farve af den.

Naar Olien paa denne Maade er tilberedet, tager man fire Unser gul Bernstein, og ligesaa meget Gummi Kopal, smider begge Dele grovt, kommer det tilsammen i en anden glaseret Potté over en jevn Ild, indtil alt er godt opløst, som man kan kjende derpaa, naar man ved at omrøre det, føler, at der er ikke mere paa Bunden. Dette Arbeide er langvarigt, eftersom man i Beg

syndelsen kun maa have en svag Ild, ellers vilde Gummien forbrændes. Men saasnart den er oplost, holder man den ovenfor omtalte Olie derover, som omtrent maa have den samme Grad af Varme. Alt dette rører man nu godt om imellem hinanden, filtrerer Gummien i et andet reent Kar, og gemmer den, indtil man vil bruge den.

For at opløse de ovenfor beskrevne tvende Sorter Gumi, sætter man kun først Potten i varm Aske, og forstærker lidt efter lidt Ilden med Kul. Da begge Dele meget let antændes, og Ilden, uagtet al Forsigtighed, kunde komme i Potten, saa bedækker man den med et Leerdæksel, og rører det flittig om med en Jernrører; derfor er det bequemmere, naar man lader gjøre en Abning i Dækslet, hvorigjennem man kan stille Jernrøreren.

En liden Quantitet af denne Fernis gjør en stor Tjeneste, først maa Arbeidet godt glattes, derpaa giver man et Ansstrøg med denne Fernis, og stryger den overalt lige ud med Fingeren eller Ballen af Haanden. Naar dette Ansstrøg tørres i Luften eller Solen, giver man det endnu eet, og saaledes vedbliver man; almindeligen ere to til tre nok. For at faae den til at komme ind i det udstaarne Arbeide, betjener man sig af en Pensel af Svineborster. Denne Fernis stiller sig ikke ad, og lader sig blande med Frankfurters fort, Rjonrog o. s. v. Men Træet maa først have

have faaet Garbe, førend man kommer denne
Gernis derpaa.

Anden Forfkrift.

Man kommer tyde Pund Linolie i en glaseret Potte, og sætter den over Kulild; i en anden lignende Potte kommer man ti Pund Sanddrak; men det sidste Kar maa være saa stort, at man endnu kan komme den ovenfor benævnte Quantitet Olie deri, som siden efter bliver heldet dertil. Olien koger saa længe, indtil den ikke mere giver Skum fra sig; imidlertid lader man Sandrakken opløses i det andet Kar over Ilden, og tilsidst forstærker man Ilden og omrører Sandrakken med en Jernhage. Saa snart den er fuldkommen smeltet, helder man under bestandig Omrøren Olien derover, dog meget forsigtig, paa det den ikke skal tændes; men skulde det dog skee, saa dæmper man Ilden med en vaad Klud, som man maa have ved Haanden. Man prøver Gernissens Godhed, ved at helde nogle Draaber deraf paa en Steen, trækker den en Traad, saa er den god, hvis ikke, sætter man den over Ilden, indtil den trækker Traad. Derpaa lader man den blive kold i Potten, og bedækker den med Papiir eller Pergament for Ureenlighed.

Naar man vil bruge den, behøver man ikke engang at varme den; men man kommer kun den nødvendige Mængde i en glaseret Potte, og indrører den med mere eller mindre Steenolie, alt eftersom man vil have den tynd eller tyk til;
der.

derpaa filtrerer man den igjennem et linned Klæde, og stryger den paa med en blød Pensel paa det Arbeide, som skal overstryges med denne Gerns.

Hvorledes man kan tillave Linolie paa forskjellige Maader til Oliefærnis.

Den almindeligste og meest bekjendte Maade er, at man koger Olien saa længe, indtil den kan brænde en Fjær, som man brygger deri, nogle Tæste mere eller mindre Brødstykker deri, alt efter Oliens Mængde, eftersom det trækker Oliens Fedtighed til sig, og giver den en torrende Egenkab.

Kobbertrykkerne antænde den, efterat den er kogt, paa det at Oliens Fedtighed kan fortæres, og derpaa bedække Karrets Nabning med en vaad Lap. Derved bliver den tykkere og torrere. Karret maa være af Kobber, at det ikke skal springe, og naar Olien er bleven saa tyk som en Honning, er det Tid at dæmpe Luften.

Anden Forsskrift.

Man tager Syrer, koger dem i Vand og filtrerer Luden; derpaa helder man den i et fladt bredt Gad af Tin, og helder Linolie dertil. Denne Blandning sætter man i nogle Dage i Soelbæde, saa slaae Oliens fede og grove Dele sig ned i Vandet, og man faaer en meget reen afslaret, men ikke kogt Olie.

Gre.

Tredie Forskrift:

Man kommer et Pund Linolie i et glaseret Kar, og afmaaler Karrets Høide med en Stok, derpaa holder man ligesaa meget Vand dertil, paa hvilket Olien sømmes, og i dette hænger man Blegghvidt, Umbra, Solbergslød, Mønnie og Spanfgrønt, af hvert en Unse, som er stødt fint og bundet i en lille Pose. (Mange tage blot Solbergslød og lidt Mønnie). Derpaa lader man det alt koge tilsammen, indtil Vandet er reent bortdunstet, hvilket kjendes paa Tegnet af Stokken; men først tages den lille Pose med Pulverne ud, fordi den ikke skal blande sig med Olien.

Andre lade blot Linolie, Solbergslød og Mønnie koge med hinanden, og tage ikke det sidste Juud, førend det er falden til Bunds.

En Oliefernisses Godhed beroer eene og alle paa Linoliens gode Kogning og Tilberedelse, som maa være af virkelig Hørfrøe og ikke af Rødder, fordi den første er mindre feed og mere tørrende.

Fjerde Forskrift.

Man kommer Linolie i et Kar, og lægger en stærk Bomuldsbørge deri, hvis eene Ende hænger i et andet dybere, staaende Kar; Karret sættes i Solen, og saa flyder Olien klar og draas beviis, uden Lugt, igjennem Bøgen, ned i det underste Kar; den vandagtige Deel bliver tilbage
i det

i det overste. Denne Olie lader man, som ovenfor er sagt, koge med Vand, og lægger en lille Pose i den, hvori man blot kommer Sølvbergsod, stødt Glas og Blegghvidt. Jlden holdes jevn, og den lille Pose tages ud, førend alt Vandet er bortdunstet.

Denne afflarede Olie er meget tjenlig til at blande Farverne med. Naar man vil have en sort Fjernis; hvilken man kan tilberede af denne Olie og Jødebeeg, saa behøver den ikke at være saa klar.

Tenite Forfkrift.

Man oploser uledstet Kalk i Vand, helder det derved tilberedte Kalkvand i Olien, og slaaer begge Dele stærk om i hverandre.

Hvorledes Sandrak tilbrændes.

Man koger først Olien, og naar den igjen er bleven kold, kommer man Sandrakken deri, og blander begge Dele over en jevn Ild.

Kobberstikfjernis.

Man oploser et halvt Pund Blingeist, to Drakmer Gummi Elemi og en Drakne Sandrak med hinanden. Men førend man kommer den paa, giver man Kobberet et Ansrag med Huudsblod, som er opløst i Vand.

En Fjernis, som man kan bruge til Kobber,
Skilderier, Træ Arbeide o. s. v., der
modstaaer Vand, og er meget
glindsende.

Man tager fire Untser venetiansk Terpentint
og en halv Pøgel Wiingeist, og opløser begge
Dele i en Potte, indtil det bliver saa tyk som
Honning. Er Fjernissen for tyk, holder man
mere Wiingeist dertil, er den for tynd, kommer
man mere Terpentint deri. Kobberet overstryges
dermed paa den Side, hvor Skiftningen er, og
det faaer en større Glans, naar man endnu gis-
ver det et Anstrøg.

En Fjernis til de Kobberstykker, som skulde
males bag paa.

Man kommer ligesaa meget Lavendelolie
som Terpentint, med noget mindre Wiingeist i en
Skaal af Fayance, kommer fire Untser godt Ter-
pentin deri, og slaar det altsammen inuestent
hinanden, indtil det er blevet saa tykt som Eeg-
gehvide. Med denne Fjernis overstryger man
Kobberet paa begge Sider, saa bliver det saa
lyst og gjennemsigtigt, som Glas.

En Fjernis til Toiletstøffe, Daaser, m. m.

Man kommer otte Untser Gummi Kopal i
en stor GlasSkaal, ligesaa meget Sandrak, og
fire Untser Mastix; alt dette støder man fint,
der

derpaa helder man sex Potter rektificeret Wiingeist deroover, og omrører alt dette et halvt Qvarter. Derpaa sætter man Staaalen hen i et Kar med Vand over Ilden, og lader det fuge i nogen Tid, hvorpaa man filtrerer Kernissen gandske heed.

Anden Forsskrift.

Man oploser i halvtredie Pot rektificeret Wiingeist sex Unser plet Gummilak, støder det fint, og omrører det stærkt, at Gummilakken ikke skal hænge ved. Naar det er opløst, kommer man to Unser stødt Sandrak deri. Man oploser ogsaa i denne Kernis en Unse stødt Massix, og sætter Glassen hen til videre Oplosning i en jevn Varme. Naar dette er skeet, filtrerer man Massixen, helder den i den ovenstaaende Kernis, og blander det alt godt om i hinanden. Karrene tilproppes ikke under Arbeidet.

Hvorledes man skal tillave Terpentinosie.

Man kommer saa meget Terpentinosie, som man vil, tilligemed' en tredie Deel Sand i en Retorte, og destillerer den ved en jevn Ild. Den solvfarvede Spiritus gaaer først over og derpaa Olien. Mange tage til hvert Pund Terpentin en Unse Sand.

Paa denne Maade bliver det saa kaldede Terpentinvand tillavet, fra hvilket man siden efter skiller Olien.

Ter.

Terpentin bortdunster let, og naar den er blandet med Lin. Rødder, eller Balsmeolie, bortriver den ved Bortdunstningen den flygtigste Deel af disse Olier, hvorved den lettere tørres. Den har det Fortrin for den tørrede Olie, at den er hvidere og mere gjennemsigtig, og ikke forbunkler Farverne. Under Arbeidet kan man enten bruge den alene, eller med den tørrende Olie blande Farverne og andre Olier dermed.

Egte Guldfernis.

Man tager tre og et Hjerdingpund Linolie, og lader det koge saa længe, indtil det kan brænde en Fjer, som man dopper deri. Naar det saaledes er kogt, kommer man otte Unser Terpentin, ligesaa meget Sandrak og fire Unser hepatiske Aloë deri, alt dette støder man, og omrører det med en Stok. Naar alt er godt blandet, forstærker man Ilden, og omrører det, indtil alt er opløst, lader det derpaa endnu jævnt koge i nogen Tid, og derefter prøberer man paa et Stykke Papiir, om denne Fernis har Konsistens nok. Er den for lys, kommer man endnu to Unser Aloë dertil, tager det derpaa af Ilden og helber det igjennem en Filtreerpung, hvori Bundfaldet bliver liggende, som man ikke mere kan bruge, og hvilket omtrent udgjør det Halve af de dertiltagne Materier.

Denne Fernis vogter man for al Støv, og varmer den stedse, førend man bruger den. Med

denne

denne Fernis kan man ogsaa give Læder en Guldfarve.

Anden Forskrift.

Man tager otte Unser Bernsteen og to Unser Gummilak. Bernstenen lader man først opløses over Ilden i en glaseret Potte, og naar den er opløst, kommer man Gummilak dertil, som ligeledes maa smeltes. Derpaa tager man Karret fra Ilden, lader det blive noget koldt og undersøger med en Stok, om Materien er flydende nok; endelig holder man sex til otte Unser Terpentinolie dertil og rører bestandigen om i det. Derpaa tager man en Skeefuld Linolie, som er bleven kogt med hepatisk Aloe til en Balsom. For tilsidst end mere at fortynde Materierne, og give dem en Sirops Tykkelse, holder man endnu noget med Orlean farvet Terpentinolie dertil.

Tredie Forskrift.

Man tager otte Unser Bernsteen, som behandles efter een af de efterfølgende Maader, og to Unser Gummilak, der ligeledes er beredet til Effens, og blander begge Dele med et halvt Pund Terpentin over en jevn Ild. Naar Materierne ere opløste, holder man een eller to Skeersfulde Linolie dertil, som er bleven kogt med Aloe til en Balsom, og afflarer det derpaa efter ovenfor omtalte Forskrift med Terpentinolie, som er farvet med Orlean.

Hvor.

Hvorledes man skal tillave Vinolie med Aloë.

Man tager fire Drakmer stødt hepatisk Aloë, og lader dem koge med to Unseer Vinolie. Saa snart Olien vil begynde at stige, tager man den fra Ilden, filtrerer den, og lader den blive kold, for siden at bruge den.

Hvorledes man skal tilberede en Orlean-tinctur med Terpentiniolie.

Man koger en Unse Orlean med tre Unseer Terpentiniolie i en Potte over en jevn Ild. Saa snart Olien begynder at koge, tager man den fra Ilden, omrører den med en Stok, indtil den er bleven kold. Derpaa filtrerer man den igjennem Klappapir, og bruger den efter den oven for beskrevne Forfæst.

Flere Forfæstter til Guldfernis paa Sølv.

Man tager en Deel Mastix, det halve Sandrak, og Fjerdedelen deraf Benzoe, og støder hver for sig fint. Først opløser man Sandrakken i Brændevin over Ilden, og derpaa kommer man Sanddrakket og Benzoen deri. Naar alt er opløst, kommer man en Ottendeel fin Terpentiniolie dertil, og en Rød stor Aloë Succotrina. Naar Blandingen derpaa har faaet en skøn Guldfarve, saa tager man den fra Ilden, og overstryger Sølvets dermed.

Ans.

Anden Forfkrift.

Man opløser Benzoe, Aloe og Safran, som er pulveriseret i Brændevin, og overtrækker Sølvet adskillige Gange med denne Blanding.

Tredie Forfkrift.

Man tager en Unse Gummilak, to Drakke her pulveriseret Aloe Succotrina, otte Unser Terpentinen og to Unser fin Sukker, blander alt ret godt sammen over Ilden, og derpaa filtrerer man Tjennissen.

Fjerde Forfkrift paa Sølv og Kobber.

Man kommer i halvanden Pot Blingeist, tre Unser Gummilak, en halv Drakme Safran, tredive Gran Drageblod, ligesaa meget Gummitgut, og ligesaa meget Orleans, støder alt dette først, lader det digere, og naar alt dette er opløst, filtrerer man det igjennem Lærred. Denne Tjennis kan man komme paa Sølv og Kobber, efterat det først er bleven varmt.

Femte Forfkrift.

Man tager ligesaa meget Terpentinen, som Sandrak og Spikolie, lader alt koge i en Potte over Kulild, og kommer derpaa en Unse stødt Curcumarod deri, rører det stærkt om, og vogter sig for, at det klare ikke skal stige over.
Der

Derpaa filtrerer man det, og gemmer det, indtil man vil bruge det.

Sjette Forskrift.

Man lader koge i en glaseret Potte, to Untser Sandrak, en Untse Sølvberglød og tre Untser Linolie, og filtrerer denne Fernis, naa Sandraken er opløst.

En Fernis til at overtrække Parketgulve med i Bærelser.

Man tager et halvt Pund arabisk Gummi, fire Untser Sandrak, to Untser Gummilak og et Pund Mastix, holder en Pot Wiingeist derover, og holder alt i en stærk glaseret Potte, som kan udholde Jlden. Potten tilbækkes godt, og man rører ofte om i den, paa det at Gommen kan opløses, derpaa setter man den over en ikke alt for stærk Jld, eftersom Wiingeisten ellers kunde antændes, og derpaa lader man denne Blandning koge jævnt, omtrent i ti Minuter, hvorefter man holder den igjennem en fin Sie.

Denne Komposition bliver ganske heed, og kun ganske let paastrøget paa Parkettet, paa des den desto bedre kan trække ind. Men Arbeidet maa først være renset, fra al Smuds afvasket, og igjen bleven tør, eftersom Fernissen ellers ikke vil lykkes derpaa. Dette maa ogsaa være ret tørt, derfor lykkes dette bedst om Sommeren.

Men

Men man maa ikke træde paa denne Færnis, før
rend den er bleven overtrukken med Vox, og
dette sidste maa man ikke komme paa, før end
Færnisen er ret tør. Voxet styrker Færnisen og
giver Gulvet Glans.

Vil man give flere Ansrag med denne Fær-
nis, saa bier man, indtil den er ret tør, og poles
rer man den da, saa faaer Træet en fortræffelig
Glans. Alt andet Træværk og Paneelværk i
Værelserne, kan overfærnisseres ligesom Parkettet,
og endog med Forandring af Farver, som man
giver Færnisen. Imidlertid maa man dog heller
tage mærke end lyse Farver dertil, efterdi Gum-
mitgult og Gummilak allerede have en Slags Træ-
farve ved sig.

Graveurfærnis, efter Callots Forskrift.

Man kommer to Unser af den klareste Lin-
olie, to Drakmer Benzoe og en Nød stor Joms-
fruvox i en Potte, og lader det koge ind til en
tredie Deel, og rører tilfide bestandig om i det;
derpaa filtrerer man det, og gjæmmer Færnisen
i et Kar med en stor Nibning.

Naar man vil bruge denne Færnis, varmer
man først den Kobberplade, som skal graves,
derpaa dopper man Fingeren i Færnisen, og stry-
ger den ganske let over Pladen, og det saa tynd
som muelig. Derpaa sværter man Pladen ved
Flammen af et Lys, og legger den over gloende
Jul, indtil Færnisen ikke mere rygter, saa er den

tilbærlig kogt, og kan modtage enhver Tegning, som man gjør paa den med Naalen.

Anden Forskrift.

Man opløser to Untser hvidt Bøx, tre Untser Jødebeeg, en halv Untse Mastix, og en Rød stor Serpentin tilsammen, og omrører det over Ilden med en Stok, derpaa filtrerer man denne Blandning igjennem et vaadt Klæde i et Fad fuld af koldt Vand, ælter den som en Deig, og gjør Kugle deraf.

Naar man vil bruge den, tager man Kobberpladen, som maa være godt afgneden med Blegghvidt, varmer den over Ilden, og overstryger den gandske tyndt med denne Fernis, saar man jævner ganske lige med en Pennesjjer. Derpaa sværter man den ved Flammen af et Lys, og naar Tegningerne ere opdragne med Naalen, saa gjør man en Rand af blødt Bøx rundt om Pladen, for at holde Radeer, eller Skedebandet inde. Naar alt dette er skeet, varmer man Pladen igjen, for at faae alt af, og afsøfter den med en fin Lapp og tilsidst med Olivenolie.

Blod Graveurfernise efter Bosse.

Man tager halvanden Untse hvid Jomfruebøx, en Untse reen Mastixkorn, og en halv Untse falcineret Jødebeeg. De to sidste Dele støder man gandske fint, Bøxet smelter man i en glaseret

Potte, og medens Smeltningen kommer man Mastixpulveret lidt efter lidt deri, og rører bestandig om. Ligeledes kommer man Jodebeget i, og rører om, indtil alt er blandet, hvilket skeer i tre til fire Minuter.

Endeligen tager man Potten fra Ilden, lader den blive kold, holder denne Materie i et Kar med koldt Vand, og ælter den til smaae Rugler som man indbinder i Taft i Knuder, for at betjene sig af dem.

Om Vinteren tager man noget mere Bøx dertil, fordi det da ikke tørres saa let.

Blod Graveursfernis efter Rembrand.

Man river en Untse Jomfrubøx, en halv Untse Mastix, og ligesaa meget Jodebeeg, hver for sig, og naar Bøxet er bleven opløst over Ilden, kommer man begge Dele under bestandig Omrøren deri, holder tilsidst Massen i koldt Vand, og gjør Rugler deraf.

Naar man vil bruge denne Fernis, maa man ikke gjøre den Plade, hvorpaa den skal kommes, alt for heed, og paastryge den saa tynd som muelig, paa det man kan give den endnu et Anstrøg, uden at den bliver for tyk. Man maa heller ikke svække den ved Flammen, men naar den er bleven kold, støder man Blegghvidt gandske fint, kommer Gummiband derpaa, og overstryger med en Pensel den hele Plade dermed.

Anden

Anden Forſkrift.

Man tager fire Unſer Jomfruebox, to Unſer Bernſteen eller Jodebeeg; naar det er Sommer, kommer man endnu to Unſer Maſtix dertil, men om Vinteren kun een, eller og ſlet ingen; end videre en Unſe hvidt Harpiz, en Unſe Skomagerbeeg, og en halv Unſe Terpentinfernis. Alt dette ſætter man i en glaseret Potte over Ilden, og naar Boxet er ſmeltet, indrører man lidt efter lidt de ſtødte Ingredienser deri. Gaasnaart alt er tilbørlig ſmeltet og blandet, tager man Potten fra Ilden, holder Maſſen i foldt Vand, og ælter den med Hænderne til Kugler, hvilke man forvarer i en Veſte, indtil man vil bruge dem.

Tredie Forſkrift.

Man tager en Unſe Jomfruebox, en Unſe Jode- eller græſt Beeg, en halv Unſe ſort Beeg, og en Hjerdendeel Unſe burgundiſt Beeg. Efter at Boxet er ſmeltet over Ilden, kommer man de ſtødte Subſtanzer lidt efter lidt deri, og omrører det, indtil alt er fuldkommen blandet, dog maa man tillige tage ſig i agt for, at det ikke brændes. Maſſen bliver derpaa heldet i foldt Vand, og ælter Kugler deraf.

Haard Graveurſernis.

Man tager fem Unſer burgundiſt Beeg, og fem, Unſer ſimpel Beeg, lader begge Dele ſmel-

tes ved en jevn Ild, kommer derpaa fire Unſer god Rodde, eller Linolie deri, og blander alt ved Ilden en god halv Time, indtil det, naar det er bleven koldt, trækker en Traad ved Fingeren. Derpaa tager man Potten fra Ilden, og naar Kerniffen er bleven kold, filrerer man den i et Kar af Rayance, og gjemmer det i en Glasflaſke. Jo længere denne Kernis ſtaaer, jo bedre bliv-
ver den.

Wgte Kopalfernīs.

Man river en Unſe Gummi Kopal ret ſlīm og holder den igjennem en Silkeſie, derpaa afvafker man det godt med Regnvand, tørrer det, og kommer det i en Flaſke med to Unſer Roſmarinolie. Flaſken tilpropper man godt, ſætter den i Nærheden af Ilden paa en Skorſteen, eller paa en Dyn, og lader den ſtaaе i tre Dage og længere. Derpaa holder man godt rektificeret Viingeiſt i den, og lader den atter ſtaaе rolig. Denne Kernis bliver meget ſmuk og kan blandes med noget hvid Kopalfernīs.

Engelſk Kopalfernīs.

Til en halv Pot god rektificeret Viingeiſt, oploſer man tre Unſer Sandrak, en Unſe Maſtir, en halv Unſe venetianiſk Terpentīn, to Dvintin Gummi Kopal, og pulveriferer det altsammen. Flaſken tillukker man med Læder eller Pergament,

og omrøster den stærk, fordi Gommen ikke skal falde til Bunden, og for at faae den desto hastigere opløst, hvilket maaskee inden tre til fire Timer. Naar alt er opløst, lader man Glasfen staae, indtil den anden Dag, og kommer derpaa en halv Untse venetiansk Terpentiniolien deri og to Drakmer Gummi Kopal, som er bleven opløst i en halv Untse Rosmarinolie i tre gange fire og tyve Timer. Med denne Tilfætning omrøster man Glasfen stærk, og lader den derpaa staae rolig.

En Færnis til at overstryge Vaser med i Haverne.

Man tager fire Untses Terpentiniolie, halvanden Untse Sviolharpir, og en halv Untse Sandraf, hvilke tvende sidste Slags først ere blevene opløst i et Kobberkar. Naar alt er godt opløst, helder man Terpentiniolie deri, og filtrerer det igjennem Lærred i en anden Glasfe.

En Færnis paa Lærred, som imodstaaer Regnen.

Man lader to Potter Lin eller Rødeolie tage med et Stykke Rugbrød i en Kjedel omtrent i to Timer saaledes, at naar man brygger en Bier deri, den da brænder. Derpaa kommer man lidt efter lidt et halvt Pund fint pulveriseret Solbergslod deri, og rører det bestandig om, til sidst kom-

Kommer man endnu dertil to Unſer til Rødder ſalcineret Vitriol, eller Kolſothar, og rører beſtändig deri, paa det at intet ſkal ſætte ſig ved Karret. Naar det har kogt i nogen Tid, kommer man lidt efter lidt et halvt Pund Riolharpix og fire Unſer ſtødt Sandraf deri, og laſer det koge tilſammen under beſtändig Omrøren, indtil det har ſaaet ſin Konſiſtens.

Naar man vil give Lærredet en brun Færnis, kommer man endnu to Unſer Umbrajord dertil. Man filtrerer ikke denne Færnis, eſterdi alle diſſe Materialier blande ſig af ſig ſelv med Olien ret godt imellem hinanden. Men Brødkorpen maa man tage ud, ſaaſnart Olien er fuldkommen kogt.

Færnis paa poleret Guld.

Man kommer en halv Unſe Bernſteen og en Unſe Harpix i en Potte over en ſtærk Ild, og naar dette er ſmeltet, helder man det paa et Arſt ſtærkt Papiir, hvis Rand er omboiet. Naar man helder det af, maa man vogte ſig for, at der ikke gaaer Ild i Blandningen, og i dette Tilfælde, maa man have en vaad Klud ved Haanden. Naar Bernſteenen er oploſt, helder man lidt efter lidt noget varmt Terpentinelolie derover, og derpaa noget Drageblod, ſom er bleven indrørt med Lavendelolie. Med denne Færnis kan man give tre Anſtrøg, og lade hvert tørres for ſig.

Ægte Bernsteenfernis.

Man lader Bernstenen udtørre i et Leers eller Kobberkar over Ilden, og omrører det stedse, at det ikke skal faae Tid at smelte; derpaa opløser man det i Terpentinolie. Denne Fernis tørres hastig og godt.

Anden Forskrift.

Man støder Bernstenen kun grovt, ansluger den med Linolie, og sætter den over Ilden, indtil den er bleven sort. Derpaa holder man den paa en vaad Steen, og naar den er bleven kold, pulveriserer man den, og kommer den lidt efter lidt i kogende Linolie, med hvilken man lader den koge saa længe, indtil den er bleven ganske opløst.

Tredie Forskrift.

Man sætter en halv Pægel Linolie i en Leerpotte paa Ilden, og lader den blive saa heed, at den næsten koger. Imidlertid pulveriserer man et halvt Pund Bernsteen ganske fint; derpaa tager man fem til sex Glasphioler, som indvendig ere blevene afvaskede med lidt Linolie saaledes at de inderste Sider kun ere overtrukne dermed. I dem kommer man den pulveriserede Bernsteen, dog saaledes at de kun blive halv fyldt af den, paa det de ikke skalde springe. Disse Phioler sætter man i heed Afte til Halsen, og vedligeholder Ilden, indtil Bernstenen er opløst,

ders

derfor tager man Phiolerne Tid efter anden ud og omrører dem.

Naar Bernstenen er opløst, saa overholder man den med den oven for omtalte hede Linolie i en Potte, og rører den om med en Stok, at den ikke skal hænge ved; naar alt er godt blandet, filtrerer man det igjennem et Klæde, og gemmer det i en tilluft Flaske.

Denne Fernis tørres let i Solen, og bliver paastrøgen med en Pensel, eller med Ballen af Haanden, hvortil man maa vælge et smukt Sommerveir. Man polerer den med Lærred og Linolie, eller med Læder og vaad Skavgræs. Istedet for Linolie kan man ogsaa tage Spikolie, som er lysere, tørrere og kan bedre paastryges.

Hvorledes man kan opløse Bernsteen med Kampher.

Man kommer fire Unster Kampher og et Pund pulveriseret Bernsteen i en let tilluft Phirole, som man holder i Haanden over en god Kulild at den ikke skal springe. For at forhindre det sidste nærmer man Phiolen til Kullene, naar de ere komne i Brand, og rører Glasfen bestandig om, at Bernstenen ikke skal hænge ved. Naar den er smeltet, saa holder man den i en opvarmet Phirole og naar den er bleven saa tyk som Sirup, sætter man den hen, indtil man vil bruge den.

Bern.

Bernsteens Opløsning per se.

Hertil tager man et kegelagtigt Kar af Kobber, hvis Høide udgjør atten og dets overste Brede eller Bide tolv Tommer. Den overste Deel maa være gandske tilluft, derimod maa der være en Abning i Midten, som man lukker med et Kobber Skruedæksel og derpaa luterer med Liim, fordi at igjennem denne Abning, hvor man heler Bernsteen ind, ingen Dunster skal gaae ud.

Dette Kar, som neden til er gandske aabent, er i dets indvendige Abning afdeelt omtrent sex Tommer fra den underste Ende, ved en Kobberrist, der ligesom en Skumskæe maa være forsynet med smaa Huller; derpaa sætter man det i en Ovn, saaledes, at det omtrent staaer tre Tommer høit over Randen af den, under dette Kar sætter man et andet med Vand, i hvilket den underste Ende af det første Kar maa gaae ned.

Naar dette er saaledes indrettet, saa antænder man en stærk Kulild i Ovnen, og lægger Kullene rundt om Karret. Naar Bernstenen er smeltet, drypper den igjennem Risten, og løber langs med Karret ned i det understaaende Kar med Vand, hvor det falder til Bunden; men dets olieagtige Dele svømme paa Vandets Overflade, hvorfra de ved en sagte Afhælden, eller og med en Skæe adskilles. Man tager blot, det af Bernstesten, som er bleven liggende paa Bunden, som en fedagtig Materie, og lader derfor Vandet
ryge

ryge, saa længe, indtil Bernstenen bliver ligegode tør, hvilken man derpaa forvarer i tilfugte Glasfer.

Naar man vil betjene sig af denne præparerede Bernsteen, saa blander man den med en braun, sort, rød Farve, for fiden at anstroege med den. Denne farvede Bernsteen paastryges med en Pensel saa tyndt som mueligt, og dersom den ikke er flydende nok, til at paastrygge godt med, kommer man endnu noget Terpentiniolie dertil.

Med denne Fernis giber man flere Anstroege, og polerer den tilsidst med sin stødt Bimpssteen og et Stykke Klæde eller Hattesilt. Derpaa giber man det endnu et Anstroege, og polerer det paa samme Maade, men tilsidst polerer man det med sin Trippelse, indtil det bliver saa blankt som et Speil.

Liquor til Bernstenens Oplosning.

Hertil vælger man blød Flint, som ikke let giver Ild fra sig, og som man sædvanlig finder ved Strandbreder. Disse gjør man gloende i Ilden og affjoler dem derpaa i Vand hvilket man igjentager saa ofte, indtil de lade sig pulverisere.

Derpaa tager man ligesaa meget af dette Flint-Pulver som af Potaske, og calcinerer det i en Digel, som maa være saa stor, at kun dens Halvdeel opfyldes dermed, paa det Materien ikke skal løbe over. Diglen sættes paa en stærk Kulild,

ild, og naar den er ret gloende, kommer man Pulveret deri, som ogsaa snart bliver gloende; derpaa rører man det flittig om med en Jerne Hage, paa det at alt kan blive falcineret. Saa snart Massen seer ud som et gult smeltet Glas, saa tager man Digelen af Ilden, lader den blive noget kold, saavelsom og Massen, hvilken tilslige stødes og pulveriseres, førend den reent mister Varmen, thi saasnart den bliver gandske kold, koster dette megen Umage. Dette Pulver gemmer man i vel tilslukte Glasflasker.

For nu at faae den for langte Liquor deraf, saa tager man en vis Deel af dette Pulver, og lægger det paa Lærred eller Løi, som man spænder over et Glaskar, og udsætter det i Luften. Men det er bedre at sætte det i en Kjelder, saa løser Pulveret sig op til en Gist, hvilken falder i det underste Kar, og som man derpaa samler i Flasker, og bruger den paa efterfølgende Maade.

En anden Maade til at tilberede denne Flintliquor med figneret Salpeter.

Man tager saa meget Flintpulver man vil, og lige saa meget pulveriseret Salpeter, som man først har godt udtørret og omrørt i et Leerkar over Ilden. Begge Pulverne kommer man i en Diegel, og sætter den i en god Kulild. Saa snart Materierne ere gloende kommer man lidt efter lidt Kulpulver deri, indtil ingen Knistring mere foregaaer. Derpaa lader man Massen vis
dere

der opløse sig efter den ovenfor beskrevne Maade i Lustan eller i Kjelderen.

Hvorledes denne Liqueur bruges til Bernstenens og Kopalens Opløsning.

Man tager en Glasphiole, eller et andet Kar, som kan taale Ild, kommer saa meget Bernsteen deri, som man vil, og holder derpaa saa meget af den oven for beskrevne Liqueur, saa at den net op bedækkes dermed. Derpaa lader man alt digerere i Sandbaddet, uden at lukke Karret til, indtil Liqueuren er ganske uddunstet. Nu tager man Karret fra Ilden, og lader det blive noget koldt, holder derpaa rektificeret Wiingeist paa Bernstenen, saaledes at den bliver bedækket dermed, og lader den atter igjen digerere saa længe i Sandbadet, indtil Bernstenen er opløst, og kun lidt Kernis er bleven tilbage. For ganske at opløse den, holder man atter Wiingeist paa det Tilbageblevne, og lader det blive ved at digerere, indtil Bernstenen er bleven til en Essens, som man kan give mere og mindre Konsistens, alt efter som man lader Wiingeisten mere eller mindre uddunste.

I denne og den oven for beskrevne Liqueur, lader Kopalen sig ogsaa meget godt opløse, som i Wiingeist allene er uopløselig, ligeledes kunde man betjene sig af den til Gummilaffens, og andre Harpixer og Gummiers Opløsning, som bruges til forskjellige Fernisser, og gjemme en-
hver

Hver af disse Oplosninger for sig allene, for siden
 efter at sammenblande dem i den tilbørlige Quan-
 titet, og tilberede Fernis deraf.

En urinos Wiingeist til Harpixer, Gummi,
 Harpixer og Olier.

Man tager et Pund Salmiaksalt, et halvt
 Pund Wiinsteenssalt, og et Pund rektificeret Wiin-
 geist, og destilerer det sammen, saa vil den overs-
 stigende Liqvor, opløse de benævnte Legemer.

Anden Forskrift.

Man tager ligesaa meget Salmiaksalt som
 uledsket Kalk, og river det paa en Mørphyrsteen
 bestandig i hverandre, under dette Arbeide ud-
 dunster Materierne en gjennemtrængende, stink-
 fende, men uskadelig Lugt. Medens man river
 det, fugter man Materien hist og her med Vand,
 og gjør en Slags Dei deraf, som i den fugtige
 Luft for det meste opløser sig i en urinagtig klar
 Saft. Denne Saft kan man betjene sig af lige-
 som af Flintesaften, og siden efter blande den
 med Wiingeist.

Hvorledes man kan opløse Kopal med
 Wiingeist.

Man tager en Pot Wiingeist, to Untsker
 Kopal, to Drakmer Sandrak, en halv Untske
 Cremortartari, og kommer alt tilsammen i en
 Glas

Glasphiol, der maa være stor nok og tilpropes. Alt dette sætter man over en jevn Ild, indtil det er fuldkommen opløst.

Gummilakfernis.

Man pulveriserer tre Untser Gummilak i en Flaske, og helder en Pot Bungeist derover, lader Blandningen staae vel omrøstet en Time. Derefter beforder man Opløsningen fuldkommen i Sandbadet, og filtrerer den, medens den endnu er varm.

Anden Forskrift.

Man tager tre Untser hvid Bernstern, lige saa meget Sandrak og en Untse Gummilak; alt dette pulveriserer man godt og kommer det i en Phiol, som i det mindste kan rumme ligesaa meget til. Derpaa helder man tre Potter røstet Bungeist derover, og omryster det en Times Tid, og lader det staae rolig i nogle Dage, ved at omryste det Tid efter anden. Tilslidst beforder man Opløsningen i Sandbadet.

Gummilakkens Renselse til ovenstaaende Fernis.

Man river Gummilakken i en Morter, ikke alt for fint, kommer dette Pulver i en Pung af grovt Klæde, og kommer nogle suaa Stykker fin, reen Sæbe dertil, denne Pung bliver hængende

gende en Rat i et Kar med reent Brøndvand og Morgenen derpaa afstrykker man Pungen, og samler Linsturen, som man siden med noget Alun kan bruge til mange Slags, dog kommer man ikke mere Sæbe deri. Men det rensede Gummilak bliver tilbage i Posen, og kan siden bruges til en hvidt Vernis.

Tredie Forskrift.

Man kommer ni Untser Viingeist og to Untser Gummilak i en Whiole og sætter den over en jevn Ild; naar det har kogt to til tre Timer, saa lader man Blandningen staae rolig i tre til fire Dage i Sandbadet.

Gulv Bernsteensverniss.

Man kommer fire Untser gulv Bernsteen i en Digel, og lader den smelte ved en jevn Varme. Naar den er smeltet, helder man den paa et Stykke Jernblik, og naar den er bleven kold, river man den, og helder to Untser tørrende Olie, det er, prepareret Linfrøolie som man har gjort tyk med noget Sølberguld, og derpaa helder man halvanden Pot Terpentiniolie derover. Naar alt dette er ret opløst, saa er Vernissen færdig.

Vernis til at overtrække Taft med.

Man lader to Untser venetiansk Terpentini opløses i en Potte, og helder, medens det endnu
er

er varmt, tre Untser Terpentinoxie og en Drakme Mastixkorn dertil, blander alt tilsammen, og kommer det i en Phiolen, som man sætter i varm Aske, og ofte omrører Phiolen saa længe, indtil Mastixen er opløst.

Tastet bliver spændt i en Ramme, overtrukket med en stærk Linn, derpaa overstryger man det paa hver Side engang med denne Kernis, ved Hjælp af en Pensel, og lader den tørres i nogle Dage.

Anden Forsskrift til hvidt Tast.

Man vælger det fineste hvideste Tast, spænder det i en Ramme, og overtrækker det med et middelmaadigt stærkt Gummibånd, som man derpaa lader tørre, vil man anbringe en Tegning, saa punkterer man den derpaa, gaaer saa over det med Penselen, og maler det derpaa med fine Vandfarver. Tilslidst overtrækkes Tastet med følgende Kernis.

Man tager de lyseste fineste Mastixkorn, og opløser dem i Terpentinoxie i en Flaske, og omrører det ofte, paa det det desto hastigere kan blive opløst. Naar Mastixen er ret flydende opløst, saa overtrækker man Tastet fire til fem Gange dermed, og lader hvert Anstrøg tørres i Skyggen, førend man kommer flere derpaa.

Fernis til at overtrække Lærred med.

Man kommer to Unſer Røddeolie, og fire Unſer god Terpentint i en lille glafferet Potte, gjør denne Blandning heed, og naar den begynder at koge, tager man Skummet af, og ſtryger Ferniſſen med en fin Pensel paa Lærredet.

Anden Forſkriſt.

Man kommer et Pund Terpentinolie og ligeſaa meget venetianiſk Terpentint i en Glas Phiole, ſom kan rumme en Trediedeel mere. Til denne Phiole luterer man en anden mindre, ſom ikke maa have ſtørre Hals, end at man kan ſikke den ind i den forſte. Efter at Fugerne ere blevne godt luterede med Klifter og Pergament, og blevne tørre, ſætter man Glaffen i Sandbadet, og lader Ferniſſen koge ganſke jevnt en Time, hvorpaa man tager Phioleſen fra Ilden, og lader den blive fold. Den beholdne Fernis gjemmes i Glasflaſker.

Pibefernis.

Man tager et Hjerdingpund grøn eller hvid Sæbe, to Unſer hvid Vox, eller en Unſe arabisk Gummi, holder fire Potter Vand derover, og lader det alt koge tiſammen i tre eller fire Minuter. Under Afkjølingen ſlaaer man denne Blandning godt om i hverandre med en Riſeqviſt, fordi Voxet kan blive ganſke fint fordeelt, og

ikke skal flyde oven paa. Man kan ogsaa islebet for arabisk Gummi tage Pergamentliim, som er bedre.

Bernsteensfernis til Papirmachee Daa- ser o. d. l.

Man smelter i en glaseret Potte noget Riola harpix eller kogt Terpentin, indtil det bliver fort og kan lade sig rive, og kommer lidt efter lidt tre gange saa meget fint stødt Bernsteen deri, og Lid efter anden holder man noget Terpentinoxolie dertil. Naar Bernstenen er opløst, kommer man ligesaa meget Sarcocolla deri, og rører det bestandig om, og man bliver saa længe ved at helde Terpentinoxolie dertil, indtil alt er bleven flydende. Til sidst filtrerer man det igjennem i en Haardugs Pung, og udtrykker det Klare. Denne Fernis blandes med fin pulveriseret Elfenbeensfort, og derpaa paastryger man den paa et varmt Sted paa den tørrede Papierdeig, som derefter maa sættes i en middelmaadig varm Øvn. Næste Dag bringer man den i en varmere Øvn, og den tredje Dag i en stærk hedet Øvn, og lader den hver Gang staae saa længe deri, indtil Øvnen igjen er bleven kold. Den saaledes overfernisserede Deig bliver haard, glindsende, vedvarende, og kan taale varme og kolde Flydenheder.

Med denne Fernis kan man ogsaa efterligne de paa japanisk Maade forfærdigede Tallerkener, Bæde, Bækkener, Thebretter &c.

Tor,

Torrende Glandriff Fernis.

Man blander en Deel af den fæneſte Terpentinoelie, og ligesaa meget venetiansk Terpentintin over en jevn Ild, og paaſtryger den gandske varm.

Almindelig Fernis.

Man pulveriferer fire Unſer arabisk Gummie, og to Unſer Gummigut, kommer to Pund rektificeret Wiingeiſt dertil, og formindſker det i Sandbadet til en tredie Deel.

Med denne Fernis giver man et Anſrag paa Træ eller Metal, og naar den er tør endnu eet, og ſaaledes vedbliver man, indtil Ferniſſen gjør den Virkning, ſom man onſker.

Anden Forſkrift.

Man ſtøder en halv Unſe Bernſteen i en Morter, og ligesaa meget Kolophonium, hver for ſig, kommer det i en glaſeret Potte, og hældes en halv Unſe Spikolie, og noget mindre Wiingeiſt dertil. Alt dette ſader man fire gange koge op ſammen, og derpaa filtrerer man det igjennem Lærred.

Tredie Forſkrift.

Man tager en halv Pægel Wiingeiſt, arabisk Gummi, Sandrak og Sukkerſandi, af hver en

halv Untse, fløder det tilsammen i en Morter, og kommer det med en halv Untse Epifolie i en Phiole, som maa sættes syv til otte Dage i Solen, og undertiden omrystes; derpaa filtrerer man det Lynde igjennem Lærred.

Fjerde Forsskrift.

Man tager halvanden Pot frisk Terpentins olie, en halv Pegel Wiingeist, tre Untser Sarsdrak, tre Untser Terpentin, og en Untse Mostixhorn, lader det alt digere sig sammen, og opløser det, som oven for i Sandbadet.

Femte Forsskrift.

Man renser et Pund af den lyseste, reneeste Terpentin med koldt Vand fra al Fedtighed. For at opnaae dette, helder man Vand derpaa, og slaaer det med en lille Kist vel om, naar det er ret slaget, helder man Vandet af, og friskt Vand derover igjen, hvilket man igjentager saa ofte indtil Terpentinene allerede synes fjon hvid. Naar den saaledes er renset, saa blander man den ved Hjelp af en Pensel, med omtrent et halvt Pund Terpentinolier.

Sejette Forsskrift.

Man tager fire Untser Terpentin, halvanden Untse Wiingeist, halvanden Untse Terpentinolier,

ofte, og to Drakmer Massixkorn, og lader alt
foge tilsammen i Sandbadet i en heel Time.

Syvende Forskrift.

Man kommer reent pulveriseret Fiolharpix i
en glaseret Potte, holder noget Terpentiniolie
derover, lader begge Dele derpaa smelte over en
Jedn Ild, og omrører det med en Stok. Liges
som Fiolharpixen smeltes, holder man lidt efter
lidt Terpentiniolie dertil, indtil Fernissen er ble-
ven saa flydende, at den kan komme paa Træt.
Skulde den være for tyk, holder man endnu
mere Terpentiniolie dertil.

Denne Fernis tørres ikke hastig, og er kun
tjenlig til ganske simpelt Arbeide.

Ottende Forskrift. En Fernis til Glasserings.

Man sætter en Glasphirole eller en glaseret
Potte i varm Aske, og kommer fem Unster Ter-
pentinolie og halvanden Unse af den bedste
venetianske Serpentin deri. Naar alt begynder
at foge, kommer man endnu halvanden Unse
pulveriseret Sandrak deri, som er bleven afcoet
i Spikolie.

Man betjener sig af denne Fernis til Træe,
og til at glasere med paa Guld og Sølv med
gjennemslgtige Farver. Man kan ogsaa blande
denne Fernis med ligesaa meget rektificeret Blin-
geist, Spikolie og Serpentin.

Nien.

Niende Forsskrift.

Man smelter en Untse Mastix, en halv Untse pulveriseret Sandrak, og en halv Untse Terpentin over en jevn Ild, og rører det tillige om, indtil alt er smeltet. Derpaa kommer man deri to Untser Terpentinolie, og halvanden Untse Epikolie, hvilke begge Dele først maa være bleven varmet i en anden Potte, lader det alt koge, indtil det er bleven tykagtig, derpaa tager man det fra Ilden, og lader det staae rolig i otte til ti Dage.

Denne Fernis kan bruges til alle Farver.

Hvid Biingeist og Terpentinferniss.

Man kommer i en Phiole, som kan holde tre Potter, tre Untser hvid Bernsteen, ligesaa meget Sandrak, to Drakmer Mastix, og fem Untser Terpentin, stöder det alt, og helder halvanden Pot Biingeist derover. Derpaa tillukker man Phiolen og sætter den i Sandbadet.

Anden Forsskrift.

Man tager fire Untser Sandrak, to Untser Bernsteen, een Untse Mastix og een Untse godt Gummilak, pulveriserer det altsammen, og helder halvanden Pot Biingeist paa det. Klassen tilsprøpper man, luterer den, og sætter den nogle Maaneder i Solen, eller i Sandbadet, og omskifter den Tid efter anden.

Tre.

Tredie Forskrift.

Man opløser i en tilproppet *Phiole* to *Unſer* *hvid Bernſteen*, ligesaa meget *Sandaraf*, to *Qvintin Serpentin*, og et *Qvintin Gummi Elemi*, alt pulveriseret, med halvanden *Pot Wiingeiſt*, over en jevn *Ild*.

Fjerde Forskrift.

Man tager en *Pot Wiingeiſt*, to *Unſer Gummilak*, ſex *Drakmer Sandraf*, to *Drakmer hvid Maſtix*, ligesaa meget *hvid Bernſteen*, og ſætter det alt i en *Phiole* i tolv *Timer* over en jevn *Ild*. Derpaa forſtærker man *Ilden*, og lader det omtrent koge i en *Time*, hvorpaa man kommer endnu fire *Unſer Serpentin* dertil, og lader det endnu koge igjen omtrent i halvtredie *Time*, og derpaa filtrerer man det.

Semte Forskrift.

Man kommer først pulveriseret *Bernſteen* i *Glaſſen*, helder en *Pot Wiingeiſt* derover og luterer *Glaſſen*. Fire og tyve *Timer* derefter, lader man det koge to *Timer* over en jevn *Ild*, og derpaa blive kold. Nu aabner man *Glaſſen*, kommer ſtødt *Sandaraf* og *Maſtix* i den, og helder atter en *Pot Wiingeiſt* derover, ſom man ligeledes lader koge dermed. Naar *Bernſteenen* er fuldkommen opløst, luterer *Glaſſen* atter, og ſættes i *Ilden*,

Ilden, og i to Timer vedligeholder man den ved en jevn Ild, hvorpaa man tager den bort og filtrerer Fjernissen.

Sjette Forskrift.

Man kommer to Untser hvid pulveriseret Bernsteen i en Potte, sætter den til Ilden holder saa meget Terpentinsolie dertil, at den kan bedække den, og omrører det saa længe, indtil Bernsteen er opløst. Da denne Fjernis vilde blive for tyk, saa holder man, medens den endnu staaer paa Ilden, saa megen Terpentinsolie dertil, som man behøver til at fortynde den med.

Syvende Forskrift.

Man pulveriserer fem Untser hvid Bernsteen to Untser fin Sandrak, og et halvt Quintin eller atten Gran Mastix, kommer det i en glaseret Potte, og holder tre Potter Terpentinsolie derved; naar alt er opløst, filtrerer man Fjernissen.

Ottende Forskrift. Til Kobber og Miniaturmalerier.

Man kommer otte Untser af det rene Sandrak, tre Untser venetiansk Terpentin, en Untse Terpentinsolie, og en Pot Wiingeist i en Phiolen, som i det mindste kan rumme endnu engang saa meget, varmer alt, tilpropper Flasken, og naar det begynder at koge, sætter man Phiolen i en

i en Kjedel fuld af Vand paa Ilden, og belægger Bunden af Kjeddelen med Høe. Saaledes lader man den staae en halv Time i Koghede og endnu en halv Time i Vandets Varme. Derpaa filtrerer man Kernissen igjennem Lærred.

Tiende Forskrift.

Man opløser som sædvanlig en Untze hvid Bernsteen, ligesaa meget Sandrak og to Drakmer rensed Kolophonium, eller endnu bedre to Drakmer godt Mastixhorn i halvanden Pot Wiingeist.

Førend man bruger denne Kernis, maa man to Gange overtrække Kobberstykkerne med klar Pergamentlim.

Hvorledes man skal rense Kolophonium.

Man smelter Kolophoniumet i en glaseret Potte over Kulild, og holder saa meget Vand og hvid Vilneddike dertil, som der udfordres til at koge det. Kolophoniumet tages op med en Skee, og derpaa holder man endnu fire gange kogende Vand over det, og hver Gang tørres og igjen pulveriserer man det. Tilslidst tager man det fra Ilden, lader det tørres og gemmer det.

Tiende Forskrift.

Man kommer fire Unser lys Bernsteen, to Unser Sandrak og halvanden Pot Wiingeist i

en Phiole, der kan rumme dobbelt saa meget, derpaa sætter man den i et Leerkar, som maa være halv fuld af Aske, saaledes, at Phioleu staar saa dybt i Asken, at den bedækker det Gyl-
dende. Efterat den er tilproppet, lader man den staae i tre til fire Timer over en jevn Ild, og filtrerer den derpaa igjennem fint Lærred.

Elleve Forskrift uden Ild.

Man opløser venetiansk Serpentin i en væs-
sende Mængde Viingeist og lader det staae i en
nye glaseret Potte vel tilluft, og omrører den
Lid efter anden.

Tolvte Forskrift.

Man tager et halvt Pund hvid glindsende
Sandraf, som er bleven afvasket i god Viingeist
og kommer det med en Untse Mastixhorn, en Rod
stor Gummi Elemi og to Pund rektificeret Viin-
geist i en Glasflaske. Denne Blandning lader
man staae i fire og tyve Timer uden Ild, og
omrører den Lid efter anden. Derefter sætter
man Flasken enten i Solen eller, ved en jevn
Ild, og naar alt er opløst, kommer man saa
meget som en Rod stor Kampfer, og en Untse
Serpentin deri, saa faaer man en klar Fernis,
uden Bundfald.

Ærettende Forfkrift, paa Guld.

Man helder en Pot rektificeret Vingeist i en Flaske, og kommer halvtredie Unse Sandraf med Vingeist prepareret og rensat, og to Drakmer Mastixform og en Rod stor Kampfer deri. Blandningen bliver omrørt i fem til sex Timer, en gang hver Time, eller udsat for en jevn Ild. Naar alt er oplost, kommer man endnu to Drakmer pulveriseret Terpentien dertil.

Spørledes man skal tillave Terpentinen til den oven for omtalte Fernis.

Man lader venetiansk Terpentien koge med reent Brændvand i en glaseret Potte i sex Timer, indtil man ikke mere seer den mindste Fedtighed derved. Derpaa helder man Vandet af, og medens Terpentinen endnu er heet, helder man den paa en reen Steen, lader den blive kold, og pulveriserer den.

Fernis til at overstryge Kaminer med.

Man river Spanstgrønt med Rosolie, som er bleven blandet med simpel Fernis. Først overstryger man Kaminen med sort Farve, som er indrørt med Lim; naar denne første Grund er tør, giver man den endnu et Anstrøg med Skieskerhvidt og overtrækker dette med Fernis.

En Fernis paa Kobber, efter Abbed Roziers
Forskrift, der er ligesaa skøn og ved-
varende som den engelske.

Man opløser i tolv Untser Wiingeist, to
Untser af det reneste og bedste Gummilak i et
maadeligt varmt Sandbad. Paa selv samme
Maade opløser man en halv Untse Drageblod i
ligesaa meget Wiingeist. Derpaa holder man
begge Opløsninger sammen, kommer tre Gran
pulveriseret Curcumaod dertil, lader det diges
rere sammen i tolv Timer, og omryster det til-
lige Tid efter anden. Derpaa lader man det
staa rolig, filtrerer det igjennem graat Papiir,
og gemmer det Filtrerte i en tilproppet Bouteille.

Vil man have en bleg Fernis, som ikke
fordunkler Kobberets Farve, saa lader man Cur-
cumaen blive borte; derimod naar dette ikke skal
være, saa formerer man dens Qvantitet, dog
med Forsigtighed.

Bronzefernis.

Man tager en Untse Gummilaklak som
man støder fin og kommer siden i en Glasphiol,
der omrent kan rumme halbanden Pot. Der-
paa holder man en halv Pægel Wiingeist dertil,
tilpropper Flasken, og lader den staa i fire Dage,
paa det Gummilakket kan opløses. Hver Dag
bliver Phiolen fire til fem Gange omrystet, paa
det at Gummilakken ikke skal falde sammen i en
Masse,

Massen, og sette sig fast til Siderne af Karret. Men skulde det efter fire Dage ikke være opløst sætter man Phiolen over en jevn Ild, indtil alt tilberlig er bleven opløst, saa er Fernissen færdig.

Viingeisten bliver nu lidt efter lidt heldet paa det pulveriserede Gummilak i Phiolen, paa det den bedre kan trænge ind, og Lid efter anden holder man op, og omrører Phiolen, indtil al Viingeisten er vaaheldet, omrørt og tilberlig blandet med Gummilakken.

En tørrende Fernis at bruge til sort poleret Borgrund.

Man tager en stærk Glasphiolen, og kommer et Pund Spikolie, to Unser Sandrak, een Unse Mastixhorn, og lidt Borax deri, lader Karret staae aabent, og omrører det med en Stok. Lillige opløser man i en anden Phiolen noget Bernsteen, med saa lidt Viingeist som muligt, og tilpropper Phiolen. Naar Bernstenen er opløst, holder man den ovenstaaende Fernis dertil. Denne Fernis bruger man kold.

Guld-Fernis paa Olie-Forsølving.

Man kommer en halv Unse gul Bernsteen og en halv Unse Gummilak i en nye glaseret Potte, bedækker den med en Teglsteen, og sætter den i et Qvarteer, over Kulild og omrører den flittig. Naar alt er smeltet, kommer man

to Drakmer Alloe Succotrina deri, tilsigemed noget Rodolie, og rører bestandigen om i det. Naar man har taget Potten fra Ilden, holder man halvandet Pund Terpentiniolie deri, og filtrerer den igjennem Lærred.

Med denne Fernis giver man tre Anstrøg paa Forselningen med en blød Pensel. Er den for tynd, lader man den evaporere over en Kulild; men er den for tyk, saa holder man endnu noget Terpentiniolie dertil.

En Fernis til at glasere de Farver med,
som man kommer paa poleret Guld
eller Sølv.

Man blander fin Terpentin og to Gange saa meget Terpentiniolie i en Glasphiol, holder Phiolen over en jevn Kulild, indtil den er bleven igjennembarmet og sætter den siden i heed Afke, og lader Blandningen koge en halv Time. Derpaa kommer man lidt efter lidt stød Mastix dertil, og lader det endnu koge et Qvarteer, derefter lader man det staae roligt, og blive koldt.

De Farver, som skal glaseres, maae ikke ribes med blot Terpentiniolie, ellers blive de dunkle, men med den klare Fernis selv, og ethvert Anstrøg, som man giver dermed, behøver to til tre Dage, inden det tørres.

Fernis til Bladforsølvinger.

Man tager en halv Pægel god Viingeist, og en Untse stødt hvid Bernsteen, kommer begge Dele i en Phiole, som man sætter vel tilproppet i Solen i fire og tyve Timer. Derpaa lader man denne Blandning koge tre Timer i Sandbadet, filtrerer den ganske varm, og gemmer den i en Flaske.

Med denne Fernis overstryger man det porlerede Bladsalt engang gandske let, og polerer Anstrøget endnu engang, naar det er tørt.

Fernis til Kareter.

Man koger fire Untser Benzoe, to Untser Berax, og, om man vil, noget Bernsteen i halvanden Pot Viingeist, og behandler det i øvrigt som de andre Fernisser.

En Fernis uden Viingeist.

Man opløser i Mariebadets Varme tre Untser kogt og stødt Terpentin, helder en Untse Stenolie dertil, og blander dette med en Drakme stødt Mastix. Denne Fernis kan bruges til alle de Farver, som ere indrørte med Liim.

Fernis til Vaser.

Man opløser en halv Untse Fiolharpix og fire Drakmer Sandraf sammen, naar de flyde,
helt

helder man fire Unſer heed Terpentinoslie dertil, blander alt godt om i hinanden, og gjemmer denne Fernis i en Steenkrucke.

Fernis paa Oliemalning.

Man fylder en nye glaseret Potte med ligeſaa meget Vand ſom Rodolie, kommer omtrent to Haandfulde ſimpelt grovt ſlød Glas deri, og lader dette koge paa gloende Kul, indtil en tredie Deel deraf er indkogt. Derpaa tager man Potten af Ilden, og lader Blandningen blive kold; hvorpaa man afhelder det Klare fra Glaspulveret i et andet Steen- eller Glaskar, og blander det med lige ſaa meget friff Urin, og ſætter det en Maaned i Solen, og omrører det ofte.

Naar det ſaaledes har ſtaaet, helder man ſiden den rene Olie i en anden Flaſke, ſaaledes at intet af Urinen kommer med. I denne afholdte Olie kommer man tyve til tredie Nellikter, alt efter ſom der er Olie til, en Ert ſtor Solbergslod og lige ſaa meget Skieferhvidt og begge Dele ſlodes. Nellikterne kommer man blot deri, for at borttage Urinens ſlemme Lugt. Denne Fernis gjemmer man i tilproppede Flaſker.

Naar man vil bruge denne Fernis paa Mallerier, afvaſtes de forſt med en Svamp og varmt Sæbevand, derpaa med reent Vand, og derpaa lader man det tørre. Nu dypper man Svampen i denne Fernis, og overſtryger det hele
Maleret

Malerie dermed. Denne Kernis tørres meget hastig og holder sig meget længe.

Naar Maleriet knirker, naar man lader Fingrene gaae over Farverne, saa er det et Tegns paa, at de ikke mere due, og i dette Tilfælde er Kernissen overflødig.

Kernis til Glasering paa Malerier, Lærred, Træ, Papiir, Violiner o. d. l.

Man koger et Pund god Spikolie, fire Untsjer Mastix, og ligesaa meget Sandrak i en nye glaseret Potte ved en jevn Ild, og naar det er kogt, kommer man en Unse god Brændevin eller Viingeist deri, og lader Kernissen blive kold.

Anden Forskrift.

Man oploses tillsammans to Untsjer Terpentinsolie, en Unse simpel Terpentins, en halv Unse Spikolie, og ligesaa meget stødt Sandrak, i en nye glaseret Potte i Sandbadet.

Kernis til Bronze.

Man pulveriserer tre Untsjer Summilak, og ligesaa meget Sandrak, kommer det i en Phiolen, og helder halvanden Pot Viingeist dertil, tilprop- per Phiolen og sætter den tre Timer i Sandbadet; derpaa filtrerer man denne Kernis, og gemmer den.

Fiolharpix, Fernis.

Man smelter to Untser Fiolharpix, og ligesaa meget Harpix i en Potte over en Kulild, og giver Agt paa at det ikke antændes. Naar alt er godt smeltet, kommer man endnu fire Untser Terpentinolie dertil, og rører bestandig om i det med en Stok, indtil alt er ret blandet. Tilslidst filtrerer man denne Fernis igjennem et ikke alt for fint Klæde, og forvæver den.

Bellugtende Fernis.

Man kommer fire Untser Wiingeist, og halvsanden Untse sin Benzoe i en Glaske, og sætter den til Ilden; saasnart Benzoen er oplost, filtrerer man det Lynde igjennem Lærred.

Denne Fernis kommer man paa de andre Fernisser, forend man polerer Arbeidet.

Fernis til en Deig med hvilken man efterligner det venetianske Strikkerie.

Man lader to Pund Linolie eller Rosolie, med fire Untser sin Terpentin, en Untse Sandrak, to Untser Solverglod, og tre Untser Fiolharpix fuge i fire Timer sammen over Kulild, og filtrerer denne Fernis igjennem Lærred i en anden glaseret Potte. Skulde den være alt for tynd, saa kommer man Fiolharpix dertil, men er den for tyk, saa tager man Olie.

Deigens Tilberedelse.

Man tager tre Pund Blegghvidt eet Pund Monie og hvidt Kridt, og fire Unser Teglssteensmeel, som alt maa ribes og fin stødes. Derpaa helder man af den forhen beskrevne Fernis noget i en Leerkaal, sætter den over Ilden, og naar den er varm, blander man saa meget af det oven for omtalte Pulver deri, som der behøves til at gjøre en god Deig deraf, som man kan ælte med Fingrene. Vil man ikke strax bruge den, saa lægger man den om Sommeren i friskt, men om Vinteren i lunkent Vand, for at konservere den. Naar man vil bruge den, opvarmer man den i Haanden og kommer den saaledes paa.

Fernis med arabisk Gummi.

Man støder et Pund af den fineste og hvideste arabiske Gummi, og opløser den i en tilberedelig Mængde Brøndvand. Det opløste helder man i et større glaseret Kar, og kommer to Unser Sukkerkandis og en Pot god Brændeviin dertil, og sammenblander alt ved en jevn Ild.

Glandsfernis til mat Forgyldning.

Man koges ligesaa meget Brændeviin som Epikolie i en Phiole i Sandbadet, tager det derpaa fra Ilden, lader Blandningen blive kold, og helder den, medens den endnu er lunkent, i en

anden Glaske, eller man lader den staae i den første, indtil man vil bruge den.

Den matte Forgylbning bliver med en Kleder og siden med varmt blodt Lærred godt afvasket og rensket. Færnissen paastrygger man med en blod Pensel, og naar den er tør, afsnider man den med varmt blodt Lærred.

Anden Forskrift.

Man kommer saa meget som en fjerdedeel Pøgel Wiingeist og en Untse stødt venetiansk Lak, og noget Safran i en Glasflaske, og lader alt dette blødes koldt tilsammen i to Dage; jo længere det staaer, jo bedre bliver Færnissen.

Naar man vil betjene sig af den, helder man noget deraf sagte i en Underkop, fordi den kan blive klar, stryger den derpaa med en blod Pensel paa Forgylbningen, og naar den er tør, afsnides den med et blodt reent Klæde. Man kan give saa mange Anstrøg med denne Færnis, som man finder fornødent.

Stærk Færnis.

Man lader fire Untses Gummitak og ligesaa meget pulveriseret Sandrak koge med halvanden Pot Wiingeist i fire til fem Timer i Sandbadet, og naar Færnissen er færdig, kommer man endnu en Untse pulveriseret hvid Bernsteen dertil.

Siin Fernis.

Man indvikler Spanstgrønt, som er bleven afreven med Viineddike i et Stykke Deig, og lader det bage, som man bager Brød. Derpaa bryder man Deigen i Stykker, tager Spanstgrøntet ud, og blander det med Brændeviin eller Viingeist.

Med denne Fernis giver man adskillige Ansøg, lader hvert tørres, og giver det sidste Glans, ved at overstrygge det med arabisk Gummiband og tilsidst polerer man det med Olie og Trippelse.

Fernis til Glasering.

Man affoger Terpentin med Vand, hvid Viin eller Brændeviin, og naar den er kogt, opløser man den i Viin eller Terpentinolie.

Rød Fernis.

Man tager tre Unster Gummisak, en halv Unse Sandrak, ligesaa meget Mastixkorn og een Pot Viingeist. Alt dette kommer man i en Phirole og denne lutterer man med Leer, og ombinder det med Papiir. Phiolen sætter man i et Jernkar, som er fyldt med Sand indtil en Trediedeel, og dette Kar sætter man paa gloende Kul saaledes at Blandningen kan koge i tre Timer. Siden filterer man denne Fernis igjennem fint Lærred, og gemmer den i en Glasflaske.

Det

Det Træ, som skal tage imod denne Færnis, maa være meget glat, og derfor afsnider man det med Bimpsteen og Wiineddise, fordi man skal ingen Porer skal blive vaer derpaa. Derpaa giver man det et Anstrøg med Færnissien alene, lader den tørres i tre Timer, og saaledes vedbliver man. Synes man det behøves at give tre eller fire Anstrøg, saa indrører man en Untse Vermillion med nogle Draaber Episkolie, og blander den derpaa med sex Unser Færnis, som man blander et Qvarteer godt om i hoeraandre. Skulde denne opdragne Færnis synes noget skarp, saa gnider man den med Skabgræs og Olivenolie og derpaa med Lærred indtil den bliver ret glindsende. Det sidste Anstrøg gives, saavelsom det første med Færnissien alene.

Til Sort og Aventuringrundene stryger man først Træet med Færnissien, derpaa stryger man Aventurine med Færnis derpaa, lader alt tørres og giver tilføst endnu tre til fire Anstrøg med Færnissien, derpaa polerer man det og overtrækker det endnu engang med Færnis.

Sort Færnis.

Man støder fire Unser Gummitak, een Untse Fiolharpix og ligesaa meget Sandrak. Fiolharpixet opløses først i en tilbørlig Mængde Wiingeist, derpaa kommer man Sandraken deri, og naar den er opløst, kommer man Gummitakken
til

til, og derpaa rører man saa længe om deri, indtil alt er reent opløst.

Det Tynde filtrerer man igjennem Lærred, medens det endnu er varmt, og naar der endda skulde blive noget uopløst liggende deri, holder man noget Viineddike dertil, og filtrerer des ligeledes.

Derpaa tager man godt Elfenbeensort, pulveriserer det fint med Vand, lader Pulveret tørres, og river det atter med Viingeist. Af dette Sorte blander man to Drakmer med to Untser af denne Fernis.

Fernis efter Abbed Musot.

Man kommer een Untse Spikolie med en halv Untse pulveriseret Sandrak i en Phirole, hvilefen man sætter i Solen, indtil den er fuldkommen opløst.

Denne Fernis er meget god paa Musffels guld eller Sølv, og paastryges med Penselen.

Fernis, som ikke tillader Solstraalerne at trænge igjennem Glas.

Man pulveriserer Gummi-Dragant, og opløser den i fire og tyve Timer i slaaret Eggehvide. Med denne Fernis overstryger man Glasset med en blød Pensel, og derpaa lader man den blive tør.

Franſt Fernis.

Man kommer femten Unſer rektificeret Wiingeiſt, to Unzer pulveriseret Gummilak, og to Unſer Sandrak i en Phiſole lader det digerere, over en jevn Ild, og derefter filtrerer man det.

Med denne Fernis kan man indrøre alle Slags Farver; men forend man påaſtryger den, maa Træet overſtrygges med følgende Fernis.

Man blander otte Unſer Epifolie og fem Unſer pulveriseret Sandrak ſammen over Ilden, og kommer det gandske varmt paa det Træ, ſom ſkal overſtrygges med Ferniſſen. Naar dette Unſrog er tørt, overtrækker man den med den oven for omtalte Fernis.

Arabiff Fernis.

Man ſmelter halvanden Unſe Maſtix og helder derpaa en Unſe Linolie dertil, blander begge Dele godt over en jevn Ild, indtil der opſiger en hvid Skum, og Blandningen bliver ſaa tyk ſom Sirup. Denne Fernis bliver meget haard, og lader ſig blande med de pulveriserede Farver.

En Guldfernis paa Bly, Bliſ og andre Metallier, efterat de forſt ere blevne beſlagte med Tinblade.

Man ſmelter to Unſer ſort Beeg, to Unſer Serpentinolie og noget Harpix ſammen
over

over Ilden, og stryger derpaa den udkomne FERNIS med en Pensel paa Arbejdet.

Sort FERNIS til Efterligning af den chinesiske.

Man tager af det lyseste Jødebeeg, som man kan finde, pulveriserer det, og lader det opløses over en jevn Ild med Terpentinox, hvoraf man helder saa meget, at det kan staae en Finger høit derover. Materierne omrøres saa længe, indtil alt er godt smeltet og blandet med hverandre. Med denne FERNIS giver man to til tre Anstrog, medens den er varm, og skulde den ikke være flydende nok, kommer man endnu noget Terpentinox dertil. Man gemmer nu denne FERNIS, og varmer den hver gang, man vil bruge den.

Træet maa først, som Borgsilderne pleie at gjøre, overstryges med fint Gips og Liim, og naar det er bleven glattet, støvter man det med Kjørses, som er bleven indrørt med Hanskelim, og stryger siden FERNISSEN derover.

Endnu en Forskrift dertil, som er bedre.

Man tager fegt Terpentinox, og kommer til enhver Unse af den, en Unse pulveriseret Jødebeeg; lader Olien koge over en jevn Ild, og rører om i den, indtil Blandningen bliver tyk, og der trækker sig en Traad ved Stokken, som man rører om i den med.

Derpaa helber man den i 'en Favanceskaal og lader den figere. Naar man vil bruge den, tager man en Deel deraf, lader det paa nye opløses over Ilden, og helder lidt efter lidt lunfent Terpentinolie dertil og saaledes vedbliver man, indtil den lader sig forarbeide med Penselen.

Denne Fernis giver en skøn Glands, og tillige en smuk sort Farve, især naar Træet først er bleven tinkeret som Ibenholt.

Oliefernis.

Man tager 'en Untse Bernsteensfernis og opløser den, naar den er opløst, kommer man en halv Untse Sandrak og ligesaa meget pulveriseret Mastix dertil, og sammenblander det over en jevn Ild. Derpaa helder man Draabeviss halvtredie Untse Brendevin deri, og rører det bestandig om. Denne Fernis filtreres lunfent og henseses derpaa, indtil man vil bruge den.

Fernis til Lambris.

Man helder Steenolie med Fernis og Terpentin sammen; med denne Blandning indrører man, hvad Farve man vil, og overstryger Lambrien dermed med en Pensel.

En Færnis til Brug for Guldarbeidere og Malere.

Man tager en Untse Epifolie, ligesaa meget Serpentinolie, fire Drakmer pulveriseret Sandrak, og to Drakmer pulveriseret Kopal. Alt dette tilligemed et halvt Pund Wiingeist sætter man i Sandbadet til Oplosning. Naar det er oplost, filtrerer man Færnisen, og gemmer den i en Glasflaske, indtil man vil bruge den. Med denne Færnis kan man indrøre hvad Farve man vil.

Færnis at opdrage paa Huusblas.

Man kommer fire Pund Wiingeist, fjorten Untser hvid Bernsteen, en Untse Mastix, syv Untser Sandrak i en Phirole, og digererer det i fire og tyve Timer i Sandbadet, indtil alt er oplost; derpaa holder man fire Untser Terpentinelie dertil.

Færnis til Baser og Statuer af Gyp.

Man tager fire Drakmer af den bedste Sæbe, og ligesaa meget hvid Bix, holder en Pot Vand i en nye glasseret Potte, og skraber Sæben og Bixet deri, indtil begge Dele har oplost sig over Ilden. Derpaa tager man Karret eller Gypfiguren, og hænger den en Times tid ved en Traad i denne Blandning, tager den derpaa ud, og dypper den aller igjen deri et
Duar.

Qvartcerstib. Fem eller sex Dage derefter, og naar Fernissen er tør, gnider man den let af med et Stykke Muselin. Denne Fernis giver tyk Skorpe, og betager ikke Gypset noget af sin Hvidhed.

Man kan ogsaa betjene sig af den til Mure, som skal males. Til dette Brug overstryger man Væggen med Pergament- eller Handskeliim, og naar den er tør, tager man en Svamp, dypper den i denne Fernis, og bestryger Væggen dermed. Naar dette Anstrøg er tørt, saa afskruider man det let, for overalt at gjøre det lige, overfarer det med et Forgylder: Ildbecken hist og her, og dernæst kommer man hvad Farve man vil derpaa. Paa denne Maade sparer man at sætte Panelværk af Træ, hvilket, især paa fugtige Steder desuden sprækker og gaae fra hinanden.

En Fernis, som giver Gypset Hvidhed og en Alabasters Glans.

Man straber den bedste hvide Sæbe smaat i et glaseret Kar, hvori man har kommet Vand, og omrører det med Haanden. Saasnart Vandet bliver hvidt og saa tyk som Melf, bedækker man Karret og lader det staae rolig i otte Dage.

Med dette Sæbevand bliver Gypsfiguren, ved Hjælp af en kort blød Pensel, afvasket; derpaa lader man den langsom tørres i Skyggen
paa

paa et reent Sted, og afsifter den siden gandske sagte med reent Lærred.

Fernis til Gypsskulpturer, som ere bronserede forgyldede eller forsolvede med Vandbly.

Man kogter venetiansk Terpentint i Vand, og ælter det med en Træstee, indtil det bliver saa haardt, at det, naar det falder, springer som Glas; derpaa kaster man det ganske hedt i kolde Vand. Af denne præparerede Terpentint tager man saa meget som et Æg er stort, pulveriserer det fint, kommer det i en Flaske, og hældes et Pund Viingeist derover, hvori man har opløst to Unseer Sandrak, saaledes at de tre Fjerdedele af Flasken bliver tom. Saa lader man det koge, og giver de bronserede forgyldede eller forsolvede Figurer et Anstrøg dermed.

Almindelig Gypsfernis.

Man tager en halv Unse Episkolie, to Drakmer Mastix, en Drakme Sandrak, to Drakmer venetiansk Terpentint, og lader alt dette digere i Mariebadet; tilsidst kommer man lidt Brændeviin dertil.

En Fernis til gjennemtørrede Fugle.

Man tager hvid Arsenik, Urtrigspigment og blaa Vitriol, af hvert en Unse, og hældes en Pot Brændeviin derover.

Til

Til nt overfernissere de indvendinge Dele med, tager man fire Untser Arsenic, to Untser Aurigapigment og ti Untser blaa Vitriol.

Fernis paa Jaspis Marmor.

Man kommer tre Untser Epikolie, og to Untser reen Sandrak i en nye glaseret Potte, som først er bleven opvarmet ved Ilden. Naar den er varm, kommer man det Halve af Sandraken og det halve af Olien deri og rører bestandig om, at Materierne ikke skal henge ved eller anbrænde. Naar alt begynder at smelte, kommer man den anden Halvdeel Olie og Sandrak deri, og saa snart det er fuldkommen opløst, kaster man et lille Stykke Kampfer deei, og lader det smelte, at den slemme Lugt kan forgaae. Denne Fernis maa varmes, førend man bruger den.

Fernis paa Papiir.

Man overtrækker Papiret først med lys stærk Krim, og lader det tørres i Skyggen. Derpaa smelter man tre Dele Epikolie med en Deel Forreharpix og overstrøger Papiret engang dermed; det seer meget godt ud, naar Fernissen overalt er lige paastrøgen.

Fernis paa gjennemsigtigt Papiir.

Man tager en Untse godt pulveriseret Mastix en halv Drakme meget hvidt Gummi Elemi

og tre Unſer Terpentinosie, og kommer alt i en Phiolen, dog alligevel Olien tilſidſt. Glaffen ſettes i et Kobber- Jern- eller- Leerkar, ſom er beſtrøet med en Tonne hot Sand eller Aſke, nu ſætter man det paa en Kulild, og heder det ſaa længe, indtil alt er ſmeltet, og rører det tilfide om Tid efter anden. Derpaa tager man Phiolen fra Ilden, og lader Fjerniſſen ſætte ſig, hvorved det Grovere af ſig ſelv falder til Bunden, uden man har nødig at filtrere den.

Anden Forſkriſt til stærk Papiir, Kort og Deſlige.

Man oploſer en Unſe Maſſekorn og en halv Unſe Sandrak i en Unſe Terpentin. Naar alt er oploſt, kommer man lidt efter lidt Spiſſolie dertil og det paa følgende Maade. Saa ſnart man newlig har heldet noget Spiſſolie deri, lader man Karret blive halv kold, og rører Blandningen godt om; derpaa kommer man atter friſk Olie dertil, og ſaaledes vedbliver man, indtil Fjerniſſen synes at være tynd nok, derpaa forvarer man den i en Flaſke, indtil man vil bruge den.

Denne Fjernis betjener man ſig af til at overſtrøge Kort, limet illumineret Papiir o. ſ. v. dog maa det forſt godt limes og dypes i Alluvand, at Fjerniſſen ikke ſkal trænge igjennem Papiiret.

Fernis paa farvet Papiir.

Man opløser arabisk Gummi i Vand, heder Sandrak, der er opløst i varm Brændevin deriblant, og kommer noget Safferkandis og Hviden af et Æg dertil. Alt bliver godt sammenblandet, og man faaer en meget glindsende Fernis.

Anden Forfkrift.

Man tager fire Unser hvid Bernsteen, en Unse Mastixkorn, lige saa meget Gummi Kopal og en Unse Gummi Anime, og opløser alt dette i et Pund Wiingeist i et tilproppet Glaskar, hvilket man sætter i Solen eller i varm Aske.

Tredie Forfkrift.

Man lader det Hvide af et Æg tørres i Solen i en Skaal af Fayance, saa bliver det saa haardt som Gummi og holder sig i lang Tid. Af denne Æggehvide tager man en Drakme, af hvid Sandrak en Unse, hvid Mastix to Drakmer, og en halv Drakme Kampfer. Alt derte pulveriserer man og kommer det i en Phiole tillegemed et halvt Pund Wiingeist, og sætter den i Solen eller ved en jevn Ild. Naar alt er opløst, filtrerer man det igjennem graat Papiir.

Denne Fernis er lys og fortreffelig, pletter ikke, og giver en vis Gladhed, som lader sig polere, saaledes at det seer ud som en Kristal.

Gum.

Gummifernis.

Man tager en Unse af det klareste, skjønneste arabiske Gumi, støder det, og opløser det i to Unser Rosen- eller Pomerandéblomstervand i et Glas. Naar der, efterat det er opløst, skulde vise sig nogen Ureenlighed, saa filtrerer man det igjennem reent Lærred. Er Opløsningen alt for tynd, saa lader man den noget uddunste ved Solen eller i varm Aske.

Man kan ogsaa blande mere Gummi, noget Sukkerkandi, Citronsaft og et Gran stødt Myrflus deriblant.

En Fernis til at opfriske Oliemalerie, Matsforgyldning og andet mere.

Man kommer en Unse hvid Bernsteen, en halv Unse pulveriseret Sandrak med fire Unser venetiansk Terpentint i en lille glaseret Potte; lader det koge jævnt et Kvarteer, og ligesom Materien lidt efter lidt bliver tykkere, helder man ogsaa lidt efter lidt noget klar Terpentinsolie eller Essens dertil, indtil Fernissen bliver tynd og klar.

Saasnart man kommer noget Terpentinsolie deri, tager man Potten fra Ilden, lader den blive halv kold, og rører den stærk om, derpaa sætter man den igjen til Ilden, og saaledes vedbliver man indtil Enden. Naar Fernissen er færdig, gemmer man den i en Flaske.

Med denne Færnis kan man forfriske de ældste Malerier, og endog Metalsforgyldning, naar man først har rensset det med en Blanding af Urin og Sæbevand og derpaa afvasket det med reent Vand. Naar alt er tørt giver man det et Anstrøg med den ovenstaaende Færnis, og hvis den skulde være bleven gul eller tyk, fortynder man den med noget Terpentinline.

Til Kobberstøkker, som ere malede med Oliefarve, behøver den ikke at være saa lys, efter som man stryger den paa den bageste Side, men ikke paa Farverne.

Færnis til at bronsere Gypsfigurer med.

Man helder en Pægel Wiingeist i en Phiolen, kommer en Lurte Gummilafforn og en Drakme Mastix deri, og sætter den tilproppede Flaske først en halv Fod høit over Kulild, at den ikke skal springe. Men ligesom den bliver varmere, nærmer man den til Ilden, indtil tre Fingresbred, lader den blive i denne Stilling, røster den undertiden om, at Gommen kan opløses, indtil Wiingeisten begynder at koge. Tre eller fire Minuter derefter filtrerer man den hede Liqueur i en forhen opvarmet Flaske, som man fast tilpropper.

Gommen saavel som Wiingeisten maa i det høieste kun fylde Phiolen halvt.

Naar man vil bruge denne Færnis over, stryger man først Gypsfiguren med noget tyndt

Per:

Pergamentstilm, indtil den ikke mere slaar igjennem, men bliver glindsende. Naar den igjen er bleven tør, kommer man Bronzeringen derpaa paa følgende Maade.

Man maa tage et lille Bæger i Haanden, hvoraf man kun kommer noget lidet af denne Fernis ellers kunde den bortdunste, førend man havde brugt den. Derpaa tager man et andet Bæger, hvori man kommer noget Bronzepulver, tilsidst et tredie, hvori man kommer Vermillon eller sin Ronnie, som der er Fernis paa, og rører det om iblaat hverandre med Fingeren. Af denne Farve tager man med en Pensel, og overstryger hastig den hele Figur dermed, uden at gjøre flere Anstreg, førend det første er tørt. Naar Farven begynder at blive glindsende, helder man Arbeidet noget nær til Jlden, førend man bronzerer det paa følgende Maade.

Man tager med en Pensel af Svineborster noget Fernis af det første Bæger, trykker noget af den af paa Randen, dypper den derpaa i Bronseringen, og overstryger hastig Figuren dermed, snart fra den ene, snart fra den anden Side; dog overstryger man ikke et Sted mere end en Gang, at det kan blive tørt, eftersom det andet Anstreg ellers vil udfleite det første. Foretager man dette Arbeide om Vinteren, saa udsatter man Arbeidet for en jevn Jld, saaledes at man neppe kan spore Heden, og giver det derpaa to i det høieste tre Anstreg, indtil det er bleven som det skal være.

Fernis paa Uhrfutteraler, som giver Sølv
og Messinget en hoi Guldfarve.

Man tager Gummitak, gul Bernstern,
Gummigut, pulveriseret, af hvert to Unser,
forrettyve Gran Drageblod, en halv Drakme Sasa-
ran, og forrettyve Unser Vinggeist. Alt dette
kommer man i en tilproppet Phiole, og digeres
det i Solen eller i Sandbadet, omrører
det ofte, og siden efter filtrerer man det. Værend
man kommer det paa Sølv eller Messinget
maa det først varmes.

En Fernis, som modstaaer Sugtighed.

Naar man vil overstrygge et Værelse med
denne Fernis, maa Væggene først overstryg-
ges med Pergament, eller Sandstelim, for
at forhindre, at Fernissen ikke skal trænge sig
for dybt ind, og blive lige og glindsende. Naar
dette Anstrøg er tørt, overstryger man det en
eller flere gange med hvad Farve man vil, som
man derpaa indrører med følgende Fernis.

Man lader et Pund Giolharpix, et halvt
Pund tørrende eller Malerfernis koge tilsammen,
og naar Giolharpixen er opløst, tager man det fra
Filden, og helder fire Unser Terpentinoxie der-
til, omrører det alt, og lader det derpaa bli-
ve koldt.

Naar

Naar man vil bruge det, inddrører man Farverne dermed, og kommer efter eget Lykke mere eller mindre Terpentiniolie dertil.

Vil man male en Væg, som ikke er sugtig, saa kan man bejse sig af den sædvanlige Færnis til Gypsfigurerne.

Færnis til Gulve og Vægge.

Man smelter to Pund Fiolharnix, tager det fra Ilden, og kommer lidt efter lidt et halvt Pund Terpentiniolie deri og omrører det. Derpaa koger man fire Pund Linolie i en halv Time, og blander det sammen, medens det er varmt, men tager det fra Ilden, at det ikke skal antændes. Naar alt er godt blandet og næsten koldt, forvarer man Færnissen i et tilsuft Steentar.

Færnis til Arbejde, der er overstrøget med Farver.

Man kommer fire Unser godt Brændeviin i et Kar, der kan rumme dobbelt saa meget, lader det koge i heed Afke, og kommer en Unse pulveriseret Sandraa dert under Røgningen. Naar dette er opløst, kommer man halvanden Unse fin Terpentin dertil, og naar alt er godt kogt, faaer man en meget god Færnis.

Fernis paa Forgysdninger med Mustelguld eller Solv.

Man lader en halv Untse Sandrak oplosse med en Untse Spikolie i en Phiole i Solen, og paastrygger denne Fernis med Penselen.

Eller. Man river Spanstgrønt med Vand. hvort man har indblødt Safran i syv til otte Timer.

Dobbelt tørrende og haard Fernis.

Man lader en Untse Gummitafforn, tre Untser stødt Sandrak, ligesaa meget Mastix, en Untse klar Terpentintin og halvanden Pot Wiingeist digerere sammen i to til tre Timer i Sandbadet, derpaa forstærker man Ilden gradewis, og lader det koge jevnt en Time. Derefter tager man Phiolen ud, lader den blive noget kold, og filtrerer Fernissen endnu varm.

Medens Materiens Digestion og Oplosning, maa den Tid efter anden omrøres paa følgende Maade. Man tager den Tallerken, hvorpaa Phiolen staaer, ud af Sandbadet, holder Phiolen fast med Tommelfingeren, og svinger den som i en Cirkel, hvilket er det bedste Middel, til at forhindre Materien fra at hænge ved.

Eller. Man tager tre Untser hvid Mastix, to Untser stødt Sandrak; af Terpentintin, som er udvasket med Vand, en Untse, og een Pot Wiingeist. Alt dette opløser man, som ovenfor er siist.

Fer.

Fernis paa Guld, Kobber og Tin.

Man fylder en glaseret Potte indtil to Trediedele med hvid eller gul Bernsteen, til dækker den godt, og sætter den ved en maadelig Kulild. Naar den er opløst, helder man den paa et Bord, der er overstrøget med Olie, eller paa Marmor, saa vil den sigere sig. Her paa steder man det ganske smaat, og kommer det atter i Potten, som er fyldt med Terpentiniolie, i hvilken man først har opløst fire og tyve Tinner i Korveien to Unser hepatisk Aloe og en Rød stor pulveriseret spansk Vox, til hver Pot Olie. Alt dette koges man, til det bliver saa tykt som en Fernis, og derpaa filtrerer man det.

Fernissen maa varmes noget, førend man vil bruge den, Guldet, Kobberet og Tinnets derimod maa poleres meget godt, og man giver saa mange Anstrøg dermed, som der behøves.

Fernis til forgyldte Guldvar.

Man maa ster lidt pulveriseret Mastix i Spisolie over en jevn Ild, og omrører det stærkt, indtil alt er opløst. Denne Fernis forvarer man i en Glasflaske, og naar den skal blive for tyk, indrører man den med Spis- eller Terpentiniolie.

Fer.

Fernis paa Guld og Advanturingrund.

Man tager tolv Unstser Terpentiniolie, sex Unstser guldt Bernsteen, to Drakmer Gummilak, og en halv Drakme Aloe Citrina, som alt bliver opløst i en Skeefuld Olivenolie. Gummilakken og Bernstenen støder man gandske fin, og opløser det paa gloende Kul i en glaseret Potte, hvis Laag maa passe godt. Man prøver om det er tilbørlig smeltet, ved at omrøre det med en Jernhage, men, naar man tager Laaget af, maa man vogte sig for, at det ikke antændes, derfor omvinder man Potten med en fugtig Lapp, førend man tager Laaget af den.

Naar alt er smeltet, tager man Potten fra Ilden, og kommer den i Olien opløste Aloe deri, omrører den bestandig, og holder Terpentiniolien i Skeefuldsvis deriblant, saaledes, at man efter hver Skeefuld igjen bedækker Potten. Naar alt er bleven saa tyk som en Sirop, filtrerer man det igjennem Lærred, og lader det staae fjorten Dage, førend man bruger det.

Det Arbeid, som skal forgyldes, maa først forsolves, og naar det siden er forgyldet, kommer man Fjernissen med en blød Pensel derpaa, og det saa tyndt og saa lidt som mueligt.

Advanturingrunden giver man to til tre Anstrøg med denne Fjernis, som indrøres med hvad Farve man vil; derpaa giver man den endnu to Anstrøg med Fjernissen allene og hyppigen paa hinanden. Strax derpaa kommer man

Advant

Abanturinerne derpaa, som først er bleven igjennemsigtet. Da nu Arbeidet derved bliver ujevnt, saa giver man det paa nye saa mange Ansirøg med Fjernis, som der behøves, til at gjøre det noget glattere, og tilsidst polerer man det med Skavgræs, Trippelse og Læder.

Fjernis paa Rødt, Blaåt og Sort.

Man pulveriserer fire til fem Untser Gummilak, en Unse spansk Bøx og sætter en Drakme fin Vermeillon dertil, og kommer alt med en halv Pægel rektificeret Wiingeist i en Phirole, som kun maa fyldes til en tredie Deel. Derpaa kommer man et Fad fuld Aske paa en Kulild, og hænger Flasken deraf saaledes, at den ikke rører ved Asken, paa det den ikke skal springe. Naar det er opløst, forbarer man det i en Flaske, indtil man vil bruge det.

Gul Fjernis.

Man kommer to Drakmer Benzoe med to Untser Wiingeist i en Phirole, tilpropper den, og lader det blødes i fire og tyve Timer paa et varmt Sted, derpaa ryster man Phiolen om, og lader den igjen staae, at Fjernissen kan afklares. Dette blander man siden med opløst Hundsblæs og Safran, eller og med Vand, der er blandet med Gullspaan.

Glands.

Blandsfernis.

Man tager fire Unſer Sandrak, en Unſe hvid Harpiz, ſteder det ſine og ſigter det igjennem, derpaa kommer man denne Blanding med en Unſe venetianiſk Serpentin og et halvt Pund Wiingeiſt i en Phiſole, lader alt ſoge i Sand, eller Mariebadet, filtrerer det og tilſlukker Glasfen med Pergament, ſom man gjennemſtikker med en Naal.

Anden Forſkrift.

Man tager en halv Pægel Wiingeiſt, halvanden Unſe venetianiſk Serpentin, ligesaa meget ſvagt Sandrak, og en halv Unſe Platiſk; alt dette ſlædes, kommes i en Phiſole og oploſes ved Ilden paa ſamme Maade, ſom ovenfor er viiſt.

Sernis til ſkrivertavler, ſom man kan ſkrive paa med en Meſſingpen.

Man blander ſin ſigtet Gyps med en ſtærk Liim, og overſtryger med den Træ, Papiir eller Læred. Naar dette Anſtrøg er tørt, bliver det afkradſet, paa det det kan blive jevnere, og derefter giver man det et andet Anſtrøg; derpaa endnu et tredje meget ſet med Blegghvidt, ſom er bleven reben med kogt Linolie, og paaſtryger det overalt lige med Fingeren. Naar det er bleven tørt fem til ſex Dage i Skygge, polerer man Overfladen med et fugtigt Klæde.

Efter

Efter omtrent tyve Dage kan man med en rund Messingsstift skrive derpaa; og siden udslette Skrivten med en vaad Pap og igjen skrive derpaa.

Sort Træfærnis.

Man blander en Untse Gummilak med fire Untser Biingeist i en Glaske og sætter den i tre til fire Dage i Solen. Derpaa sætter man den ti til tolv Timer omtrent to Fod langt fra Ilden, og omryster den undertiden. Naar Gummilakken er opløst, filtrerer man Færnissen, forpaa følgende Maade at betjene sig af den.

Man indrører med denne Færnis lidt Elfenbeensfort; og giver Træet et Anstrøg dermed; derpaa giver man det fem til sex Anstrøg med blot Færnis, og lader hvert tørre. Fire og tyve Timer efter det sidste Anstrøg polerer man det med Bimsteen og Vand, hvorved man ofte maa gjøre den Klud vaad, som man polerer med. Naar Arbeidet er bleven ret glat og lige, saa overstryger man det endnu to gange med Færnis, og polerer det derpaa med Vand og Linseskalk, og afsnider det dernæst med en hvid tør Pap. Alt dette maa skee i et varmt Værelse eller ved Ilden, ellers vilde Arbeidet see hvidagtigt ud. Man kan ogsaa istedet for Elfenbeensfort vælge andre Farver.

Rød Træfernis.

Man lader tre Unſer pulveriseret Gummiſak og en Unſe hvid Bernſteen digerere med otte Unſer Wiingeiſt i en tilproppet Phiolen i Solen. Naar alt er oploſt, kommer man endnu ſex Unſer reſtificeret Spiſſolie deri, og ſætter Phiolen ved en jevn Ild, at Olien kan blande ſig med Gummiſakken.

Denne Fernis varmer man, naar man vil bruge den, og blander med to Trediedeel af den en Trediedeel Zinober, og giver dermed tre til fire Anſtrøg, ſom, naar det tørres, maa afſeies med Skavgræs. Tilſidſt overſtryger man endnu engang med Ferniſſen uden Zinober.

Wiingeiſtfernis paa Træ.

Man tager en Phiolen, ſom omtrent holder halvanden Pot, kommer to Drakmer hvid Bernſteen, halvanden Unſe Gummiſak, tre Drakmer Sandrak, og en Drakme Maſtix, ſtøder det alt grovt, og kommer det med en halv Pøgel Wiingeiſt deri. Phiolen tilpropper man godt, og tilfløber den med Papiir og Klifter, derpaa tilbinder man den med en lille Klud.

Nu ſætter man den ind i et andet Kar, hvori der er lagt to Fingre høit Sand, belægger den derpaa rundt om med Sand ſaa høit ſom Ingredienserne gaaer, ſætter Karret over en Kulld, og lader det omtrent fuge en Time
ved

ved en jevn Ild, som dog ikke maa være for stærk. Derpaa lader man Glasfen lidt efter lidt blive kold, indtil man kan taale at holde Haanden paa den, og hælder Færgen i et andet Kar, som man godt tillukker.

Hvid Træfærg.

Man støder to Unse hvid Færgsten og ligesaa meget Sandraf, derpaa afvasker man det tre gange i Wiingeist, og helder en Pot Wiingeist over det og kommer det i en Flaske, og derpaa behandler det, som oven for er vist.

Anden Forfærg.

Man tager en lille glaseret Potte, som er smal for oven, kommer halvanden Unse klar venetiansk Serpentin i den, og heder Potten over en Kulild i Sandbadet. Naar Serpentin begynder at opløses, kommer man lidt efter lidt to Unse hvidt pulveriseret Færgsten i den, og omrører det saa længe med en Træspatel, indtil man ikke bliver noget af Færgstenen meer vaer. Derpaa helder man lidt efter lidt saa meget lunkent Serpentin, eller Spikolie dert, indtil Færgen har faaet den forønskede Konsistens.

Træfærg paa Rødt, Sort og Adventurin.

Man helder en Pot Wiingeist i en Phiolen og kommer en halv Unse Sandraf, en halv Unse

Utsæ Massix og tre Utsæ Gummilak i den, derpaa luterer man Phiolen med Pottenmager-leer og ombinder den med Papiir. Materien lader man luge tre Timer i Sandbadet, og naar den er opløst, filtrerer man Fernissen igjennem et fint Klæde og gjemmer den i en Flaske, indtil man vil bruge den.

Det Træ, som skal modtage denne Fernis, maa være meget glat og alle Porer tilstoppet. Derfor maa man først afribe det med Bimsteen og Viineddike. Derpaa kommer man et Ansrag af bar Fernis derpaa, og saaledes ved. Blicher man tre til fire gange, efterføit man synes, og lader hvert Ansrag tørres i tre Timer.

Skulde Fernissen synes for mørk, kommer man en Utsæ Vermeillon til sex Utsæ Fernis dertil. Vermeillonnen inddrører man først med nogle Draaber Epikolie, derpaa blander man den efterhaanden med Fernissen, og omrører det godt altsammen i et Qvarteer.

Førend man giver det sidste Ansrag, afgnider man den nylig paaKOMME Fernis med Skavgræs og Olie, og derpaa med en linned Lap. Naar den er ret glindsende, giver man den det sidste Ansrag, som man i det mindste lader tørres i tre Timer.

Til sort Farve og til Avanturingrund overstryger man først Træet med Fernis, derpaa strøer man Avanturinen derpaa, og lader det tørres i tre Timer, derefter giver man det tre til fire Ansrag, som oven for. Til sidst polerer man

det

det med Skabgræs og Olie, derpaa med en linned Klud, og giver det tilsidst endnu et Overstrøg med Færnis.

Anden Forsskrift.

Man lader et Pund Spikolie koge med et Pund Solbergelod omtrent et Kvarteer, for at betage det sin Bedtighed. Af denne Olie tager man et Pund, og sex Unser Gummilak, lader det smelte i en Phiole eller i en glaseret Potte, og kommer Zinober, som er bleven revent i Urin, deri. Med denne Færnis giver man tre til fire Anstrog, og lader hvert tørres i tre Timer. Tilsidst giver man endnu et femte Anstrog, med en Færnis, som bestaaer af en Deel Blingeist, fire Dele Spikolie og en tilstrækkelig Mængde Gummilak.

Færnis til Træ og Læder uden Grund.

Man opløser to Unser Gummilakkorn og ligesaa væget Harpix i en Pot Blingeist, filtrerer Færnissken, og giver to til tre Anstrog med den.

Denne Færnis saabelfom alle Blingeist Færnisser maa holdes paa et varmt Sted. Man maa ogsaa varme det Arbeide, hvorpaa man vil komme den, og tage sig i Agt for Fugtighed, efterksom Kulde og Fugtighed figerer denne Færnis, og forhindrer dens Virkning.

Fernis paa hvid Grund.

Man river Blegghvidt eller Skieferhvidt, som maa være godt udvasket, med en Sjettedeel Stibelselister, og lader det tørres. Dette præparede Hvidt bliver indrørt med Mastixfernis og paastrøgen, hvorefter man overstryger den fem til sex gange med følgende Fernis.

Man opløser to Unser Gummilakkorn og tre Unser pulveriseret Gummi Anime i halvanden Pot Viingeist, og filtrerer det. Vil man have en blødere Fernis, saa blander man Gummi Animen med noget Terpentint, hvorved den bliver skjærere.

Anden Forsskrift.

Man opløser Gummi Anime i gammel Rød, eller Balmucolie, som først maa have kogt noget, førend man kommer Gummien deri.

Paa denne Fernis kan man komme den hvide Farve, og derpaa igjen gøde et eller to Anstrøg med den, derpaa klarer man den med noget Terpentinalie. Da denne Fernis ikke gjerne modtager Glans, maa man paastryge den saa glat og lige som mueligt; det sidste Anstrøg maa kun indeholde lidt Terpentint. Denne Fernis tørres meget langsom.

Lakfernis.

Man kommer tre Unser Gummilakforn i Vand, og vasker det reent af, saa at det bliver gandske reent. Derpaa helder man Vandet af, og kommer atter reent Vand derpaa, saa længe indtil Lakket er gandske reent. Derpaa tørrer og skæder man det, og helder en Pot rektificeret og dephlegmeret Wiingeist derover, som ikke maa folde Glasfen mere end til to Trediedele. Blandningen omryster man, og sætter den ved en jevn Varme, indtil Lakket er opløst, som befordres ved ofte at omrøre det. Det Klare hel- der man fra, og det øvrige filtrerer man igjens- nem et grovt Klæde. Fernissen hensesætter man i en tilproppet Glaske, indtil man vil bruge den.

Hvorledes man skal dephlegmere Wiingeist.

Man helder en Pot sædvanlig rektificeret Wiingeist i en Glaske, som maa være saa stor, at Wiingeisten kun spilder de tre Fjerdedele af den, deri kommer man en halv Unse Wiinranke-Riste, Wiinsteenssalt, eller alkatiskt Salt deri, som man udgløder, og imedens det endnu er hødt, hastig pulveriserer det. Denne Blandning omryster man ofte i en halv Time en stor Deel af Phleg- maen vil allerede forud adskille sig og falde til Bunden med Alkalien. Derpaa helder man Wiin- geisten derfra, og kommer atter tre Unser pul-

seriferet Blinrankeasse dert, og dette igjentager man tre gange, hvis, der nemlig er en stor Mængde Phlegma i den. Derpaa varmer man en Urtse stødt Alun, kommer den deri og skulper Flasken ofte, hvorpaa man holder det Klare fra, og gjemmer det, indtil man vil bruge det.

Fernis til Anstrog paa Vallisader og andre grove Arbejder.

Man river en vis Mængde Tjære med ligesaa meget brunt Ofker, indtil en vis, dog ikke alt for tyk, Konsistens, og kommer det hastigen paa Træet, førend det bliver haardt.

Denne Fernis paastryges med en stærk Pensel, og maa bevares for Støv og Insekter, indtil den er tør. Naar Træet er glat, seer det meget glindsende ud, og befrier Træet fra Rugtighed. Denne Fernis er meget bedre end det sædvanlige Farveanstrog, og man kan give den en graaagtig Farve, ved at blande det brune Ofker med noget Blegghvidt eller Efsenbeensfort.

Fernis til at forgylde Kobber med.

Man tager en Urtse pulberiseret Currenmarob, to Drakmer Safran, ligesaa meget Brunnsrødt,

rød, og en Pot god rektificeret Bliingeist, kommer det tilsammen i en Glasflaske, og sætter det hen i nogle Dage ved en jevn Varme og omrører det ofte.

Heraf faaer man en meget mørkegul Tinktur, som man filtrerer igjennem et grovt Klæde, og kommer tre Unser reen pulveriseret Gummalafforn deri. Denne nye Blandning sættes atter i varm Aste, indtil Laffet saa meget som muligt er opløst, derpaa filtrerer man det og gjemmer det, indtil man vil bruge det.

Alt efterfom man vil have Tinkturen rød eller gul til, kommer man mere eller mindre Bruunrødt dertil.

Anden lettere Forfkrift.

Man tager en Unse fin stødt Curcuma og en halv Drakme Drageblod, holder en Pot Bliingeist derover, og behandler det som oven for. Man kan saae denne Kernis gulere eller rødere, alt efterfom man kommer mere eller mindre Drageblod dertil.

Kernis paa Tin.

Man tager en Unse Curcumarød og to Drakmer Drageblod, støder begge Dese fint,

og helder en Pot Blingeist derover, i øvrigt behandler man det, som oven for.

Man kan tillave de to oven for nævnte Fernisser lettere, naar man tager mindre Drageblod, og erstatter det i øvrigt med simpelt Harpix.

Fernis paa Jernlaase, Søm og s. v.

Man kan enten tage blot Gummilaffernis, eller blande den med noget Drageblod. Eller man tager ligesaa meget Gummilak som Harpix, og kommer saa meget Drageblod deri som man selv synes.

Hvorledes man skal bruge Denne Fernis.

Man renser og polerer først Metallet med Bimsteen, eller, naar det nylig er støbt, med Skedeband. Derpaa heder man det ved en jevn Varme, saaledes at man kan holde det i Haanden, og giver det et Anstrøg med Fernis, hvorpaa man lader det tørres ved en jevn Varme. Paa denne Maade giver man det fire til fem Anstrøg, indtil Metallet har faaet den fornødne Grad af Farve. Er det et fint Arbejde, saa tager man mindre Drageblod, at Fernissen kan lettere paastryges, men da maa man og give flere Anstrøg.

Man

Man kan ligeledes overstryge Tin med Kernis, som Kobber, kun at det ikke faaer saa mange Anstrøg, eftersom denne Kernis er rødere, Ligeledes forholder det sig med Laase, Søns p. s. v. Overstryger man det blot med Kernis, for at beskytte det mod Veirligt, saa er et eller to Anstrøg nok; men skal Kernissen holde sig længe, og udsættes i den frie Luft, kommer man flere Anstrøg derpaa, ellers bliver det angrebet af Rugtighed.

Almindelige Regler til at paastryge Kernisser.

Det Arbejde, som skal overstryges med Kernis, maa sættes ved Ilden eller i en heed Stue, hvor det kan tørres. Derpaa kommer man Kernissen med en Pensel derpaa og begynder at paastryge den fra Midten af, indtil Enden. Anstrøgene maae saa lidt som mueligt gaae paa tværs over hverandre; man giver det fem til sex Anstrøg, og lader altid det ene blive tørt, inden man kommer et nyt paa, men mindre Kernissen ikke i sig selv skulde være tyk nok, til sikert at kunne udholde Garbens Politur.

Polituren skeer med en vaad Lapp, som man dypper i fint pulveriseret Trippelse eller Bimbssteen, og tilsidst kommer man noget Olie dertil. Naar Kernissen igjen har faaet sin Glands, afriver man den allene med Olie, for at bort-

sage

tage det øvrige Pulver, og for at give den sin fuldkomne Glans.

Er Grunden hvid, saa tager man istedet for Trippelse eller Bimsteen, Zinkalk eller Blegshvidt, som maa være godt udvasket, thi det mindste Sandkorn vilde igjen forderve Arbeidet.

Man lader Kernissen tørre sig saa meget som mueligt ved Ilden, hvorved Arbeidet bliver desto smukkere. Naar dette Arbeide er af Metal kan man sætte det paa en Ovn, og endog efterhaanden forstærke Ilden; men er det af Træ, maa man omgaaes forsigtigere dermed, at det ikke skal kaste sig.

Sort Fjernis til en Skildpaddefarvet Grund i Ilden.

Man lader sex Potter Vinolie koge med et Pund Umbrajord, indtil Olien bliver tyk og sort, derpaa filtrerer man det igjennem ublegt Lærred, og lader det atter koge, indtil det er blevet saa tykt som Breg.

Naar Kernissen er færdig, renser man den Jern- eller Kobbertable, hvorpaa man vil forme den. De Steder, som skal ligne de gjennemsigtigste Skilpaddestaller, overstryger man med Zinover, som er bleven blandet med Gummi-lakfjernis, eller indrørt med tørrende Olie, der er blandet med Terpentiniolie. Naar Arbeidet

det

det er tørt, sættes det i en Øvn, som er stærkt heded, og lader det staae der i tre til fire Uger. Jo længere det bliver staaende i den jo, smukkere bliver det.

Denne Skilpaddbegrund er saavel at anprise for sin Haardhed, som for den Egenkab at den kan taale det kogende Vands Hede. Den lider ingen Skade deraf, og bliver stedse smuk.

Almindelig sort Fjernis at bruge paa Jern og Kobber ved Jlden.

Man overstrøger det Arbeid, som skal overfjernifferes med tørrende Olie; og førend dette er fuldkommen tørt, sætter man det i en Øvn, som er saa stærkt heded, at den kan gjøre Olien sort, uden at forbrænde den, eller uden at formindste dens Seihed. Derfor maa Øvnen i Begyndelsen ikke være alt for heed, ikke heller hedes for hastig, eftersom Olien ellers vilde koge. Jo mere langsom og vedholdende Heden kan virke, desto mere Haardhed faaer Fjernissen, og behøver ingen Politur.

Guldfjernis paa Læder, som er belagt med Guld eller Zinfolie, og udjiret med Løvverk af forskellige Farver.

Man tager tre Pund Zinolie, Sandraf og almindelig Beeg, af hvert et Pund, en halv Unse

Untse Safran, eller islebet for det de gule Steng-
ler af Lilier, som endnu ere bedre: alt dette
toger man i en glaseret Potte, hvorved man
tager sig i agt for, at det ikke antændes.
Man prøber Kogningens Grad, ved at dyppe
en Pennesjer deri, naar man tager den op, og
den da er halv forbrændt, er Kogningen færdig.

Derpaa tager man Potten af Ilden, og
kommer et Pund pulveriseret hepatis Aloe deri,
og omrører alt dette med en Spatel imellem
hinanden, derpaa sætter man Potten igjen over
Ilden, for fuldkommen at koge Waterierne.

Skulde Blandningen ved alt for stærk Hede
opblæse sig eller stige, tager man Potten af,
indtil alt igjen har sat sig; derpaa sætter man
den igjen til Ilden ved en jevnere Hede, og
omrører bestandig, indtil alt har blandet sig ret
sammen. Derpaa tager man den reent fra Il-
den, lader den staae lidt rolig, og filtrerer der-
paa Fernissen igjennem stærk Lærred.

Solo, eller Tinbladene kommer man paa
Læderet, enten med Eggehvide eller med Gum-
miband. Saasnart man har kommet dem paa,
hvilket maa gjøres hastig, overstrygger man dem
med heed Fernis, sætter derpaa Arbeidet i So-
len, saa faaer det, naar det er blevet tørt,
en Guldsfarve.

Fernis til poleret Grund.

Man tager af det bedste Elfenbeensfort saa meget, som man behøver til det Arbejde, man har for sig sig, støder det med Terpentinolie og indrører det med Fernis. Med dette giver man tre til fire Anstrøg, og lader hvert tørres, derpaa kommer man sex til syv Anstrøg med bruun Fernis derover, og polerer det derpaa med fin stødt Bimbssteen, indtil det bliver saa glat som et Speil, Tilslidst afbasser man det med en Svamp, og tegner Figuren derpaa.

Disse Tegninger gjøres med Rød-Kridt, derpaa tager man af den oven for beskrevne Blandning, og kommer noget Sinober og Terpentinolie dertil, for at gjøre den mere flydende, og gaaer derpaa med en Pensel over Tegningen. Naar det næsten er tørt, kommer man Guld, Sølv eller Bronsen derpaa, og overstryger det sex til syv gange med bruun Fernis, og lader hvert Anstrøg staae en halv Time at tørres. Man kan betjene sig af den brune Fernis til alle Farver, undtagen paa Blaat, Hvidt, Grønt, og Jonquille, hvilket udfordrer en hvid Fernis uden Farve.

Fernis paa Træ uden Farve.

Man kommer en passende Mængde Viol-harpix i en Phirole, og helder ni Untser god
 Wiin

Wingeist berøver, tilpropper Phiolen og lader den blege ved Ilden, indtil Fiolharpixen har oplost sig, og derpaa filtrerer man Fernissen igjennem et grovt Klæde.

Med denne Fernis giver man to til tre Anstrøg gandske varmt og friskt paa Træet, efterat det først er fugtet med heed Pergament, eller Handskelium og derpaa er bleven tør.

En Anden Træferniss.

Man tager tre Unser Mastixkorn og lige saa meget Sandrak, skoder hvert for sig, tilsligemed sexten Unser Wingeist, Wingeisten deles i to Phioler for enkelt at opløse Mastixen og Sandraken. Til hver Glaske luterer man siden et Rencontreglas, og sætter det i Sand- eller Mariebadet, eller i heed Afke. Naar alt er godt oplost, helder man begge dele sammen, og kommer endnu sex Unser god pulveriseret Fiolharpix dertil, sætter derpaa Karret, som tilforn paa Ilden, indtil Fiolharpixen er fuldkommen smeltet. Naar Fernissen er saaledes tilberedet, helder man den i en Glaske, som man godt tilpropper.

Træet fugter man først to gange med Handske- eller Pergamentlium og tørrer det igjen; derpaa dypper man en kort Pensel af Svineborster i noget af den oven for omtalte Fernis,

og paastryger den overalt lige og jævnt. Naar et Anstrøg ikke er nok, giver man det endnu eet.

Anden Forskrift.

Man tager sexten Untser Wiingeist, Maasix, Sandrak og Benzoe af hvert fire Untser, og lader alt koge, som oven for. Naar denne Fjernis skal bruges paa Forgylbninger, maa de ikke først ansugtes med Liim.

Smuk Fjernis paa indlagte Træ-Arbejder.

Man helder en Pot Wiingeist i en Phiole, og kommer stød Gummilak, Fiolharpix og Terpentinsolie, af hver fem til sex Untser dertil; desuden tre Untser stød Sandrak, omrører alle dette to til tre gange om Dagen, og tager det fra, som kan have sat sig paa Bunden, indtil alt er fuldkommen opløst.

Denne Fjernis er meget smuk og glindsende, og tørres inden en halv Time; man behøver ikke heller at sætte det Kar, hvori den tillaves i Solen eller ved Ilden. Først når man kommer den paa, sugter man Træet to gange med Handskellim, og giver derpaa to Anstrøg med Fjernis, ligesom Marerne i Træet gaar. Det er godt ikke at komme Terpentinen deri, før Gummilakket er opløst, paa det at Wiingeisten kan

kan virke desto bedre. Summen oploses sig ogsaa bedre, naar man sætter Glasfen i en Bagers ovn, efterat man har taget Brødet ud; Blandningen lykkes ogsaa bedre deraf.

Guldfernis paa Kobber.

Man kommer fire Drakmer Sandraf, to Drakmer Gummigut, tyve Gran Safran, og lidt venetiansk Terpentin, to Drakmer Gummilak, fire Drakmer Mastixkorn, tre Drakmer pulveriseret Curcuma, en Drakme Drageblod med en Pot Wiingeist i en Flaske og sætter den i et Sand- eller Askebad, og omrøster den ofte, indtil alt er opløst. Saasnart dette er skeet, helder man Materien ud paa et stærkt Arf Papir, og lader den blive kold; i øvrigt behandles den som den ovenfor.

Grøn Fernis.

Man kommer to Untsen pulveriseret Spanisk grønt, en Unse stødt Curcuma, to Untsen Terpentinelie, en Unse Terpentin, og en halv Unse Mastixkorn i en glaseret Potte. Alt dette koges man tilsammen, indtil det er tykt nok, til at paastryges med Penselen. Denne Fernis bruges man, medens den er varm.

Porcellainagtig Færnis.

Man tager en Unse Sandraf, en halv Unse pulveriseret Mastixhorn, og en Unse klar venetiansk Terpentint, kommer det alt i en glasseret Potte, og naar det er blandet og opløst, helder man lidt efter lidt fire til fem Unser Terpentinolie dertil. Derpaa tilbækker man Potten igjen, og sætter den endnu lidt hen paa varm Aske; naar Materierne ere fuldkommen blandede og opløste, saa filtrerer man Færnisfen, og bevarer den for Støv.

Hvorledes de Kar skulle tilberedes, som skulle overstryges med den ovenstaaende Færnis.

Bøgetræet undtaget ere alle Arter af Træ brugelige til deslige Kar. Man fugter først Træet med Liim, giver det to til tre Anstrøg med den sædvanligere hvide Grund, afsriver det med en vaad Klud og derpaa med Skabgræs. Derpaa giver man to Anstrøg med Blegghvidt, som bliver blandet med lidt fin Ultramarin, for at give det en Tinte af Blaåt, og som er bleven indrørt med Terpentinolie eller hvid Færnis paa Paletten.

Naar det sidste Anstrøg er ret tørt, saa maler man med Ultramarin, som er bleven omrørt med Terpentinolie paa Paletten, hvad Blagurer man vil. Men da denne Færnis i fort

Tid bliver meget haard, kan man kun med Umage paastrøge den, derfor tager man kun lidt med Penselen, og kommer den temmelig tynd paa. Paa de Steder, hvor Figurerne ere flatterede, kommer man et andet tykkere Ansstrøg; og naar alt er tørt, og der endnu skulde feile noget, forbedrer man det

Blyfernis.

Denne Fernis tillaver man ved at komme Kulpulver i smeltet Bly, og omrører alt i lang Tid. Derefter adskiller man Kullene, ved at afvaske Blandningen med Vand og lader dem tørre. Pottemagerne betjene sig af denne Blyfernis, for at give deres Kar en Glasur dermed.

Hvid Lakkfernis.

Man helder otte Unse siødt Sandrak, tilliggemed to Unser Benedigst Terpentin og to og tredive Unser hoifrectificeret Viingeist i en Flaske, sætter det i en Tid af otte Dage, tilbunden med en Blare, igjennem hvilken man har stukket en Knappenaal, paa et varmt Sted i Sand, paa Ovnen eller i Solen og ryster den ofte om. Naar det har staaet noget, og alt omfider er bleven opløst, lader man det staae roligt, indtil det er blevet klart og helder det derpaa i en anden Flaske.

En anden god hvid Paffernis.

Fire Lod Sandraf, flødt til Pulver.

Et Lod hvid venetiansk Terpentin.

Tre Quintin Kienolie.

Tolv Lod hoifrectificeret Viingeist.

Alt dette kommer man sammen med hinanden i en Buteille, og sætter det i Sand paa en varm Don, imidlertid røster man det undertiden om, og giver det nogen Luft, paa det at Glasset ikke skal springe i Stykker; naar det nu har staaet i to Dage, og er bleven behandlet paa ovennævnte Maade, saa er alt opløst, og BERNISSEN færdig.

Alt opløse Kopal i Viingeist.

Kopalen maa først rives med hoifrectificeret Viingeist til det fineste Pulver, og derpaa igjen tørres.

Al denne preparerede Kopal river man en Untse til det fineste Pulver, og lader det ligge i en Papiirs Kapsel nogle Døge paa et varmt Sted, at det kan fuldkommen udtørres.

Derefter river man en Draabne Kamfer i en ret godt astørret Serpentin Morter med nogle Draaber hoifrectificeret Viingeist, holder derpaa Kopalpulveret dertil, river alt ret godt om imellem hinanden, holder omfædd fire Untses hoifrectificeret Viingeist dertil i smaa Portioner.

Allerede under Rivningen vil man blive vaer at det hele Kopalpulver er opløst. Man behøver

der

derfor kun at helde Pulveret i et Glas, uden at man har nødig først at lade det staae i Barmen.

Det kommer altsammen herved an paa, at Vlingeisten har den høist muelige Styrke, og er befriet fra alt Band.

Samme Slags paa en anden Maade.

Man kommer et Lod pulveriseret præpareret Kopal i et Glas med en snever Hals, og holder fem Lod heedgjort høist rektificeret Vingeist deraf over, og rører dette en Time uafbrudt stærk om. Derved opløser Kopalen sig; nu lader man den staae i nogle Dage, og holder derpaa det Klare af i et andet Glas.

For at betage Kopalen sin Sprødhed, kan man til et hvert Lod komme halvandet Quintin Venetiansk Serpentin.

Feed Kopalsfernis.

Man tager et Fjerdingpund Kopal, som er hvid og klar, holder den pulveriseret i en Potte, som er saa stor, at den kan rumme et Pund Vand, og sætter den tildækket paa en Kulild. Kopalen vil nu snart begynde at røge og skumme: naar den brungule Skum er stegen op til Randen af Potten, saa vedligeholder man den i samme Grad af Ild, indtil Skummet begynder at falde. Derefter rører man den med en heedgjort Jernspas

spatel omkring, og lader den saa længe flyde over Ilden, indtil den uden smaa Stykker; men lige som en Ole flyder ned af Spatelen. Nu tager man Potten fra Ilden; naar den er bleven kold, helder man sexten Lod Terpentinolie derpaa, og lader denne Blandning koge tildækket ganske sagte over en Kulild i et par Minuter, hvorefter man filtrerer den varm igjennem Lærred, blander ligesaa meget, indtil Sirups Tykkelse afroget Linolie, deriblant, og lader det altsammen koge ganske sagte endnu et Par Minuter med hinanden.

Feed Bernsteensfernis.

Man river Bernsteen til Pulver og behandler den i eet og alt paa samme Maade, som oven for er sagt om Kopalen til den fede Kopalfernis.

Sort Bernsteensfernis.

Man lader først tre Lod usødt Bernsteen smelte i en tilsluttet glaseret Potte, derefter kommer man to Lod Asphalt dertil, og naar dette ogsaa er bleven smeltet, helder man to Lod varmgjort Linolie derpaa, og rører det omkring med et varmgjort Jern, saa længe, indtil det er bleven ret forenet med hinanden, Herefter tager man Potten fra Ilden, og helder

N

agt.

agtsom saa meget varmt Terpentinosie derpaa, som der er nødvendigt, for at give Kernissen den til Anstrøget nødvendige Glydenhed. Man kan og komme et Løb Copaibebalsom deri. Tilslidst bliver Kernissen filtreret igjennem Lærred, og forvaret i et Glas. Bliver den med Tiden tyk, saa fortynder man den igjen med Terpentinosie.

Med denne Kernis blive de Sager, som skal lakeres, overstrøgne tre til fire gange, og (naar disse Sager efter deres Natur kan taale Hede, s. Ex. Blik) hver gang holdt over en Kulild, for at ryge af.

Polituren giver man i Begyndelsen med ordinair, siden med præpareret Bernsteen, og tilslidst med udvasket Trippelse og Bomolie.

Guldfernis til at overtrække Messing med.

To Unzer Gummilak i Tabler, to Skrups ler fint Drageblod, og en halv Drachme Saffran blive stødt fint med hinanden, hvorpaa der heides forgetøve Unzer stærk Wiingeist, i en Flaske, som er vel tilproppet, hensesættes i en temperet Barme og undertiden omrystes, Wiingeisten bliver derpaa filtreret, og Messinget overstrøget dermed, hvorefter det bekommer en fin Guldfarve. Det hjælper meget til Farsdens

vens Forholdelse, naar Messinget bliver først gjort varmt.

Fernis eller Lak til Migniaturlerier.

Lakken, hvormed Malerierne overtrækkes, for at gjøre Budsfarverne bestandig og glindsende, bliver tilberedet paa følgende Maade: Man helder i et Glas to Lod pulveriseret Umbra af det hvideste Slags, tilligemed et Gran Campher, helder fem Untser rectificeret Wiingeist derpaa, binder Glasset til og sætter det i en Tid af fjorten Dage i Solen eller i heed Afke, hvorpaa man helber Lakken igjennem et Klæde og forvarer den vel.

Bernsteens Lakferniss.

Denne Fernis seer ud som en Lak, og man kan komme Barmt deri, uden at den taber det mindste af sin Glans eller Farve.

Man tager 6 Lod Solbergglød, to Lod Umbra og noget Alun, river dette sammen paa en Ribersteen ganske fint, kommer det i en Potte og helder en Pot klar Linolie derpaa, lader det fuge jævnt en Time over en svag Kulild, under bestandig Omrøren, og tager derpaa denne Linolieferniss fra Ilden, paa det den kan blive klar.

Alf denne Olie tager man til et Pund Bernsteen et Gjerdingpund, ogsaa henhører til denne Noantiter en nye Potte, hvori der kan rummes halvtredie Pot. Derefter tager man et Gyffe Colophonium saa stor som en Valnød, gjør Potten varm, guldor Bunden dermed, saa det smelter, kommer derefter Bernstenen deri, og naar den ikke er af den bedste Slags, maa den først afskæres ganske reent, og siden fuldkommen tørres. Nu sætter man den paa Smedeful, dækker den til med et Laag, som slutter tæt til, holder altid en ordentlig Ild under den, og lader den staae saaledes, indtil Bernstenen begynder at give en Lugt fra sig, og derpaa rører man om med en Jernstak idelig i den. Men fornemmer man nu, at den ikke lader sig røre godt om, saa dækker man Potten tæt til igjen, og lader den smelte bedre, indtil man føler, at den er ganske opløst. Derpaa tager man Potten fra Ilden, holder den open for omtalte et Gjerdingpund Linolie deri, som man imidlertid har holdt varmt, rører det om deri, og lader det endnu fuge et halvt Qvarteer.

Derpaa tager man det igjen fra Ilden, lader det blive koldt, saa at man kan taale at holde Fingeren deri, og holder Terpentinspiritus dertil, saa at den kan blive saa tynd, at man kan stryge an med den.

Naar denne Fjernis siden ved Anstrygnin-
gen skulde være bleven for tyk, saa kan man
gjøre den tyndere, ved at helde saa meget Ter-
pentinspiritus dertil, som man synes. Man
kan ikke bestemme hvor megen Terpentinspiritus,
der skal bruges, fordi der maa toges en større
Deel af den, naar den skal see lys ud paa Træ-
værk. Et lille Anstrøg til Prøve paa Træet viser
bedst, hvor meget man skal tage deraf.

Skal der nu anstryges noget med denne
Fjernis, saa overstryger man det først blot med
god Oliefjernis, en, to, ja vel og tre Gange,
indtil det har den fulde Gløds og den mør-
kebrune Farve, som man vil give Trævær-
ket. Anstrøget skeer bedst, i en Vårstid, hvor
Luften er i Stand til at tørre det. Baade Lin-
olie: saavelsom Bernsteens- Fjernis maa hver
gang stryges ganske tyndt paa, og udbredes
med Penselen saa meget mueligt være kan. For-
end det første Anstrøg er bleven tørt, maa man
ikke heller gjøre noget nyt.

Skulde Anstrøget efter nogle Aars Forløb
synes mat, saa vasker man det godt af med
sunkent Sæbevand, og siden skoller det af med
reent Vand, og naar det er bleven ret tørt,
overstryger man det endnu engang med Bern-
steensfjernis, saa bliver det, som det var nyt
igjen.

Vil man gjerne give Anstrøget en mørk Farve, saa maa man komme mindre Terpentinspirituss deri; men skulde den da blive for stiv, saa at den ikke godt lod sig udbrede med Penselen, saa sætter man blot det Rar, som man har Fernissen i, i heed Afke, paa det den ved Varmen kan blive bekvemmere til Anstrykning.

At rense Linolien og gjøre den hvid til Brug ved de fine Fernisser.

Man sætter Olien saa længe Sommeren varer i en godt tilproppet Bouteille i Solen.

Man skærer Syrer i Stykker, dog ikke alt for smaat, koger dem med reent Vand, sler Suppen fra dem i en flad Skaal, helder Linolien dertil, og sætter det i Solen, saa skal den inden en kort Tid blive hvid og klar, og alle Ureenligheder vil falde til Bunds.

Man kan ogsaa ved Frost saae Linolien meget klar og hvid.

Man helder i en Flaske til en Deel Linolie to Dele Vand og sætter det saa i Kulden, naar Vandet snart vil fryse, og begynder at stivne, saa holder man blot Nabningen til, og ryster Flasken i nogen Tid, saa blander Olien sig dermed og bliver hvid og tyk som Mælk. Nu sætter man det ind i Stuen, og lader det igjen sætte sig. Naar nu Vandet igjen er bleven klart, saa

saa sætter man Klassen igjen i Kulden, og bruger den samme Omgangsmaade som forhen; og dette igjentager man saa ofte, indtil Linolien tilsidst er bleven saa reen og klar som Vand.

Eller:

Man blander Linolien med Snee, saa den bliver ganske gul deraf, lader denne Blandning staae at fryse ret igjennem i Kulden i nogle Uger, og naar der imellemstunder indfalder Løveir, saa helder man Vandet fra, og naar det atter begynder at fryse, fylder man Glasen igjen med Snee og lader den saaledes staae hele Vinteren over og igjentager samme Omgangsmaade, saa bliver Olien tilsidst ganske lys klar, uden al Farve og Lugt.

Hvid Fjernis til Urter og Billeder.

Denne hvide Fjernis er altid bleven brugt af den berømte Naturhistoriekyndige, J. E. Klein til hans Naturaliesamling, og bestaaer af følgende Species, nemlig: 10 Lod Gummi, Sandarach, 4 Lod Mastix, et halvt Lod Kampher. Dette stødes altsammen og kommes i et Glas med en lang Hals, hvorpaa helles 3 Potter hoist rectificeret Blingeist, og røres ofte om, indtil alt har opløst sig og Løkken er bleven klar. Jo ældre den bliver, desto bedre er den. Denne Fernis

nis springer ikke af og man behøver kun at stryge den ganske tyndt paa med en Pensel.

Hvid Fjernis til Sommerfugle og Insecter.

Tre Quintin Terpentinoxie, et Quintin Terpentin, 15 Draaber Rellikeolie og to Lod Strenolie blandes imellem hinanden, og sættes saa længe hen paa et varmt Sted, indtil alt har forenet sig med hinanden. Naar dette er skeet, saa overstryger man det Sted, hvor Insecterne forvares, dermed, da man kan være forsikkeret paa at Orme ikke skal gjøre dem Skade.

